

VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U.K.12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI

Statinio projekto Nr.

VP18.199

Statytojas (užsakovas)

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖ

Konstitucijos pr. 3, Lt-09601, Vilnius, tel. (8-5) 211 2000.
Kodas Juridinių asmenų registre 111109233

Projektuotojas

SAVIVALDYBĖS ĮMONĖ „VILNIAUS PLANAS“

Konstitucijos pr. 3, Lt-09601, Vilnius, tel. (8-5) 211 2446.
Kodas Juridinių asmenų registre 123615345

Projekto pavadinimas

**VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO
(U.K.12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIAI
PASIŪLYMAI**

Statinio (statinių) adresas (statybos vieta)

**TERITORIJA TARP V.MYKOLAIČIO – PUTINO G. IR
K.KALINAUSKO G., VILNIUJE**

Kultūros vertybių registro duomenys

**VILNIAUS SENAMIESTIS (U.K. 16073) APSAUGOS ZONA;
VILNIAUS SENOJO MIESTO IR PRIEMIESČIŲ ARCHEOLOGINĖ
VIETOVĖ (U.K. 25504);
VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSAS (U.K.
12559);
VILNIAUS MIESTO ISTORINĖ DALIS, VAD. NAUJAMIESČIU (U.K.
33653);**

Statinio kategorija

YPATINGAS

Statinio projekto etapas

PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI

Statinio projekto dalis

ARCHITEKTŪRINĖ

Bylos (segtuvo) žymuo

SA

Bylos (segtuvo) laidos žymuo

0

Bylos (segtuvo) išleidimo data

2019

Pasirašančių asmenų pareigos:

Vardai, pavardės, kiti būtini duomenys:

Parašai:

Direktoriaus pavaduotojas

GINTAUTAS PREDKELIS

laikinais vykdantis direktoriaus funkcijas

L. e. p. architektūros poskyrio vadovas

VLADAS TREINYS

Projekto vadovas

LOLITA VILEIKIENĖ

KVALIFIKACIJOS ATESTATO NR. A 1061
TEL. NR. +370 (5) 2112 762

Projekto daliea vadovas

GEIDRĖ MIKNEVIČIENĖ

KVALIFIKACIJOS ATESTATO NR. A 046, 2670
TEL. NR. +370 (5) 261 84-11

**VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U.K.12559) TERITORIJOS TVARKYMO
PROJEKTINIŲ PASIŪLYMŲ
DOKUMENTŲ ŽINIARAŠTIS**

EIL. NR.	Dokumento pavadinimas	Lapų sk.
1.	Projektinių pasiūlymų dokumentų žiniaraštis	1 lapas
2.	Dokumentai	6 lapai
3.	Aiškinamasis raštas	3 lapai
4.	Brėžiniai	
4.1	Sklypo sutvarkymo planas	1 lapas
4.2	Metalinis slenkstis – kapinių riboženklis	1 lapas
4.3	Informacinis stendas	1 lapas
4.4	Bortas - informacinis stendas	1 lapas
4.5	Suolai pagrindiniuose takuose	1 lapas
4.6	Suolas skersiniame take	1 lapas
4.7	Buvusios kapinių tvoros pažymėjimas	1 lapas
4.8	Atitvaras su informacija	1 lapas
4.9	Šiukšliadėžė	1 lapas
4.10	Dviračių stovas	1 lapas
4.11	Apsauginės medžių grotelės	1 lapas
4.12	Vizualizacijos	4 lapai
5.	Papildoma informacija, tyrimai	
5.1	Išrašai iš nekilnojamųjų kultūros vertybių registro	22 lapai
5.2	Tyrimai georadaru	21 lapas
5.3	3D žemės paviršiaus skenavimas	5lapai
5.4	Medžių inventORIZacija	25 lapai
5.5	Istoriniai menotyriniai tyrimai	32 lapai

Dokumento žymuo	Lapas	Lapų	Laida
VP 18.199-00-PP-DŽ	1	1	0

TVIRTINU:

Vilniaus miesto savivaldybės
administracijos

Miesto ūkio ir transporto departamento
direktorius Virginijus Pauža

2018 m. 10 mėn. 15 d.

**EVANGELIKŲ SKVERO TIES V. MYKOLAIČIO – PUTINO IR K. KALINAUSKO
GATVIŲ SANKRYŽA NAUJAMIESČIO SEN.,**

SUTVARKYMO PROJEKTAS

**TECHNINĖ UŽDUOTIS
(TECHNINĖ SPECIFIKACIJA)**

Eil. Nr.	Pavadinimas	Reikalavimai
I. Bendra informacija apie pirkimo objektą		
1.	Projekto pavadinimas	EVANGELIKŲ SKVERO TIES V. MYKOLAIČIO – PUTINO IR K. KALINAUSKO GATVIŲ SANKRYŽA NAUJAMIESČIO SEN., SUTVARKYMO PROJEKTAS
2.	Statinio adresas	Vilniaus m. centrinė dalis, Naujamiesčio sen., tarp V. Mykolaičio – Putino ir K. Kalinausko gatvių.
3.	Statinių grupės sudėtis	Vilniaus evangelikų senųjų kapinių kompleksas (u.k. 12559), Vilniaus miesto istorinė dalis, vad. Naujamiesčiu (kodas 33653) Vilniaus senojo miesto ir priemiesčių archeologinė vietovė (u.k.25504) Teritorijos ribos nurodytos parengtuose Vilniaus evangelikų senųjų kapinių teritorijos sutvarkymo projektiniuose pasiūlymuose. Pastaba: sklypas formuojamas.
4.	Statinio (-ių) ar statinių grupės paskirtis ir bendrieji (techniniai ir paskirties) rodikliai	Bendro naudojimo, infrastruktūros teritorija. Teritorijos plotas ~ 25 833 m ² .
5.	Statinio statybos rūšis	Nauja statyba, rekonstravimas, restauravimas.
6.	Statinio kategorija	Ypatingas.
7.	Statinio projekto rengimo etapas	Techninis projektas. Tvarkybos darbų projekto parengimas.
8.	Projektavimo paslaugos	Projektavimo paslaugos, kurias Projektuotojas privalo atlikti pagal Statybos įstatymą ir STR 1.01.03:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“
9.	Kitos (papildomos, jeigu užsakomos) paslaugos,	Užsakyti: - archeologinius tyrimus; - geologinius tyrimus;

Eil. Nr.	Pavadinimas	Reikalavimai
	susijusios su projektavimo paslaugomis	- topografijos tyrimus; - istorinių tyrimų papildymą; Atlikti želdinių inventurizaciją; Gauti: - specialiąsias ir prisijungimo sąlygas; - Nacionalinės žemės tarnybos sutikimą; - statybą ir tvarkybos darbus leidžiančius dokumentus.
10.	Paslaugų teikimo pradžia ir trukmė	Techninio projekto parengimo terminas iki 2019-10-01. Tvarkybos darbų projekto parengimo terminas iki 2019-10-01.
11.	Statinio projekto dokumentams taikomi teisės aktai, normatyviniai statybos techniniai dokumentai bei normatyviniai statinio saugos ir paskirties dokumentai, teritorijų planavimo dokumentai.	Projektą rengti vadovaujantis Statybos įstatymu, Kultūros paveldo įstatymu ir kitais įstatymais, reglamentuojančiais statinio saugos ir paskirties reikalavimus, teisės aktais, reglamentuojančiais esminius statinio reikalavimus ir statinio techninius parametrus pagal statinių ar statybos produktų charakteristikų lygius ir klases, kitais teisės aktais, teritorijų planavimo ir normatyviniais statybos techniniais dokumentais, normatyviniais statinio saugos ir paskirties dokumentais.
12.	Aplinkosaugos, sveikatos, saugomos teritorijos ir nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės apsaugos reikalavimai	Projekto sprendiniai neturi pažeisti kultūros paveldo vertybės apsaugos reikalavimų.
13.	Nurodymai sprendinių derinimui, jų pritarimui ir pan.	Projektą derinti su užsakovu, inžinerinių tinklų savininkais/valdytojais, kitomis valstybinės priežiūros institucijomis, jei to reikalauja įstatymai ir kiti teisės aktai.
14.	Reikalavimai projekto rengimo dokumentų kalbai (-oms)	Lietuvių
15.	Nurodymai statinio projekto dokumentų komplektavimui, įforminimui ir pateikimui	Perduodami projekto spausdinti variantai (Bylos 2 egz.) ir elektroninė laikmena (CD 2 vnt.). Perduoti projekto skaitmenines versijas *.pdf ir *.dwg formatais.
16.	Principiniai funkciniai (paskirties) ir naudojimo (ekspluataciniai) reikalavimai statiniui:	Rengiant Projektą būtina įvertinti: 1.Vilniaus miesto savivaldybės administracijos miesto ūkio ir transporto departamento prisijungimo prie susisiekimo komunikacijų sąlygas. 2. UAB „Grinda“ lietaus vandens, statybinio drenažo nuvedimo (prisijungimo) Vilniaus mieste technines sąlygas. 3.UAB „Vilniaus gatvių apšvietimo elektros tinklai“ prisijungimo prie Vilniaus gatvių apšvietimo elektros tinklų sąlygas.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Reikalavimai
		4. UAB „Vilniaus vandenys“ prisijungimo sąlygas. 5. „Vilniaus evangelikų senųjų kapinių kompleksas“ projektiniai pasiūlymai. 6. Projekto sprendiniai turi atitikti STR 2.03.01:2001 „Statiniai ir teritorijos. Reikalavimai žmonių su negalia reikmėms“ reikalavimus. 7. Dangų konstrukcijas projektuoti vadovaujantis: 7.1. Automobilių kelių standartizuotų dangų konstrukcijų projektavimo taisyklėmis KPT SDK 07, patvirtintomis Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2008 m. sausio mėn. 21 d. įsakymu Nr. V-7; 7.2. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento direktoriaus 2016-09-29 įsakymu Nr. A15-1701/16(2.1.4-UK) patvirtintomis rekomendacijomis „Vilniaus miesto gatvių asfalto misinių techniniai reikalavimai ir sluoksnių įrengimo rekomendacijos“. 8. „Vilniaus miesto gatvių dangų ir inžinerinės įrangos rekomendacijos“.
17.	Techninio projekto sudėtis ir apimtis	1. Techninio projekto sudėtis ir apimtis turi atitikti STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ aktualios redakcijos reikalavimus ir būti pakankama projekto paskirčiai įgyvendinti ir statybos darbų pirkimui atlikti. 2. Projekte turi būti pateikta pakankamai ir pakankamo detalumo mazgų, kad viešojo pirkimo metu tiekėjas galėtų suskaičiuoti tikslią pasiūlymo sąmatinę kainą. 3. Techninio projekto sprendiniai turi būti tokio detalumo, kad rangovas neturėtų galimybės juos keisti darbo projekte. 4. Projekto techninės specifikacijos turi būti aprašytos konkrečiai šiam projektui, išsamios ir detalios, tačiau neproteguojančios konkretaus medžiagų tiekėjo. Projektuotojas turi užtikrinti ir esant poreikiui pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad projekte nurodomos techninėms specifikacijoms atitinkančius statybos produktus, medžiagas ir įrenginius gali tiekti ne mažiau trys gamintojai. 5. Sąnaudų žiniaraščiai turi būti pateikiami kiekvienoje projekto dalyje ir atskira sąnaudų žiniaraščių byla. Žiniaraščiuose turi būti suskaičiuoti visi darbai, kuriuos statybos rangovas privalės atlikti pagal projektą. Kiekvienas darbas turi būti aprašomas ir sudaromas taip, kad darbų vykdymo metu būtų įmanoma faktiškai pamatuoti atlikto darbo kiekį. 6. Sąnaudų kiekių žiniaraščiai turi būti pateikti MS Excel*.xls formate. Kiekviena žiniaraščio pozicija turi būti įrašoma į vieną darbaknygės langelį. Žiniaraščiuose

Eil. Nr.	Pavadinimas	Reikalavimai
		ties kiekvienu darbu būtina atlikti nuorodą į techninę specifikaciją, kurioje būtų pateikiami išsamūs techniniai reikalavimai medžiagoms, įrangai ir darbams.
18.	Bendrieji reikalavimai	Projekto sprendiniai turi būti racionalūs, funkcionalūs ir ekonomiški Projektas turi būti rengiamas naudojant licencijuotą projektavimo programinę įrangą. Projekte naudojamų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų ir kt. dokumentų aktualumas pagal statybos įstatymo 24 straipsnio 24 punktą. Rengiant Projektą vadovautis šia projektavimo užduotimi, Statybos įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje išvardintais privalomaisiais statinio projekto rengimo dokumentais. Projekto sprendiniai, pateikti techninėse specifikacijose, aiškinamuosiuose raštuose, brėžiniuose bei darbų kiekių žiniaraščiuose, turi būti susieti tarpusavyje ir atskiruose Projekto dokumentuose bei tarp atskirų Projekto sudedamųjų dalių neturi prieštarauti vieni kitiems.

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
Miesto ūkio ir transporto departamento
Susisiekimo komunikacijų skyriaus
Projektavimo, sąlygų išdavimo ir inžinerinių
tinklų poskyrio vyr. specialistė

Sonata Čapienė

2018-10-12
Kvalifikacijos atestato Nr. 16457, 20167

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
Miesto ūkio ir transporto departamento
direktoriaus pavaduotojas

Arūnas Visockas

2018-10-15

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
Miesto ūkio ir transporto departamento
Susisiekimo komunikacijų skyriaus
Projektavimo, sąlygų išdavimo ir inžinerinių
tinklų poskyrio l. e. p. vedėja

Marija Joteikienė

2018-10-12
Kvalifikacijos atestato Nr. 16458, 32220

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

INŽINERINIŲ STATINIŲ PROJEKTŲ IR PROJEKTINIŲ PASIŪLYMŲ VERTINIMO DARBO GRUPĖS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2019-03 Nr. A27- /19(2.9.4.5E-UK7)

Darbo grupės posėdis vyko 2019-03-07, 13 val., 244 kab.

Pasitarimo pirmininkas – Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja Danuta Narbut

Pasitarimo sekretorė – Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento Susisiekimo komunikacijų skyriaus Projektavimo, sąlygų išdavimo ir inžinerinių tinklų poskyrio vyr. specialistė Sonata Čapienė

DALYVAUJA:

Arūnas Visockas – Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento vyresnysis patarėjas;

Gintautas Niaura – Miesto ūkio ir transporto departamento Susisiekimo komunikacijų skyriaus vedėjas;

Tomas Kamaitis – Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento Eismo organizavimo skyriaus vedėjas;

Marija Joteikienė – Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento Susisiekimo komunikacijų skyriaus l. e. p. Projektavimo, sąlygų išdavimo ir inžinerinių tinklų poskyrio vedėja;

Aleksej Apanovič – savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ Miesto eismo organizavimo departamento Eismo valdymo skyriaus vedėjas;

Anton Nikitin – savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ Miesto eismo organizavimo departamento Tvaraus susisiekimo skyriaus projektų vadovas.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Gailių g. atkarpos nuo P. Snarskio g. iki S. B. Jundzilo g., P. Snarskio g. atkarpos nuo Lubinų g. iki Gailių g., privažiavimo kelio nuo Gailių g., ties sklypais Nr. 27 ir Nr. 29 statybos projektinių sprendinių.
2. Dėl Trakų gatvės tvarkybos darbų projekto.
3. Dėl Liuteronų skvero ir dviračių tako statybos M. Mykoliaičio-Putino gatvėje projektų sprendinių.
4. Dėl Viršuliškių gatvės projektinių sprendinių.

5. Dėl požeminės pėsčiųjų perėjos po Pilaitės per., ties Vytauto Pociūno gatve, Vilniaus mieste, statybos projekto sprendinių.

1. SVARSTYTA. Dėl Gailių g. atkarpos nuo P. Snarskio g. iki S. B. Jundzilo g., P. Snarskio g. atkarpos nuo Lubinų g. iki Gailių g., privažiavimo kelio nuo Gailių g., ties sklypais Nr. 27 ir Nr. 29 statybos projektinių sprendinių.

NUTARTA. Projektiniams pasiūlymams pritarti su pastaba: P. Snarskio gatvė yra D2 kategorijos gatvė ir važiuojamąją dalį projektuoti 5,5 m pločio.

2. SVARSTYTA. Dėl Trakų gatvės tvarkybos darbų projekto.

NUTARTA. Klausimą svarstyti pas mero pavaduotoją L. Kvedaravičių.

3. SVARSTYTA. Dėl Liuteronų skvero ir dviračių takų statybos M. Mykolaičio-Putino g. projekto sprendinių.

NUTARTA;

3.1. V. Mykolaičio-Putino gatvę siaurinti iki 5 m pločio.

3.2. Šaligatvį projektuoti panaudojant erdvę tarp esamų medžių bei atlikti medžių būklės vertinimą.

4. SVARSTYTA. Dėl Viršuliškių gatvės projektinių sprendinių.

NUTARTA. Klausimą aptarti su Miesto plėtros departamentu.

6. SVARSTYTA. Dėl požeminės pėsčiųjų perėjos po Pilaitės pr. ties Vytauto Pociūno gatve, Vilniaus mieste, statybos projekto sprendinių.

NUTARTA: Klausimą svarstyti pakartotinai.

Darbo grupės pirmininkė

Danuta Narbut

Darbo grupės sekretorė

Sonata Čapienė

VILNIAUS
PLANAS

VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U.K.12559) TERITORIJOS TVARKYMO
PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI
VP18-199

AIŠKINAMASIS RAŠATAS

VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U.K.12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIŲ PASIŪLYMŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. BENDRIEJI DUOMENYS

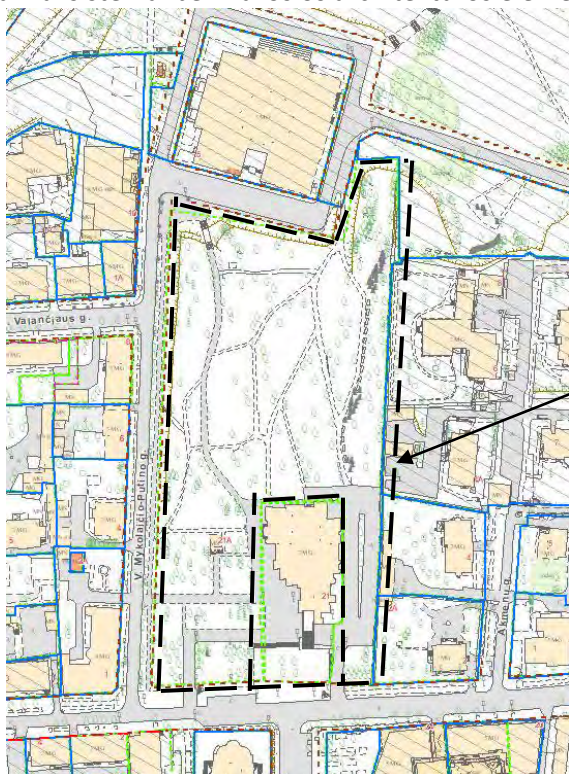
Užsakovas: Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamentas;

Projekto rengimo pagrindas: techninė užduotis (techninė specifikacija) 2018-10-15 patvirtinta Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento direktoriaus.

Tikslas: architektūrinėmis, landšaftinėmis, restauracinėmis priemonėmis suteikti teritorijai memorialinį charakterį bei informuoti apie čia buvusias kapines. Senųjų evangelikų kapinių vietos pažymėjimas – tai prioritetinga mūsų kartos pareiga. Buvusių kapinių teritorija taptų memorialinio charakterio ramaus poilsio parku, kuriame lankytojai būtų taktiškai informuojami apie buvusią šios vietos paskirtį.

Projektas parengtas vadovaujantis parengtais patvirtintais UAB „Projektavimo ir restauravimo instituto“ Vilniaus evangelikų senųjų kapinių teritorijos (u.k.12559), K. Kalinausko g. 21A, Vilniuje, sutvarkymo projektiniais pasiūlymais“ projekto vadovė G. Miknevičienė. Šiuose projektiniuose pasiūlymuose pateikti išsamūs teritorijos sutvarkymo sprendimai, kurie yra aktualūs šiai dienai ir pagal kuriuos bus rengiamas techninis projektas.

Šio projekto rengimo tikslas yra pakoreguoti takų tinklą, pagal parengtus geofizinius tyrimus, išryškinti laidojimo kvartalų kontūrus, pakeliant jų teritorijas plieninių bortų pagalba, kad nebūtų vaikščiojama ant, po žeme išlikusių, palaidojimų. Taip pat sukurti vieningą informacinę bei vaizdinę sistemą: kelių tipų informacinius standus, siūloma pažymėti buvusių koplyčių ribas, rytinėje pusėje restauruoti esamą tvorą, atidengti arkines nišas, jose įprasminti ir eksponuoti moderniomis priemonėmis senąsias antkapines plokštes. Visai informaciniai, vaizdiniai sistemai bei mažosios architektūros elementams siūlyti vienodą medžiagiškumą ir dizaino sprendinius.

Projektuojamos teritorijos darbų vykdymo riba

Esamos situacijos schema

0	2019-02	STATYBOS LEIDIMUI
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA	LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)

KVAL. PATV. DOK. NR.	 VILNIAUS PLANAS			Statinio projekto pavadinimas VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U.K.12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI		
A 1061	PV	L.Vileikienė		Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas AIŠKINAMASIS RAŠTAS	Laida	
A 046	PDV	G.Miknevičienė			0	
	Arch.	J.Musteikytė				
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas Vilniaus miesto savivaldybė			Dokumento žymuo VP18.199-00-PP-AR	Lapas	Lapų
					1	3

2. PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI

2.1 Bendros nuostatos

Visa esamos būklės analizė, istorinių ikonografinių tyrimų medžiaga bei pagrindiniai architektūriniai sprendiniai pateikti UAB „Projektavimo ir restauravimo instituto“ Vilniaus evangelikų senųjų kapinių teritorijos (u.k.12559), K. Kalinausko g. 21A, Vilniuje, sutvarkymo projektuose pasiūlymuose“ projekto vadovė G. Miknevičienė. Šio projekto pagrindu yra neįvertinamas takų tinklas pagal 2018 metais lapkričio mėnesį atliktus tyrimus georadaru. Georadaru nustatytos stambesnių išlikusių po žeme statinių vietos, kapų ir nugriautų koplyčių rūšiai, kitos anomalijos (tyrimų ataskaita pridedama). Istorinė ikonografinė medžiaga (kapinių inventorinis planas) yra papildoma šiais tyrimais. Taip pat šiuo metu atliekami kapinių teritorijos žvalgymai, kurie bus atliekami keliais etapais ir pasitarnaus rengiant šios teritorijos techninį projektą. Tyrimų pirmame etape atliekami paviršiaus žvalgymai. Remiantis geofizikiniais rezultatais, surenkami kapinių teritorijoje esantys pavieniai fragmentai, siejami su antkapiais, galimais palaidojimais, taip pat nustatomi ir pažymimi paviršiuje matomi, tačiau įgilinti objektai - paminklų pamatinės dalys, konstrukcijos ir t.t. Antrame etape - nustatomi įgilinti objektai ir, esant reikalui, jie būtų atkasami. Todėl būtų vykdomi žvalgymai iki 50 cm gylio - taip surenkant daugiau dalių ekspozicijoms, o turint radinių rinkinį - vyktų ekspozicijų steigimas ir istorijos sklaida. Nuo radinių kiekių priklausys lapidarijus projektavimas.

2.2 Sprendimai

Vilniaus evangelikų senųjų kapinių kompleksą riboja dabartinės K. Kalinausko ir V. Mykoliaičio-Putino gatvės, o rytinėje pusėje – tvora, juosianti dabartinės JAV ambasados pastatus. Tiksliai kapinių riba Profsąjungų rūmų pusėje neaiški, negrįžtamai sunaikinta statant šiuos rūmus. Pietinėje dalyje, prieš pradedant statyti Santuokos rūmus, buvo sunaikinta dalis kapų ir antkapių bei nugriauta K. Šildhauzo koplyčia mauzoliejus. Vakarinė riba atsekama pagal iš žemės išlendančias buvusios tvoros liekanas.

Pratęsiant prieš tai parengto projekto sprendinius, siūloma:

- vakarinę ir šiaurinę kapinių teritoriją aptverti plienine ažūrine tvorele. Statyti ją fragmentiškai, buvusios tvoros vietoje, išsaugant esamus želdinius. Taip kapinių teritorija būtų suvokiama kaip atskiras memorialinis kompleksas, turintis aiškias ribas ir savo teritoriją;
- rytinėje pusėje restauruoti esamą tvorą, atidengti arkines nišas, jose įprasminti ir eksponuoti moderniomis priemonėmis senąsias antkapines plokštes, tačiau, prieš tai, apie šiuos sprendinius informavus JAV ambasadą.

Projektuojamų takų tinklas artimas esamam, tačiau koreguojamas pagal atliktus tyrimus, kad nebūtų vaikščiojama ant kapaviečių, palaidojimo vietų. Takams siūloma skaldos danga (plauto smėlio – žvyro mišinys) su rišikliu. Ši danga pralaidi vandeniui, ypač stipri, draugiška gamtiniai aplinkai.

Pietinėje teritorijos dalyje prie Santuokos rūmų, siūlome esamą parkavimo aikštelę mažinti ir atitraukti nuo restauruojamos tvoros, suteikiant galimybę miestiečiams ir parko lankytojams apžvelgti ir susipažinti su nišose eksponuojamų plokščių vaizdine bei tekstine informacija.

Šiuo metu Santuokos rūmų teritorija išgrįsta skirtingo dydžio ir formos betoninėmis plytelėmis ar trinkelėmis, o automobilių stovėjimo aikštelė yra asfaltuota. Todėl siekiant nuoseklaus ir vieningo sprendimo visoje teritorijoje, siūlome esamą betoninių trinkelėlių ir plytelių bei asfalto dangą keisti, išgrįsti vienodomis trinkelėmis visą teritoriją, panaudojant betonines trinkelės padengtas granitine skaldele, kurios faktūra ir spalva artima kapinių teritorijoje projektuojamai parko danga.

Siūlome laidojimo kvartalų ribas išryškinti, pakeliant jas Corten plieno borteliais, kurių aukštis apie 15-cm. Kiekviename kvartale projektuojama informacinė sistema su pašvietimu, panaudojant tuos pačius bortelius tik pakeičiant jų parametrus ir pasvyrimo kampą bei išgraviruojant jose reikalingą informaciją.

Taip pat siūlome pažymėti buvusių koplyčių ribas. Pažymėjimo būdas priklausys nuo atliekamų archeologinių tyrimų rezultatų. Glimas eksponavimas atkasant jų pamatus ar pamatų fragmentus bei naudoti plieno plokštuminius elementus. Šalia ekspozicijų turėtų atsirasti informacinės lentelės.

Atskirti parko teritoriją nuo ją supamos aplinkos, projektuojami ne tik vertikalūs, bet ir horizontalūs plieniniai elementai, naudojami pėsčiųjų takuose. Jie apjungia skirtingas dangas bei informuoja apie teritorijos pobūdžio pasikeitimus.

Dokumento žymuo	Lapas	Lapų	Laida
VP18.199-00-TP- AS - AR	2	3	0

2.3 Mažoji architektūra apšvietimas

Projektuojami kelių tipų suoliukai, pastatyti dideliais intervalais. Esamus akmeninius suolus ir lauko riedulis rytinėje teritorijos dalyje siūloma pašalinti.

Teritorijoje projektuojamas santūrus parko apšvietimas. Pagrindiniai takai apšviečiami parko šviestuvais, skersiniai - parteriniais šviestuvėliais.

Dokumento žymuo	Lapas	Lapų	Laida
VP18.199-00-TP- AS - AR	3	3	0

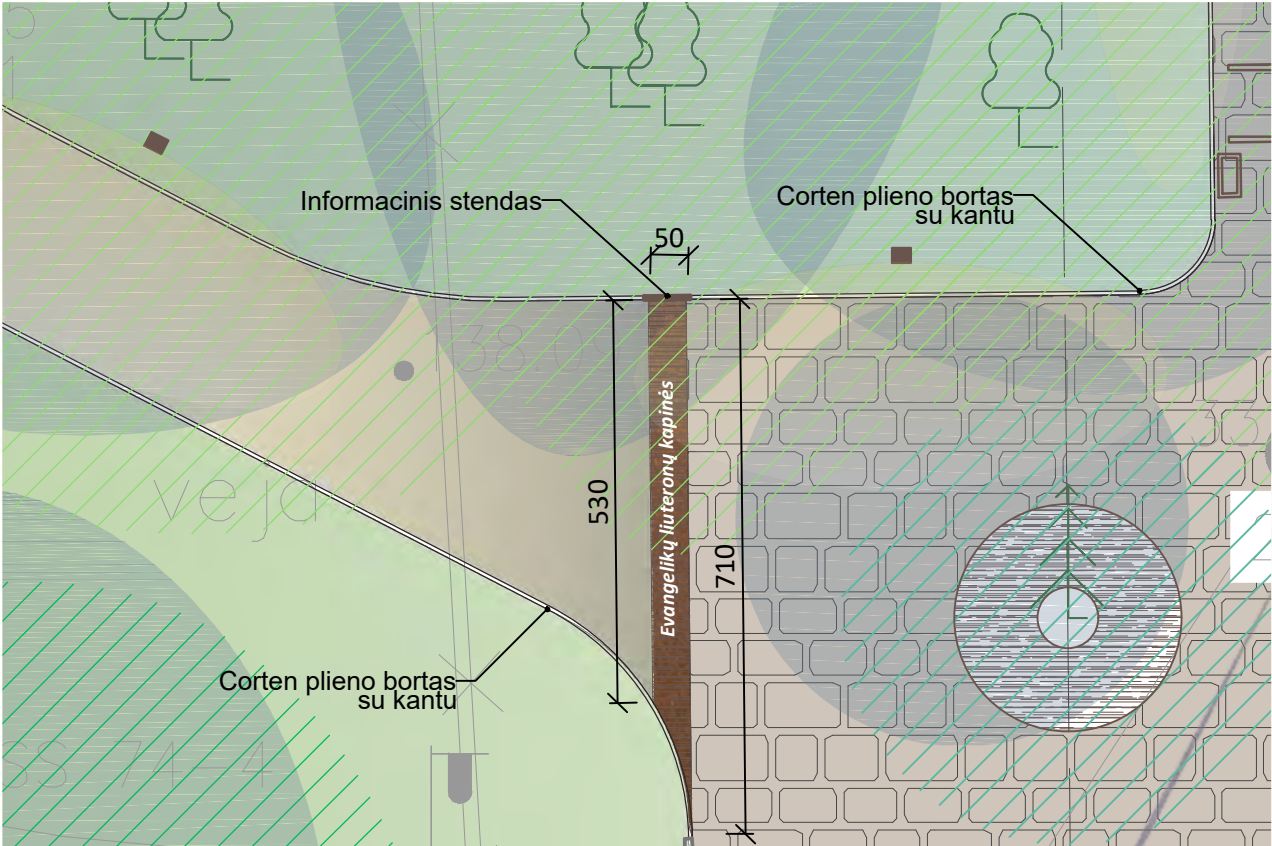

VILNIAUS
PLANAS

VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U.K.12559) TERITORIJOS TVARKYMO
PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI
VP18-199

BRĖŽINIAI

SLENKŠČIO VAIZDAS IŠ VIRŠAUS M 1:100

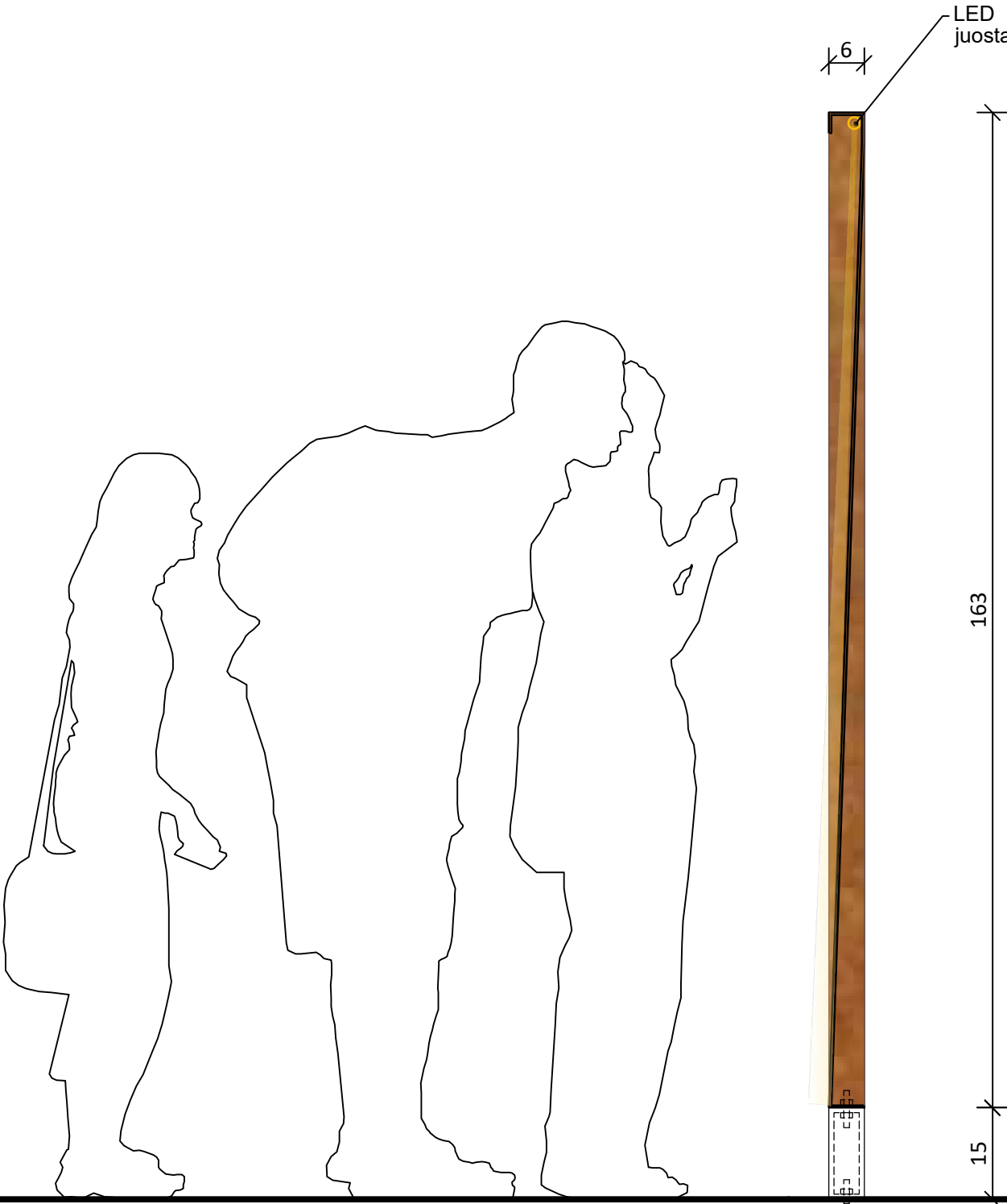

SLENKŠČIO VAIZDAS PERSPEKTYVOJE

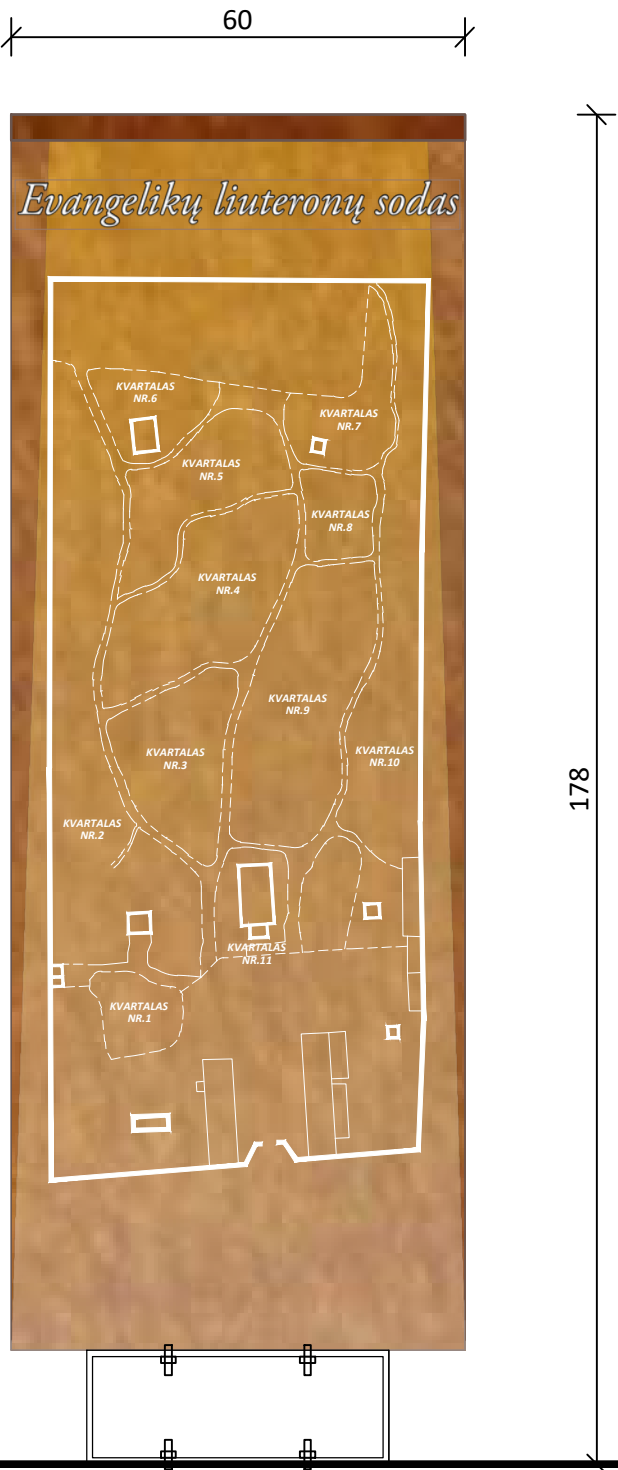

0	2019 05				
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA		LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)		
KVAL. PATV. DOK. NR.	 VILNIAUS PLANAS		Statinio projekto pavadinimas VILNIAUS EVANGELIKŲ SENJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEK TINIAI PASIŪLYMAI		
A 1061	PV	L. Vileikienė	Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas METALINIS SLENKSTIS - KAPINIŲ RIBOŽEK LIS M 1:100		Laida
A 046 2670	PDV	G. Miknevičienė			0
	Arch.	J. Musteikytė-Mora			
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas Vilniaus miesto savivaldybė		Dokumento žymuo VP18.199-00-PP-MA.1		Lapas
					Lapų
					1
					1

IŠILGINIS PJŪVIS PER STENDA M 1:10

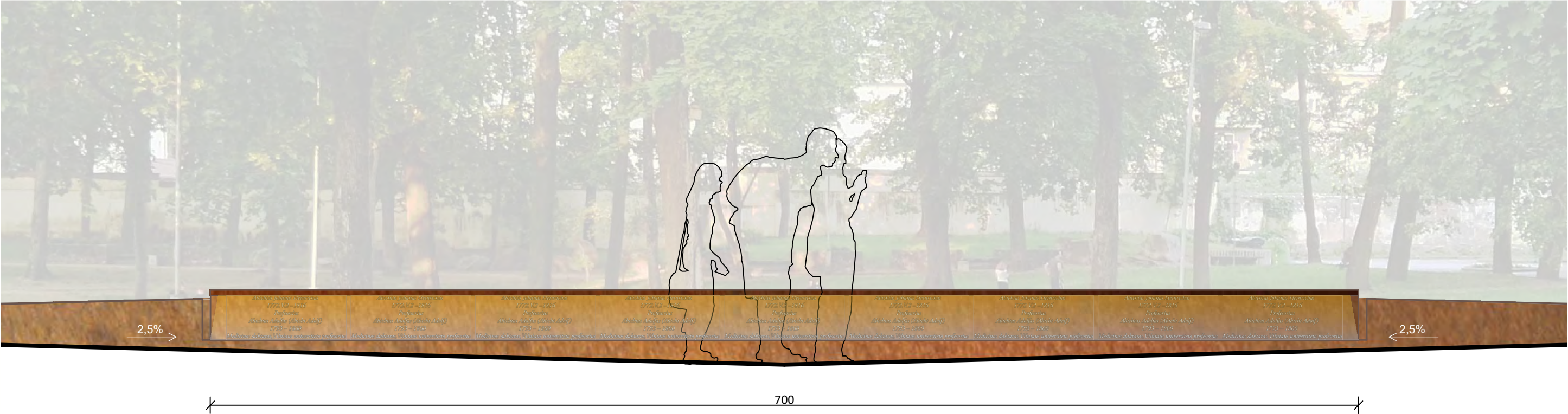

STENDO VAIZDAS IŠ PRIEKIO M 1:10

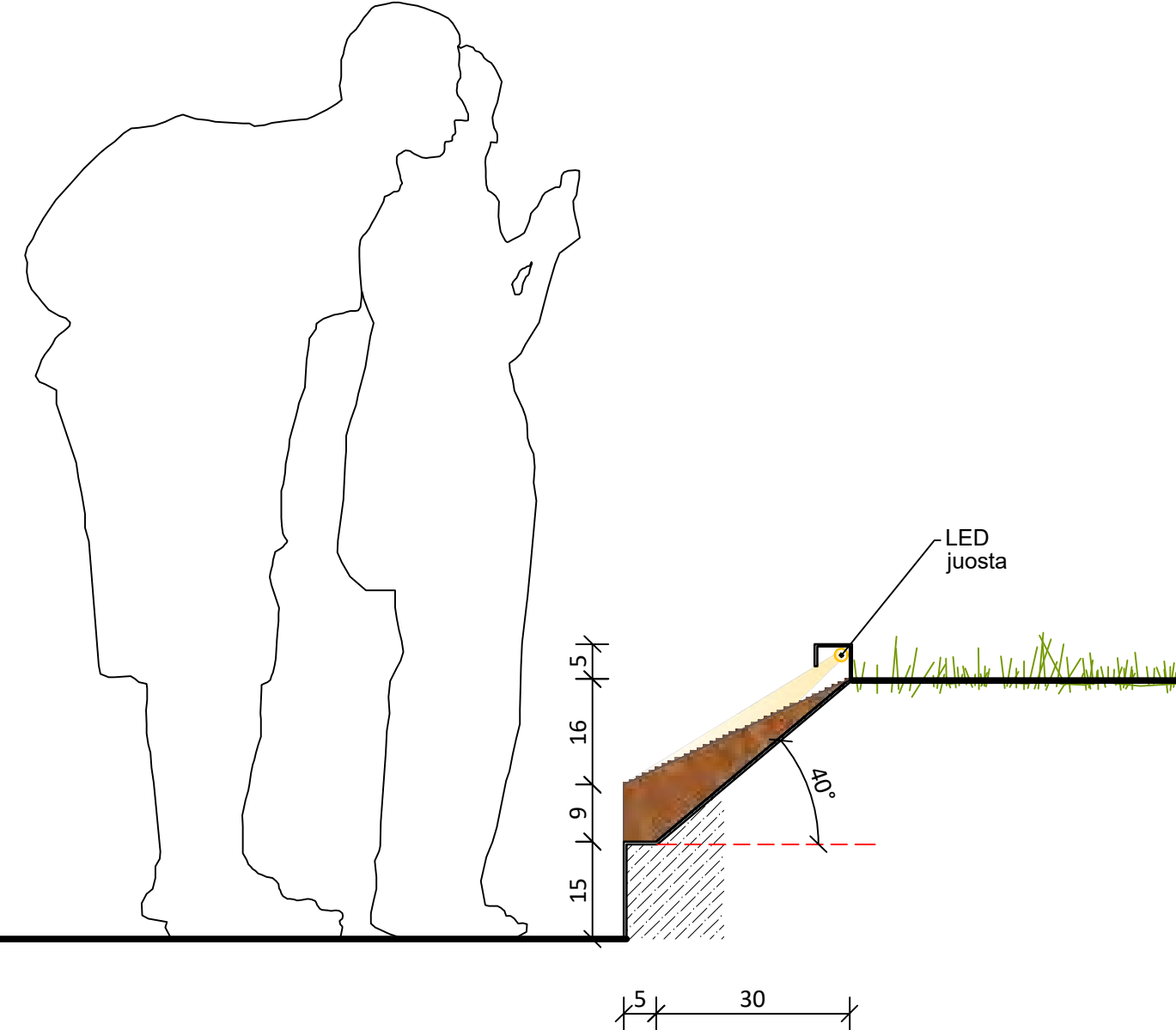

0	2019 05				
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA		LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)		
KVAL. PATV. DOK. NR.			Statinio projekto pavadinimas		
			VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI		
			Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas		Laida
			INFORMACINIS STENDAS M 1:10		0
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas		Dokumento žymuo		Lapas
	Vilniaus miesto savivaldybė		VP18.199-00-PP-MA.2		Lapų
				1	1

BORTO SU INFORMACINIU STENDU VAIZDAS IŠ PRIEKIO M 1:20

PJŪVIS PER BORTĄ SU INFORMACINIU STENDU M 1:10

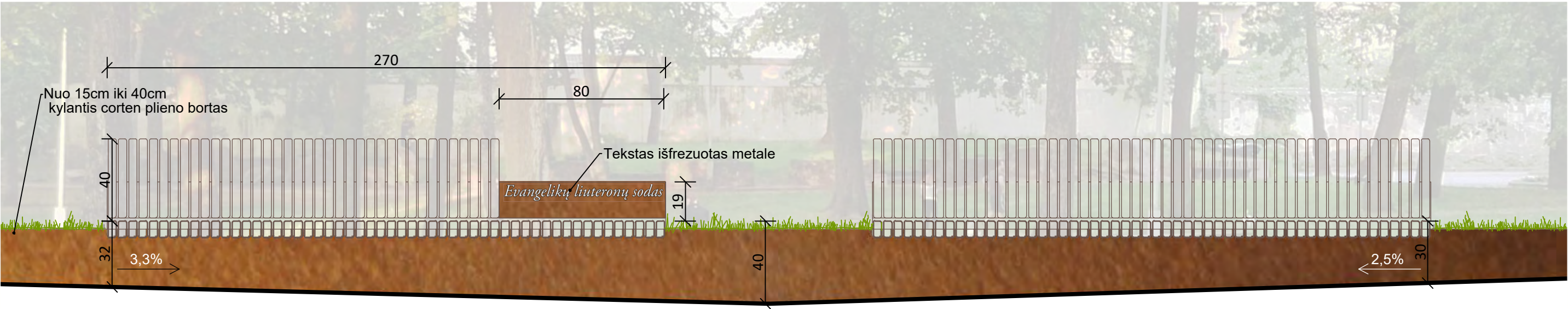

VAIZDAS PERSPEKTYVOJE

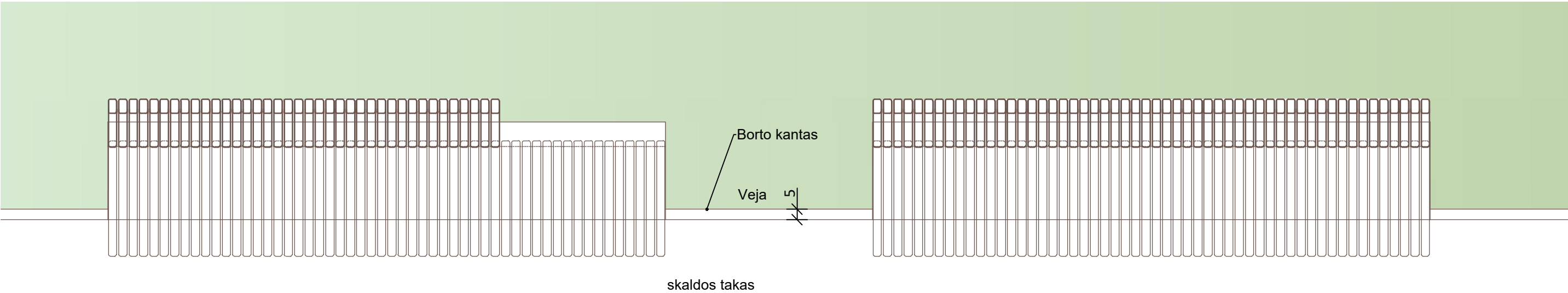

0	2019 05				
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA		LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)		
KVAL. PATV. DOK. NR.			Statinio projekto pavadinimas		
			VILNIAUS EVANGELIKŲ SENJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTO PASIŪLYMAI		
			Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas		Laida
			BORTAS - INFORMACINIS STENDAS M 1:20, 1:10		0
A 1061	PV	L. Vileikienė			
A 046 2670	PDV	G. Miknevičienė			
	Arch.	J. Musteikytė-Mora			
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas		Dokumento žymuo		Lapas
	Vilniaus miesto savivaldybė		VP18.199-00-PP-MA.3		Lapų
					1
					1

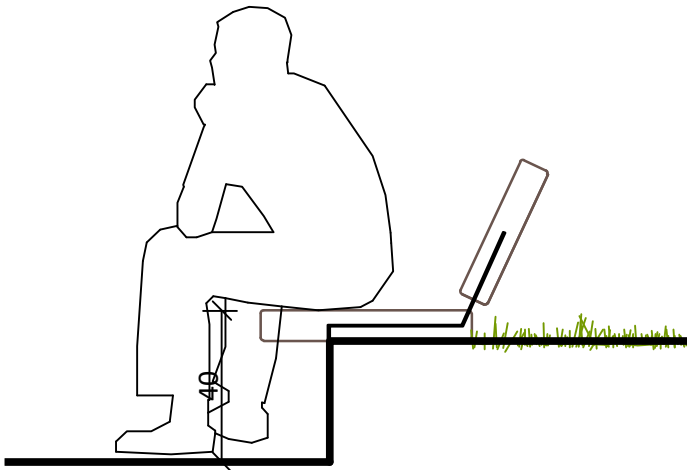
SUOLŲ VAIZDAS IŠ PRIEKIO M 1:20

SUOLŲ VAIZDAS IŠ VIRŠAUS M 1:20

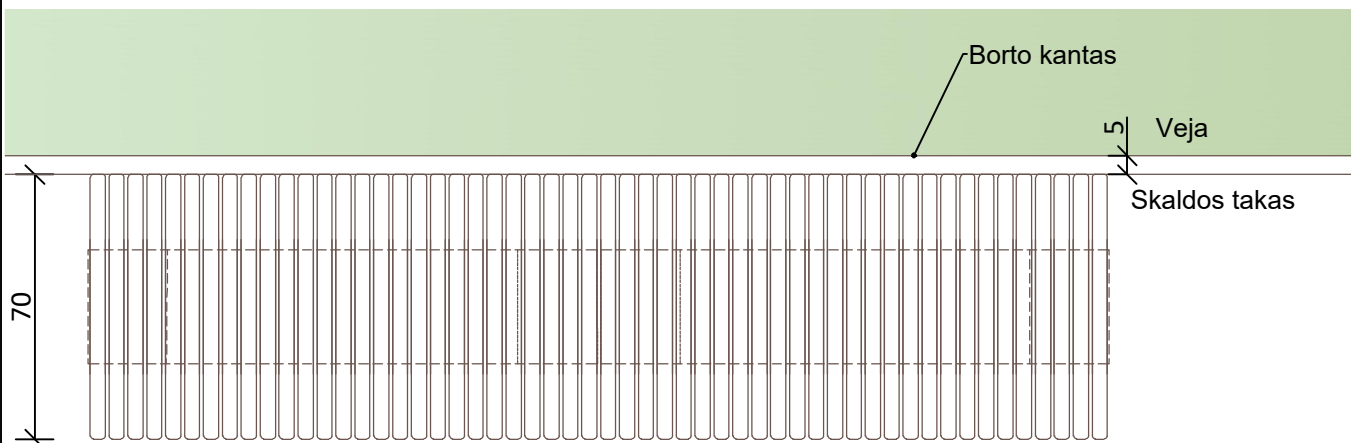

PJŪVIS PER SUOLĄ M 1:20

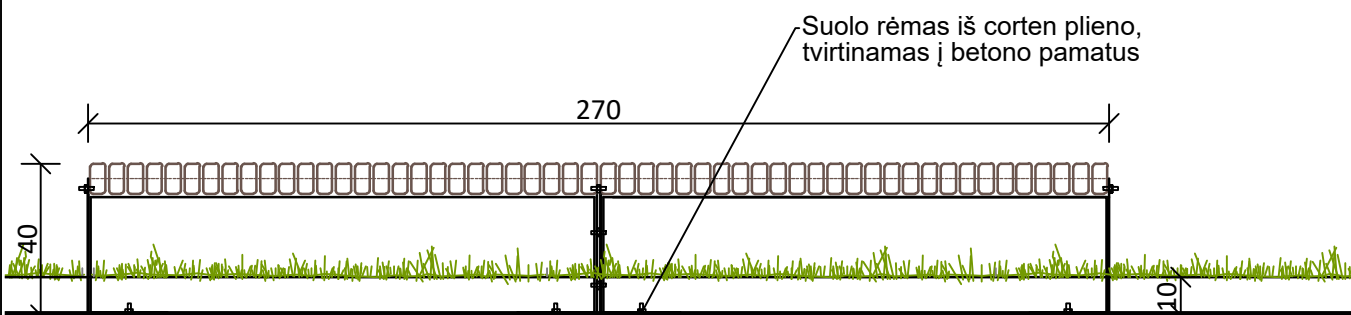

0	2019 05				
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA	LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)			
KVAL. PATV. DOK. NR.			Statinio projekto pavadinimas		
			VILNIAUS EVANGELIKŲ SENJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI		
			Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas		Laida
			SUOLAI PAGRINDINIUISE TAKUOSE M 1:20		0
A 1061	PV	L. Vileikienė			
A 046 2670	PDV	G. Miknevičienė			
	Arch.	J. Musteikytė-Mora			
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas		Dokumento žymuo		Lapas
	Vilniaus miesto savivaldybė		VP18.199-00-PP-MA.4		Lapų
				1	1

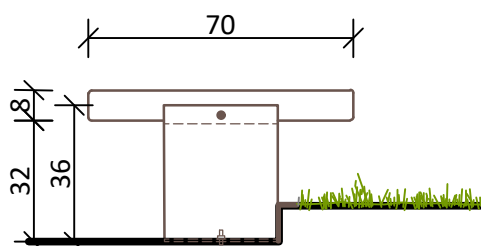
SUOLO VAIZDAS IŠ VIRŠAUS M 1:20

SUOLO VAIZDAS IŠ PRIEKIO M 1:20

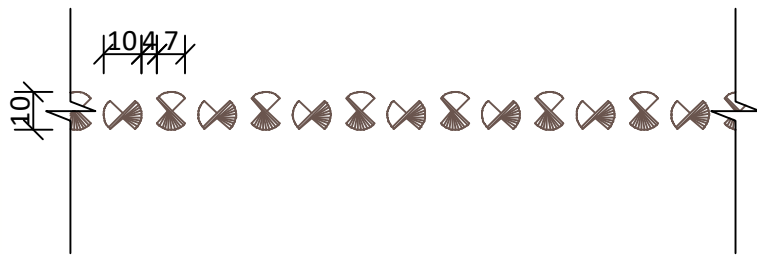
SUOLO VAIZDAS IŠ ŠONO M 1:20

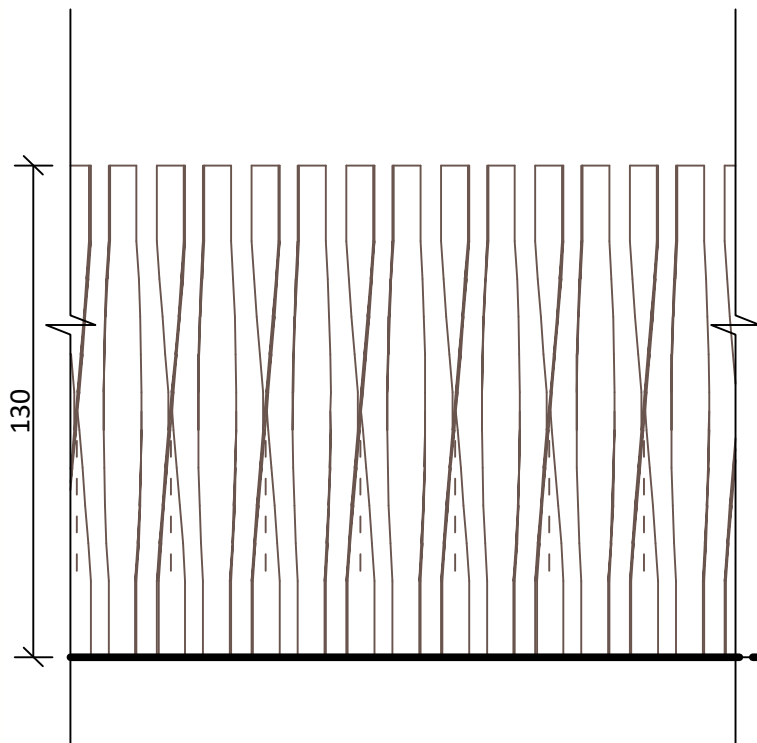
0	2019 05					
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA			LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)		
KVAL. PATV. DOK. NR.	 VILNIAUS PLANAS			Statinio projekto pavadinimas VILNIAUS EVANGELIKŲ SENJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI		
A 1061	PV	L. Vileikienė		Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas SUOLAS SKERSINIUOSE TAKUOSE M 1:20		Laida
A 046 2670	PDV	G. Miknevičienė				0
	Arch.	J. Musteikytė-Mora				
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas Vilniaus miesto savivaldybė			Dokumento žymuo VP18.199-00-PP-MA.5		Lapas 1
						Lapų 1

0	2019 05				
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA		LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)		
KVAL. PATV. DOK. NR.	 VILNIAUS PLANAS		Statinio projekto pavadinimas VILNIAUS EVANGELIKŲ SENJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI		
A 1061	PV	L. Vileikienė		Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas BUVUSIOS KOPLYČIOS PAŽYMĖJIMAS M 1:50	Laida
A 046 2670	PDV	G. Miknevičienė			0
	Arch.	J. Musteikytė-Mora			
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas Vilniaus miesto savivaldybė		Dokumento žymuo VP18.199-00-PP-MA.6		Lapas 1 Lapų 1

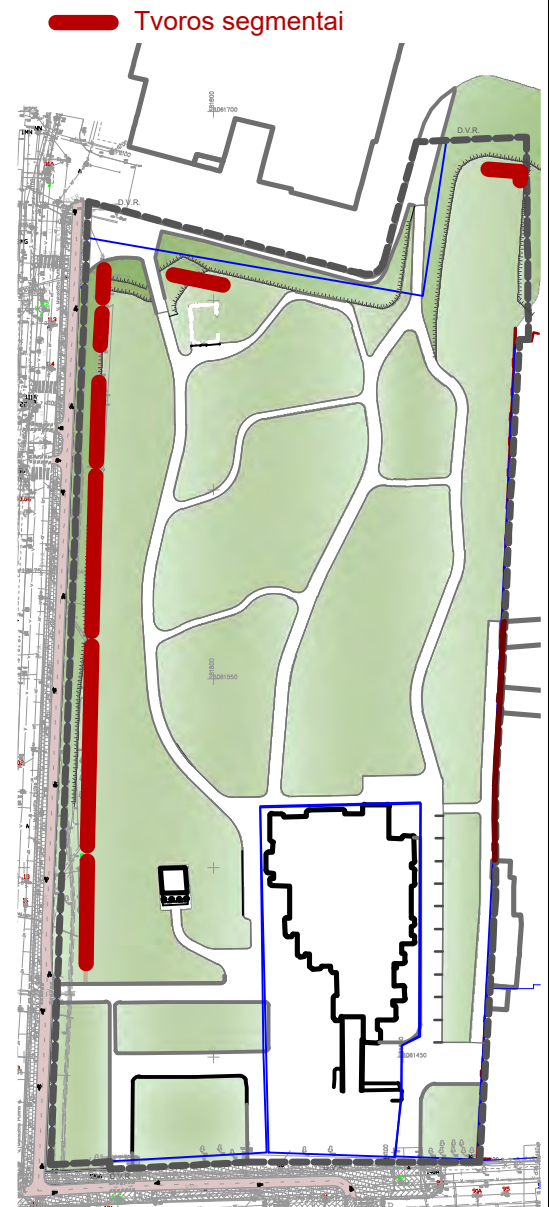
TVOROS SEGMENTO VAIZDAS IŠ VIRŠAUS M 1:20

TVOROS SEGMENTO VAIZDAS IŠ PRIEKIO M 1:20

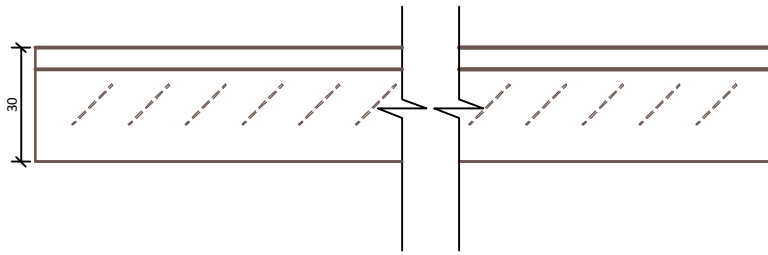

ATITVARO VIETA M 1:2000

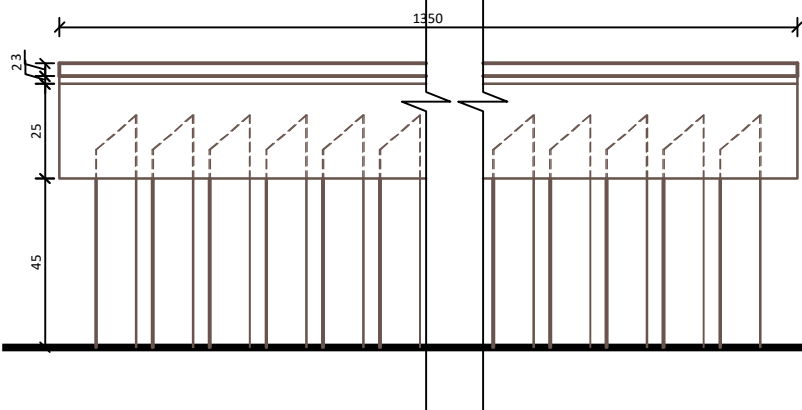

0	2019 05				
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA		LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)		
KVAL. PATV. DOK. NR.	 VILNIAUS PLANAS		Statinio projekto pavadinimas VILNIAUS EVANGELIKŲ SENJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEK TINIAI PASIŪLYMAI		
A 1061	PV	L. Vileikienė	Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas BUVUSIOS KAPINIŲ TVOROS PAŽYMĖJIMAS M 1:20		Laida
A 046 2670	PDV	G. Miknevičienė			0
	Arch.	J. Musteikytė-Mora			
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas Vilniaus miesto savivaldybė		Dokumento žymuo VP18.199-00-PP-MA.7		Lapas 1 Lapų 1

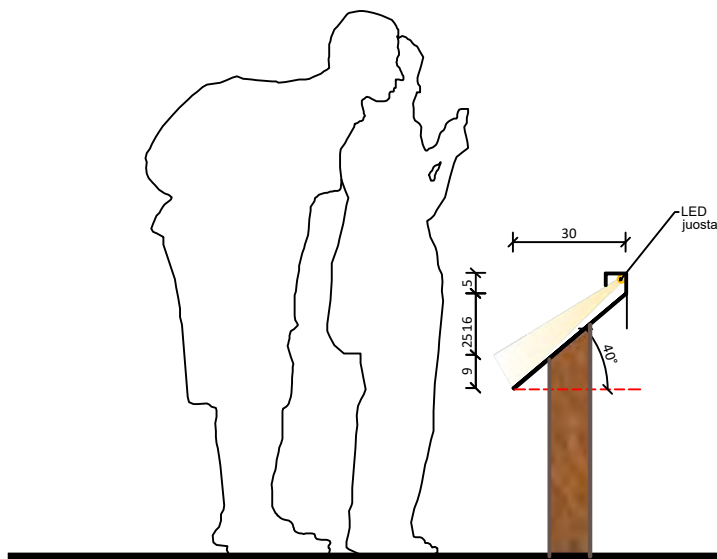
ATITVARO VAIZDAS IŠ VIRŠAUS M 1:20

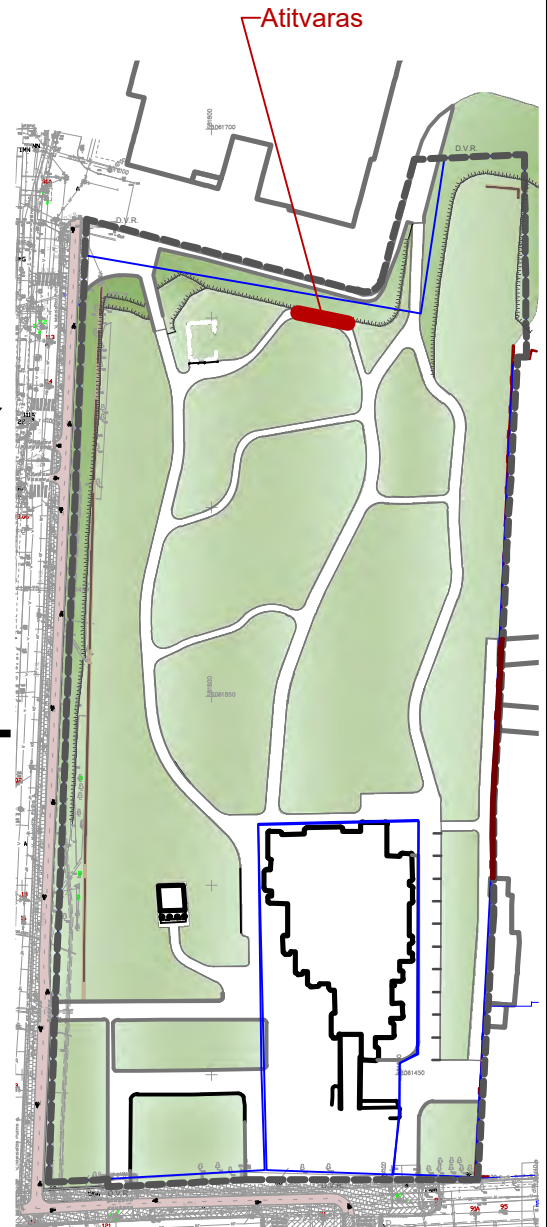
ATITVARO VAIZDAS IŠ PRIEKIO M 1:20

SKERSINIS PJŪVIS M 1:20

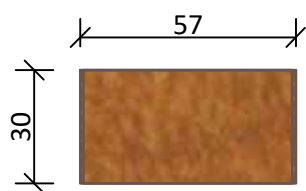

ATITVARO VIETA M 1:2000

0	2019 05				
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA		LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)		
KVAL. PATV. DOK. NR.	 VILNIAUS PLANAS			Statinio projekto pavadinimas VILNIAUS EVANGELIKŲ SENJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI	
A 1061	PV	L. Vileikienė		Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas ATITVARAS SU INFORMACIJA M 1:20	Laida
A 046 2670	PDV	G. Miknevičienė			0
	Arch.	J. Musteikytė-Mora			
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas Vilniaus miesto savivaldybė			Dokumento žymuo VP18.199-00-PP-MA.8	Lapas 1 Lapų 1

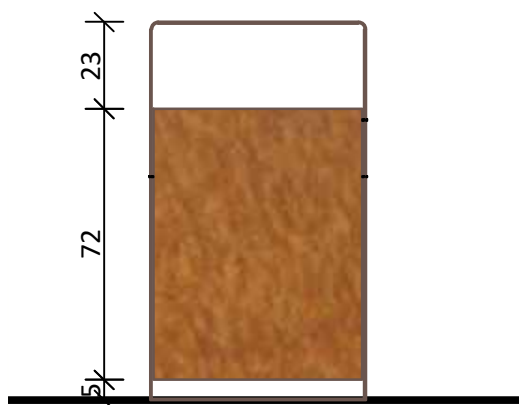
VAIZDAS IŠ VIRŠAUS M 1:20

PERSPEKTYVA

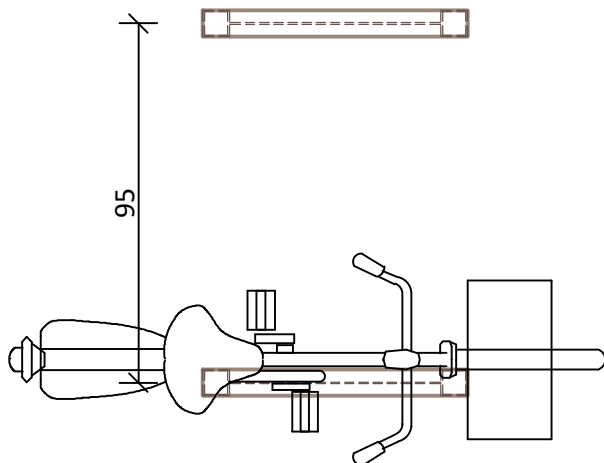

VAIZDAS IŠ PRIEKIO M 1:20

0	2019 05				
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA		LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)		
KVAL. PATV. DOK. NR.	 VILNIAUS PLANAS		Statinio projekto pavadinimas VILNIAUS EVANGELIKŲ SENJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI		
A 1061	PV	L. Vileikienė	Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas ŠIUOKŠLIADĖŽĖ M 1:20		Laida
A 046 2670	PDV	G. Miknevičienė			0
	Arch.	J. Musteikytė-Mora			
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas Vilniaus miesto savivaldybė		Dokumento žymuo VP18.199-00-PP-MA.9		Lapas 1 Lapų 1

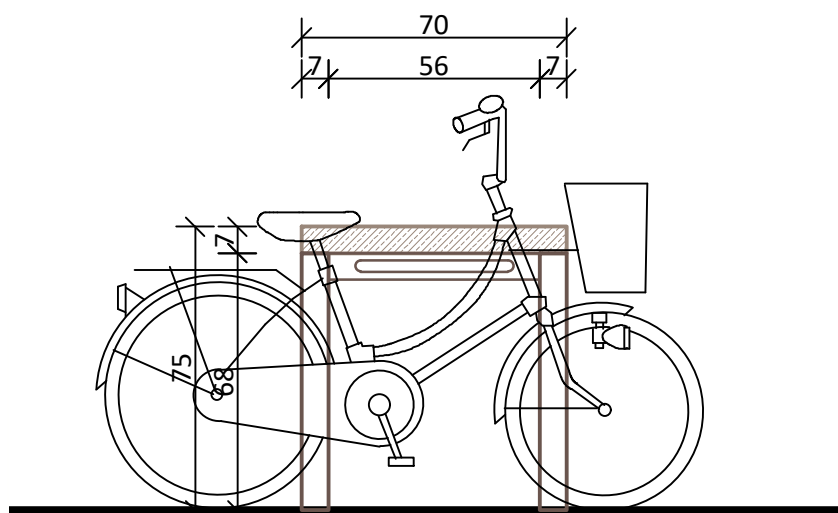
VAIZDAS IŠ VIRŠAUS M 1:20

PERSPEKTYVA

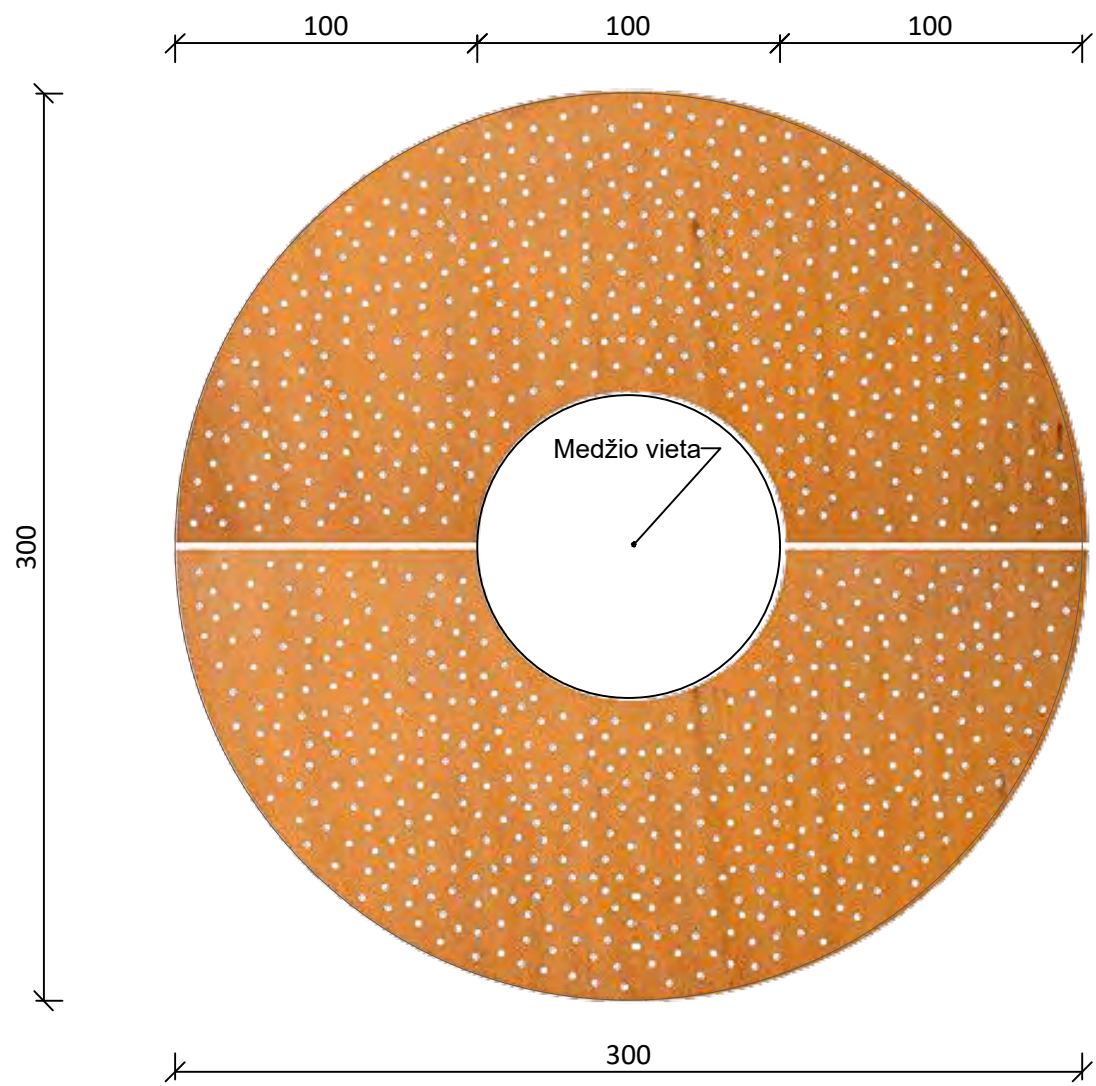

VAIZDAS IŠ PRIEKIO M 1:20

0	2019 05				
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA		LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)		
KVAL. PATV. DOK. NR.	 VILNIAUS PLANAS		Statinio projekto pavadinimas VILNIAUS EVANGELIKŲ SENJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI		
A 1061	PV	L. Vileikienė	Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas DVIRAČIŲ STOVAS M 1:20		Laida
A 046 2670	PDV	G. Miknevičienė			0
	Arch.	J. Musteikytė-Mora			
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas Vilniaus miesto savivaldybė		Dokumento žymuo VP18.199-00-PP-MA.10		Lapas 1 Lapų 1

VAIZDAS IŠ VIRŠAUS M 1:20

0	2019 05				
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA		LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)		
KVAL. PATV. DOK. NR.	 VILNIAUS PLANAS		Statinio projekto pavadinimas VILNIAUS EVANGELIKŲ SENJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI		
A 1061	PV	L. Vileikienė	Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas APSAUGINĖS GROTELĖS MEDŽIAMS M 1:50		Laida
A 046 2670	PDV	G. Miknevičienė			0
	Arch.	J. Musteikytė-Mora			
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas Vilniaus miesto savivaldybė		Dokumento žymuo VP18.199-00-PP-MA.11		Lapas 1
					Lapų 1

0	2019 05				
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA		LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)		
KVAL. PATV. DOK. NR.	 VILNIAUS PLANAS		Statinio projekto pavadinimas		
			VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI		
			Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas		Laida
			VIZUALIZACIJA NR. 1		0
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas		Dokumento žymuo		Lapas
	Vilniaus miesto savivaldybė		VP18.199-00-PP-VIZ.1		Lapų
				1	1

0	2019 05				
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA		LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)		
KVAL. PATV. DOK. NR.	 VILNIAUS PLANAS			Statinio projekto pavadinimas VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTO INIAI PASIŲLYMAI	
A 1061	PV	L. Vileikienė		Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas VIZUALIZACIJA NR. 2	Laida
A 046 2670	PDV	G. Miknevičienė			0
	Arch.	J. Musteikytė-Mora			
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas Vilniaus miesto savivaldybė			Dokumento žymuo VP18.199-00-PP-VIZ.2	Lapas 1
					Lapų 1

0	2019 05				
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA		LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEZASTIS (JEI TAIKOMA)		
KVAL. PATV. DOK. NR.	 VILNIAUS PLANAS		Statinio projekto pavadinimas		
			VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U/K 12559) TERITORIJOS TVARKYMO PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI		
			Statinio numeris ir pavadinimas, dokumento pavadinimas		Laida
			VIZUALIZACIJA NR. 3		0
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas		Dokumento žymuo		Lapas
	Vilniaus miesto savivaldybė		VP18.199-00-PP-VIZ.3		Lapų
				1	1

VILNIAUS
PLANAS

VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U.K.12559) TERITORIJOS TVARKYMO
PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI
VP18-199

PAPILDOMA INFORMACIJA, TYRIMAI

[Bendrinti](#)

Vilniaus evangelikų senųjų kapinių kompleksas

★★★★★

Aprašymas

Unikalus objekto kodas

12559

Pilnas pavadinimas

Vilniaus evangelikų senųjų kapinių kompleksas

Adresas

Vilniaus miesto sav., Vilniaus m., K. Kalinausko g. / Vilniaus miesto sav., V. Mykoliaičio-Putino g.

Įregistravimo registre data

1993-05-26

Statusas

Registrinis

Objekto reikšmingumo lygmuo yra

Regioninis

Rūšis

Nekilnojamasis

Vertybė pagal sandarą

Kompleksas

Komplekso teritorijoje yra

Skulptūra „Šeima“

Seni kodai

Nr. laikinosios apskaitos sąraše: 297

Kompleksą sudaro

1. Vilniaus evangelikų senųjų kapinių komplekso senosios kapinės (36177);
2. Vilniaus evangelikų senųjų kapinių komplekso Jono Frydricho Niškovskio koplyčia-mauzoliejus (1065);

Teritorijos

KVR objektas: 25833.00 kv. m

Vertingųjų savybių pobūdisArchitektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);**Vertingosios savybės**

1.3.4. Žemės ir jos paviršiaus elementai - **nelygus reljefas** (Š kapinių dalis buvo sunaikinta statant Profsajungos kultūros rūmus, Š dalyje išlikę du betono bordiūrai, betoninio antkapinio paminklo fragmentas; -; TRP; BR Nr. 1; IKONOG. Nr. 1-19; FF Nr. 1-5, 19-21; 2012 m.);

4. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės - **Vilniaus miesto istorinės dalies, vad. Naujamiesčiu, teritorija (33653, UV 70);**

5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - **Pietinėje dalyje buvusių kapinių sklypą riboja dabartinė K. Kalinausko g., vakarinėje - dabartinė V. Mykoliaičio-Putino g., rytinėje - tvora, einanti lygiagrečiai Akmenų g. ir juosianti dabartinės JAV ambasados bei kitus pastatus. Tiksliai kapinių riba šiaurinėje pusėje, kur stovi Profsajungos rūmai, neaiški. 1806 m. žemės sklypą kapinėms nupirko Vilniaus miesto tarybos narys Gotfridas Hahnas. Laidoti šiose kapinėse pradėta 1809 m. Iš pradžių kapinės buvo skirtos tik evangelikams liuteronams, o nuo 1830 m. ir evangelikams reformatams (kalvinistams). 1819 m. kapinės buvo aptvertos aukšta mūro tvora, įrengti geležiniai vartai, o abipus jų pastatyti nedideli namukai, kuriuose gyveno duobkasiai, iš rinklių išlaikomi elgetos ir invalidai. Kapinių centre priešais vartus buvo pastatyta architekto Karolio Šildhauzo suprojektuota koplyčia. Kapinėse buvo daug šeimyninių koplyčių-mauzoliejų. Iki šiol išlikusi Niškovskių koplyčia-mauzoliejus. Didelis Evangelikų kapinių plotas leido suprojektuoti taisyklingas alėjas, būdingas tuomet viešpatavusiam klasicizmui. Tai - vienintelės tokio išplanavimo kapinės Vilniuje. Kapinės buvo jaukios, tvarkingos, gausiai apželdintos. Kadangi evangelikų bendruomenės Vilniuje nebuvo gausios, laidojimai nebuvo tankūs - teritorija priminė parką. Tarp daugelio kuklių tipinių laidojimo laikotarpiui antkapinių paminklų būta ir prabangių, monumentalių paminklų, obeliskų. Kapinėse laidoti įvairių tautybių žmonės, šaltiniuose užfiksuoti**

antkapinių paminklų įrašai lotynų, lenkų, vokiečių, prancūzų, rusų ir baltarusių kalbomis. Kapinės uždarytos Vilniaus miesto vykdomojo komiteto 1958-03-30 sprendimu Nr. 301, likviduojant kapinių dalį, kurioje turėjo būti statomi Profsajungos kultūros rūmai. 1962 m. nuspręsta visiškai likviduoti Evangelikų kapines, jas paverčiant parku. Vilniaus visuomenė ir inteligentija rinko parašus dėl kapinių išsaugojimo. Vykdomojo komiteto Kultūros skyriuje buvo sudaryta komisija, turėjusi išaiškinti žymių kultūros ir meno veikėjų kapus. Tik nedaugelio asmenų antkapiniai paminklai 1962 m. buvo perkelti į kitas (Rasų, stačiatikių Liepkalnyje, Saltoniškių Vilniuje ar Petrašiūnų Kaune) kapines. Į Rasų kapines perkelti: spaustuvininko Teofilio Kristijono Gliuksbergo šlifuoto pilko granito paminklas, filologo Benjamino Haušteino tašyto pilko lauko akmens paminklas (autorius - skulptorius Juozapas Horbacevičius (1813-1848), farmakologo, Lietuvos floros tyrinėtojo Johano Frydricho Volfango tašyto rausvo granito paminklas, dailininko Juzefo Marševskio šlifuoto pilko granito paminklas, gydytojo Adomo Ferdinando Adamovičiaus smiltainio paminklas (autorius - skulptorius Andžejus Prušinskis (1836-1895), dailininko Stanislovo Bohušo-Sestšencevičiaus tašyto, šlifuoto pilko granito paminklas (visi šie antkapiai yra išlikę). Į Vilniaus stačiatikių kapines Liepkalnyje perkelti dailininko Sergejaus Benoni-Justinovo ir teisininko Aleksandro Žirkevičiaus, į Saltoniškių kapines - medicinos profesoriaus Boleslovo Kederio antkapiai. Tais pačiais metais į Kauno Petrašiūnų kapines perkeltas kultūros istoriko, filologo Prano Augustaičio antkapis. Neatmetama galimybė, kad kiti paminklai buvo panaudoti statyboms. 1972 m. pab. - 1973 m. pr., prieš pradėdant statyti Santuokų rūmus, sunaikinti dar išlikusios kapinių pietinės dalies kapai ir antkapiai. Nugriauta K. Šildhauzo koplyčia-mauzoliejus (1066, AtV 49). Išliko F. Niškovskio koplyčia-mauzoliejus (1065, AtV 48) ir kapinių rytinės tvoros fragmentas.

Dokumentai

1. Įrašyta į laikiną apskaitą (LA); 1993-05-20; Nr. 297 ;
2. Dėl duomenų patikslinimo; 2013-02-19; Nr. KPD-RM-1904; TRP Aktas
3. Papildoma medžiaga; 2013-02-19; Nr. ID-95429; IKONOG Nr. 1 IKONOG Nr. 17 IKONOG Nr. 2 IKONOG Nr. 3 IKONOG Nr. 7 IKONOG Nr. 9 IKONOG Nr. 18 IKONOG Nr. 6 IKONOG Nr. 19 IKONOG Nr. 13 IKONOG Nr. 11 BR Nr. 1 IKONOG Nr. 14 IKONOG Nr. 5 IKONOG Nr. 15 IKONOG Nr. 4 IKONOG Nr. 8 IKONOG Nr. 10 IKONOG Nr. 12 IKONOG Nr. 16 TRP, 2000 m.
4. Apie nekilnojamosios kultūros vertybės įregistravimą Kultūros vertybių registre; 2013-02-27; Nr. 02-59; Pranešimas

Šaltiniai ir medžiagos

- 13.1. GIRININKIENĖ, Vida. Vilniaus kapinės. Vilnius, 2004, p. 142-150.
- 13.2. Evangelikų kapinių kapų kartoteka, MAB RS, f. 151 (Liucijono Uzemblos fondas), b.120-123.
- 13.3. KIRKORAS, Adomas H. Pasivaikščiojimai po Vilnių ir jo apylinkes. Vilnius, 1991.
- 13.4. KLOS, Juliusz. Wilno. Przewodnik krajoznawczy. Wilno, 1937, p.210-211.
- 13.5. Lietuvos TSR kultūros paminklų sąrašas. Vilnius, 1973, p. 34.
- 13.6. Lietuvos TSR istorijos ir kultūros paminklų sąvadas. Vilnius, 1988, p. 264.
- 13.7. Lietuvių enciklopedija. Bostonas, 1960, t. 20, p. 372.
- 13.8. Visuotinė lietuvių enciklopedija. Vilnius, 2009, t. 16, p. 444-445.
- 13.9. MALACHOWICZ, Edmund. Wilno. Dzieje, architektura, cmentarze. Wrocław, 1996, p. 438-443.
- 13.10. SKIRMANTIENĖ Marija, VARNAUSKAS Jonas. Nukentėję paminklai. Vilnius, 1994, p. 14-16.
- 13.11. Vilniaus evangelikų-reformatų kapinių antkapių inventorizacija. Vilnius, 1950, Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 5, ap. 1, b. 1314.

Nuotraukos

1

2

3

4

5

Naujas komentaras / nuotrauka

Kultūros paveldo departamentas / Šaltinių g. 1, LT-09102 Vilnius, tel. +370 5 266 70 00, faksas +370 5 266 70 01, el. paštas kpd@kpd.lt

Bendrinii

Vilniaus evangelikų senųjų kapinių komplekso senosios kapinės

★★★★★

Aprašymas

Unikalus objekto kodas
36177

Pilnas pavadinimas
Vilniaus evangelikų senųjų kapinių komplekso senosios kapinės

Adresas
Vilniaus miesto sav., Vilniaus m., K. Kalinausko g. / Vilniaus miesto sav., V. Mykoliaičio-Putino g.

Įregistravimo registre data
1993-05-26

Statusas
Registrinis

Objekto reikšmingumo lygmuo yra
Regioninis

Rūšis
Nekilnojamasis

Vertybė pagal sandarą
Į kompleksą įeinantis

Priklauso kompleksui
Vilniaus evangelikų senųjų kapinių kompleksas

Eil.Nr. komplekse
1

Vertingųjų savybių pobūdis
Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);

Vertingosios savybės

1.3.3. įvairūs mažosios kraštovaizdžio architektūros statiniai ir vaizduojamojo meno formos - **plytų mūro tvoros fragmentas su dvišlaičiu čerpių stogeliu R dalyje** (1819 m. kapinės aptvertos plytų mūro tvora, 1972-1973 m. likviduojant kapines nugriauta tvora, šiuo metu išliko tik R tvoros pamatai ir fragmentas, apie 1993 m. dalis tvoros paaukštinta keturiomis eilėmis betono blokeliais; -; TRP; FF Nr. 8, 14-18, 23-28; 2012 m.);

1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **žmonių palaikai**;

1.3.6. želdynai ir želdiniai - **pavienių lapuočių medžių laisvas apželdinimo pobūdis** (-; -; TRP; FF Nr. 6-18; 2012 m.);

5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - **Kapinėse palaidota daug žymių Lietuvos visuomenės ir kultūros veikėjų. A. H. Kirkoras sumini šiuos žymiausius žmones: Vilniaus universiteto medicinos profesorius Johanas Fridrichas Niškovskis (1774-1816), valstybės patarėjas Petras Hornas (1771-1847), Vilniaus universiteto adjunktas, vokiečių ir anglų kalbų dėstytojas Benjaminas Haušteinas (1778-1836), vaistininkas Jurgis Gutas (1769-1836), Vilniaus astronomijos observatorijos direktorius Jurgis Albertas Fusas (Fuss, 1806-1854), valstybės patarėjas Vilhelmas Saundersas (Sounders, 1794-1838), Vagnerių šeima, grafas, visuomenės veikėjas Laurynas Putkameris (1794-1856). Vilniaus senųjų kapinių tyrėja V. Girininkienė pateikia kur kas ilgesnį žymių žmonių, palaidotų šiose kapinėse, sąrašą. Be jau minėtų A. H. Kirkoro, minimi: Vilniaus universiteto medicinos profesorius Adolfas Abichtas (1793-1860), Vilniaus universiteto filosofijos profesorius Jonas Henrichas Abichas (1762-1816), Vilniaus universiteto medicinos profesorius Adomas Ferdinandas Adamovičius (1802-1881), Kauno ir Vilniaus universitetų užsienio literatūros profesorius Pranas Augustaitis (1893-1941), dainininkas Sergejus Benoni-Justinovas (1894-1944), profesorius dailininkas Stanislas Bohušas-Sestšencevičius (1869-1927), literatas Vladislavas Čarnockis (1868-1937), istorikas, žodynų sudarytojas Andrejus Engelis (1818-1871), knygų leidėjas, Vilniaus spaustuvs ir knygino savininkas Teofilis Kristijonas Gliuksbergas (Glücksberg, 1796-1876), evangelikų reformatų bendruomenės generalinis superintendantas, pamokslininkas, Slucko mokyklos lotynų kalbos mokytojas Juozapas Glovackis (mirė 1836 m.), Vilniaus universiteto muzikos dėstytojas Jonas Dovydas Holindas (Holland, 1745-1827), lietuvių rašytojų kūrinių vertėja į lenkų kalbą, literatė Stefanija Jablonska (1861-1936), Krokuvos universiteto medicinos profesorius Bronislovas Kaderis (1863-1937), 1863 m. sukilimo dalyvis Mykolas Kurnatovskis (1843-1927), Vilniaus teatro aktorė Sofija Kušliuvna (Šyškovska, 1902-1928), dailininkas Juozapas Marševskis (1827-1874), Vilniaus universiteto klasikinės filologijos profesorius**

Vilhelmas Fridrichas Miunichas (Münnich, 1793-1829), Vilniaus universiteto medicinos profesorius Aleksandras Safarevičius (1876-1936), Varšuvos ir Vilniaus operos dainininkė Marija Boleslova Skovronska (Smurlo, 1894-1934), meninės ir teatro fotografijos pradininkas Lietuvoje, dailininkas Aleksandras Štrausas (1834-1896), gydytojas, atsiminimų autorius Julijonas Titijus (1820-1898), Vilniaus universiteto medicinos profesorius Aleksandras Velkas (Woelk, 1801-1869), Vilniaus universiteto Botanikos sodo direktorius Karolis Vicelis (1796-1830), Vilniaus universiteto medicinos profesorius Johanas Frydrichas Volfgangas (1776-1859), dailininkas Alfredas Zastrovas (1890-1928), dailininkas Albertas Žametas (1821-1876), publicistas, teisininkas, kolekcionierius Aleksandras Žirkevičius (1857-1927).

Dokumentai

Krauna dokumentus...

Tyrimai

Krauna tyrimus...

Šaltiniai ir medžiagos

1. Lietuvos TSR kultūros paminklų sąrašas. Vilnius, 1973, p. 34

Valstybės biudžeto lėšos tvarkybai

Krauna...

Nuotraukos

Leidimai

Naujas komentaras / nuotrauka

Lietuvos paveldo departamentas Šnipiškės g.4, LT-09309 Vilnius, tel. +370 47 40 10 00, faksas +370 47 40 50 50, el. paštas centras@bpa.lrv.lt / pairstas@bpa.lt

[Bandrinti](#)

Vilniaus evangelikų senųjų kapinių komplekso Jano Frydricho Niškovskio koplyčia-mauzoliejus

★★★★★

[Aprašymas](#)

Unikalus objekto kodas
1065

Pilnas pavadinimas
Vilniaus evangelikų senųjų kapinių komplekso Jano Frydricho Niškovskio koplyčia-mauzoliejus

Adresas
Vilniaus miesto sav., Vilniaus m., K. Kalinausko g. 21 / Vilniaus miesto sav., V. Mykoliaičio-Putino g.

Įregistravimo registre data
1992-05-21

Statusas
Registrinis

Objekto reikšmingumo lygmuo yra
Regioninis

Rūšis
Nekilnojamas

Vertybė pagal sandarą
Į kompleksą įeinantis

Seni kodai
Nr. Lietuvos Respublikos kultūros paminklų sąrašė: Atv48, IV19

Priklauso kompleksui
Vilniaus evangelikų senųjų kapinių kompleksas

Eil.Nr. komplekse
2

Autorius
architektas Karolis Šildhauzas, 1975 m. restauruota pagal architektės Reginos Gibavičienės projektą

Amžius
pastatyta 1816 ar 1819 m.

Stilius
klasicizmas

Vertingųjų savybių pobūdis
Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);

Vertingosios savybės

1.1.1. tūris - **kompaktinis, stačiakampio plano su laidojimo rūsiu** (-; būklė patenkinama; TRP; IKONOGN Nr. 4-6; FF Nr. 30-37; 2011 m.); **stogo forma - dvišlaitė** (-; -; FF Nr. 30-36; 2012 m.); **stogo dangos medžiaga ar jos tipas - skardos lakštų dangos tipas** (-; būklė gera; FF Nr. 30-32, 34, 39; 2012 m.);

1.1.2. aukštų išplanavimas - **vienos navos** (-; -; FF Nr. 42; 2012 m.); **sienu angos, nišos - stačiakampė durų anga P fasade ir pusapskritės langų angos V, R ir Š fasaduose** (lieto metalo ažūrinės durys neišliko; būklė gera; FF Nr. 31-38, 40; 2012 m.); **vidaus lubų keturkampė niša** (-; būklė patenkinama; FF Nr.43; 2012 m.);

1.1.3. fasadų architektūrinis sprendimas - **koplyčios fasadų architektūrinio sprendimo visuma** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 30-39; 2012 m.); **fasadų architektūros tūrinės detalės - pagrindinio P fasado portikas iš keturių apskrito skerspjuvio kolonų, remenčių antablementą su trikampiu frontonu** (-; būklė patenkinama; FF Nr.30-32, 38-39; 2012 m.); **trikampis frontonas Š fasade** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 34-36; 2012 m.); **pagrindinio P fasado plytų ir akmens mūro tikuoti laiptai** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 30-32, 38; 2012 m.); **fasadų apdaila ir puošyba - kampiniai koplyčios piliastrai su antablementu juosta visu pastato perimetru** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 32-37; 2012 m.); **rustuoto tinko tipas** (-; būklė patenkinama; FF Nr.30-40; 2012 m.);

1.1.4. konstrukcijos - pamatas su lauko akmenų mūro rūsio sienomis ir plytų mūro tinkuotu cokoliu (pamatas ir rūsio sienos netyrinėtas, cokolio būklė patenkinama; FF Nr. 32; 2012 m.); plytų mūro tinkuotos sienos (-; būklė patenkinama; FF Nr. 30-37; 2012 m.); laidojimo rūsio perdanga (netyrinėta; -; -; 2012 m.); stogo konstrukcija (netyrinėta; -; -; 2012 m.); plytų mūro tinkuotas cilindrinis skliautas (-; būklė patenkinama; FF Nr. 42-43; 2012 m.);

1.1.5. lubų, sienų apdaila - vidaus patalpos sienų ir skliauto tinko tipas (-; būklė patenkinama; FF Nr. 42-43; 2012 m.);

3. Pirminė ir istoriškai susiklosčiusi paskirtis - **sepulkralinė**.

5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - **koplyčioje palaidotas pirmasis Chirurgijos klinikos vadovas, Vilniaus universiteto profesorius (1812 m.), 1815 m. Vilniaus medicinos draugijos pirmininkas, vadovėlių autorius Janas (Jonas) Frydrichas Niškovskis (Jan Friedrich Niszkowski 1774-1816).**

Pastaba

prieš tvarkymo darbus atlikti istorinius fizinius tyrimus.

Dokumentai

1. Dėl duomenų patikslinimo; 2013-02-19; Nr: KPD-RM-1904;
2. Dėl Kultūros vertybių registro duomenų tikslinimo; 2018-05-28; Nr: J-160; [Isakymas](#)

Tyrimai

Krauna tyrimus...

Šaltiniai ir medžiagos

1. Lietuvos TSR kultūros paminklų sąrašas, V., 1973, p. 361
2. Lietuvos TSR kultūros paminklų sąrašas, V., 1973, p. 34

Nuotraukos

[30](#)

[32](#)

[34](#)

[36](#)

[31](#)

[33](#)

[35](#)

[37](#)

[Daugiau...](#)

Naujas komentaras / nuotrauka

Kultūros paveldo departamentas, Snipėkų g. 1, LT-01009 Vilnius, tel. 271-42 56, faksas 274 40 58, el. paštas centras@heritage.lt; [Sulaukus Laisbės](#)

Bendrinii

Vilniaus miesto istorinė dalis, vad. Naujamiesčiu

★★★★★

Aprašymas

Unikalus objekto kodas
33653

Pilnas pavadinimas
Vilniaus miesto istorinė dalis, vad. Naujamiesčiu

Adresas
Vilniaus miesto sav., Vilniaus m.,

Įregistravimo registre data
2010-04-21

Statusas
Registrinis

Rūšis
Nekilnojamas

Teritorijos
KVR objektas: 2884570.00 kv. m

Vertybė pagal sandarą
Vietovė

Vietovėje yra
Žiūr. priedą Nr.1

Seni kodai
Nr. laikinosios apskaitos sąrašė: 101
Nr. Lietuvos Respublikos kultūros paminklų sąrašė: UV70

Amžius
XVII a. pr. - XX a. II p.

Vertingųjų savybių pobūdis
Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Urbanistinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus);

Vertingosios savybės

2.1.1. planavimo sprendiniai - **planinė struktūra, vyraujantis XIX a. pab.-XX a. pr. stačiakampis gatvių tinklas** (-; iš dalies pakitę; TRP; IKONOG Nr. 12-18; 2010 m.); **tūrinė-erdvinė struktūra su Lukiškių aikšte ir Šv. Jokūbo ir Pilypo bažnyčia S dalyje, Tauro kalnu centrinėje dalyje, geležinkeliu P dalyje bei dominuojančiu perimetriniu reguliariu XIX a. pab.-XX a. pr. užstatymu likusioje teritorijos dalyje** (-; iš dalies pakitusi; TRP; FF Nr. 5-648; 2010 m.); **XIX a. pab.-XX a. II p. vyraujantis perimetris mūrinis užstatymas** (dominuoja XIX a. pab.-XX a. pr. gyvenamieji 3-4 aukštų su pastogėmis namai; -; TRP; FF Nr. 1-6, 8-29, 31-39, 43-209, 212-218, 220, 221, 223-240, 242-245, 247, 248, 253, 260, 261, 263, 266-269, 271, 272, 274-276, 278-287, 290-302, 305-340, 343, 345-363, 365-387, 389, 392-411, 413, 416-417, 419-427, 429-431, 434-437, 442-448, 450-453, 455-457, 459, 461-468, 471-481, 483-492, 494-506; 509-516, 519, 521-528, 536-564, 570, 575, 577, 578, 583-589, 592-597, 602, 604-610, 623-628, 644-647; BR Nr. 1, 2; 2010 m.); **XIX a. II p.-XX a. I p. užstatymas perimetru bei laisvai teritorijoje išsidėsčiusiais mediniais pastatais** (dominuoja vienaaukščiai su pastogėmis gyvenamieji namai; -; TRP; FF Nr. 210, 211, 340-342, 344, 410, 412, 435-437, 449, 450, 569-573, 590, 597, 598, 617-622; BR Nr. 3; 2010 m.); **teritorijos PV dalies perimetrinio užstatymo pobūdis** (dominuoja statyti XX a. II p. 3-4 aukštų gyvenamieji namai; -; TRP; FF Nr. 304, 305, 319, 345, 363-364, 366, 380, 386, 388, 390, 401, 405, 414, 416-418, 428-430, 432, 433, 438, 469, 470, 508, 518, 520, 531, 548, 561, 562, 566, 567, 579-582, 591, 611-614, 629-642, 648, 561, 562, 566, 567, 649-653; BR Nr. 1, 2; 2010, 2018 m.); **kvartalo Nr. 74 perimetris užstatymas, formuojamas Algirdo g. Nr. 35, 41, 45, Kauno g. Nr. 17, Švitrigailos g. Nr. 26-28, 40, Naugarduko g. 30, 32, 36, 38 pastatų** (-; kvartalo centrinės dalies ir dalies tarp Švitrigailos g. Nr. 28 ir 40 urbanistinė struktūra pakitusi, nesusiformavusi; BR Nr. 7; IKONOG Nr. 19; FF Nr. 655-664; 2018 m.); **kvartalo Nr. 80 perimetris užstatymas, formuojamas Algirdo g. Nr. 53, 67, 69 pastatų** (-; kvartalo V, ŠV, PV ir centrinės dalies urbanistinė struktūra pakitusi, nesusiformavusi; BR Nr. 7; IKONOG Nr. 19; FF Nr. 665-672; 2018 m.); **kvartalo Nr. 81 perimetris užstatymas, formuojamas Kauno g. Nr. 28-30A pastatų** (-; -; BR Nr. 7; IKONOG Nr. 19; FF Nr. 673, 674; 2018 m.); **kvartalo Nr. 85 perimetris užstatymas ties Panerių ir Švitrigailos g. sankryža, pramonės ir infrastruktūros užstatymas Panerių g. Nr. 32A-34, Švitrigailos g. Nr. 39 su 1-3 aukštų su pastogėmis pastatais** (-; kvartalo R dalies ir teritorijos tarp Panerių g. Nr. 30 ir Nr. 34

urbanistinė struktūra pakitusi, nesusiformavusi; BR Nr. 7; FF Nr. 675-681; IKONOG Nr. 19; 2018 m.); kvartalas Nr. 86 su išlikusiu pastatu Panerių g. Nr. 26 (-; dominuoja pakitusi, nesusiformavusi urbanistinė struktūra; BR Nr. 7; FF Nr. 682-688; 2018 m.); užstatymo aukštingumas: teritorijos Š dalyje (P ribojamoje Pamėnkalnio ir J. Jasinskio gatvių) - vyraujantis 3-5 aukštų su pastoge, teritorijos centrinėje dalyje (Š ribojamoje Pamėnkalnio g., P - Naugarduko g.) - vyraujantis 3-4 aukštų su pastoge, teritorijos P dalyje (Š ribojamoje Naugarduko g.) - vyraujantis 2-3 aukštų su pastoge, teritorijos V dalyje (Š ribojamoje M. K. Čiurlionio g., P - J. Basanavičiaus g., R - Švitrigailos g.) - vyraujantis 1-2 aukštų su pastoge (išskyrus kvartalus Nr. 73, 74, 80, 81, 85, 86; -; TRP; FF Nr. 1-6, 8-29, 31-39, 43-218, 220, 221, 223-240, 242-249, 251-254, 260, 261, 263, 266-269, 271, 272, 274-276, 278-287, 290-302, 305-340-363, 365-387, 389, 392-413, 416-417, 419-427, 429-431, 434-437, 442-453, 455-457, 459, 461-468, 471-481, 483-492, 494-506; 509-516, 519, 521-528, 536-564, 569-573, 575, 577, 578, 583-590, 592-598, 602, 604-610, 617-628, 644-647; 2010 m.); būdingas XIX a. pab.-XX a. pr. urbanistinei struktūrai vyraujantis užstatymo tankis iki 60 proc. (-; -; TRP; žr. 13.4; IKONOG Nr. 17, 18; 2010 m.);

2.1.4. valdos (posesijos) - istorinių sklypų ribos (-; -; TRP; BR Nr. 4; 2010 m.); užstatymo raudonosios linijos (-; -; TRP; 2010 m.);

2.1.5. keliai, gatvės, aikštės, įvažiavimai, pravažiavimai, takai, jų tipai, trasos, dangos - gatvių trasos: Gedimino prospektas, J. Tumo-Vaižganto g. PV atkarpos (iki sankryžos su Lukiškių g.), J. Savickio, Kražių, Lukiškių, Ankstosios, Rotundo, Dainavos, Aukų, A. Domaševičiaus, Vasario 16-osios, A. Jakšto, A. Goštauto, Šermukšnių g. ŠV atkarpos (iki sankryžos su Vasario 16-osios g.), Kaštonų g. ŠV atkarpos (iki sankryžos su Vasario 16-osios g.), Vienuolio g. ŠR atkarpos (iki sankryžos su J. Lelelevelio g.), J. Lelelevelio, Vilniaus, Jogailos, Pamėnkalnio, Jasinskio g. PR atkarpos, M. K. Čiurlionio, K. Kalinausko, Z. Sierakausko, Pakalnės, Aludarių, Suvalkų, V. Mykoliaičio-Putino, V. Valančiaus, Tauro, V. Kudirkos g. P dalis (nuo V. Valančiaus ir Z. Sierakausko g. sankryžos), P. Skorinos, Raseinių, Jovaro, S. Konarskio, J. Basanavičiaus, A. Vivulskio, T. Ševčenkos, Naugarduko, Šaltinių, Kauno, Panerių, Šv. Stepono, Geležinkelio, Stoties, Aguonų, Mindaugo, Algirdo, Švitrigailos (i P nuo sankryžos su J. Basanavičiaus g.), Šviesos, Amatų, Vytenio, Muitinės; Š įvažiavimo į kvartalą, ribojamą Naugarduko, Švitrigailos, Algirdo ir Kauno gatvių, trasa (Naujamiesčio apibrėžta teritorija: -; TRP; FF Nr. 15-17, 21, 25, 26, 29, 31, 39, 46, 49, 57, 62, 66, 67, 69, 72, 73, 74, 79, 81, 83, 84, 87, 89, 94, 96-98, 102, 107, 110-112, 115, 117, 119, 120, 126, 127, 136, 141, 147, 149, 151, 154, 156, 161, 162, 164, 178, 179, 189, 196, 199, 202-204, 210, 212, 216-219, 221, 227, 234, 236, 237, 241, 244-246, 248, 250-253, 259, 261, 262, 265, 267, 271, 273-275, 277, 283-285, 296, 300, 302, 304-306, 309, 318, 320, 326-328, 337-339, 341, 345, 348, 351-356, 360, 363, 366, 370, 371, 380, 383-385, 388, 390, 391, 393, 397-400, 402-411, 413-420, 423, 424, 427-430, 434, 435, 437-441, 444-447, 454-457, 459-460, 463, 465-475, 480-482, 484, 490, 492, 493, 496, 498-501, 503, 504, 506-511, 515, 517, 518, 520-522, 525-527, 529-538, 541, 542, 544, 547-550, 554-556, 559-564, 566-569, 572-582, 585, 587, 591, 592, 594, 595, 597-601, 603, 608, 611-616, 620, 623, 629-635, 640-646, 648; IKONOG Nr. 15-18; 2010 m.); akmenų-betono trinkelų grindinio fragmentai M. K. Čiurlionio g. ir M. K. Čiurlionio-Jovaro g. sankryžoje (-; būklė gera; TRP; FF Nr. 221-223, 225; 2010 m.); lauko akmenų grindinio tipas Amatų g. (-; būklė bloga; IKONOG Nr. 19; FF Nr. 651; 2018 m.);

2.1.7. gamtiniai elementai - reljefas su neužstatytais Tauro kalno Š, R ir V šlaitais, Geležinio Vilko g.-Pakalnės g. P ir R šlaitais, Tauro g. R šlaitu (-; -; TRP; FF Nr. 5-12, 249, 262-264, 290-294, 332, 335, 379, 392, 393, 397; IKONOG Nr. 17, 18; 2010 m.); kultūrinis sluoksnis (vietomis iki 3,5 m storio, su archeologiniais XVI-XVIII a. radiniais; kai kur atskiri sluoksnio plotai, ypač nemaži Lukiškių aikštėje ir Gedimino prospekte, ištirti, daugelyje vietų kultūrinis sluoksnis apardytas įvairialaikį statybų ir komunikacijų tiesimo metu vykdytų žemės judinimo darbų, Lukiškių aikštės sluoksnis suardytas XX a. viduryje rekonstruojant aikštę ir statant Lenino paminklą; -; 2010 m.); kapai (XVI-XVII a. žmonių kapai su įkapėmis ir be jų sklype Čiurlionio g. 3 ir jo aplinkoje; dalis kapų apardyti įvairių žemės kasimo darbų metu, 2005 m.; 2007-2008 m. ištirta 80 kapų ar jų liekanų; -; žr. 15.5-13.8, 13.10, 13.12, 13.26, 13.27; 2008 m.; XIX a. I p. carinės Rusijos armijos karių kapai sklype Rotundo g. 4A ir jo aplinkoje; dalis kapų suardyti požeminių komunikacijų tiesimo metu, 2006 m. ištirti 56 kapai su 85 palaidojimais; -; žr. 15.11., 13.32-13.34; 2006 m.; XVIII-XIX a. žmonių kapai Švitrigailos ir Kauno g. sankryžoje; dalis kapų sunaikinta statybų ir įvairių žemės kasimo darbų metu, 2005 m.; 2007 m. ištirti keli suardyti kapai; -; žr. 15.10, 13.24, 13.13; XVIII-XIX a. žmonių kapai sklype Algirdo g. 48; 2005 m. ištirti 6 suardyti kapai; -; žr. 15.34; 2005 m.; žmonių kapai sklype Aludarių g. 1 / Pakalnės g. 2; kapai suardyti statybų metu, 2008 m. ištirti keli suardyti kapai; -; žr. 15.13, 13.35; 2008 m.; žmonių kapai A. Stulginskio ir A. Smetonos g. sankryžoje; kapai suardyti žemės kasimo darbų metu; -; žr. 15.23; 1948 m.; žmonių kapai sklype Algirdo g. 1-3; dalis kapų sunaikinta žemės kasimo darbų metu; -; žr. 15.23; 1948 m.); želdynai ir želdiniai - Taurakalnio g., Geležinio Vilko-Pakalnės g. P ir R šlaitų, Tauro g. R šlaito, P. Cvirkos aikštės, Lukiškių-Goštauto g. skvero, Geležinkelio stoties skvero želdiniai, teritorijos prie Operos ir baletų teatro želdiniai (-; būklė patenkinama; TRP; FF Nr. 6-8, 74, 156, 157, 262, 264, 256-258, 292-294, 303, 490, 491; 2010 m.); gatvių perimetrinio apželdinimo lapuočiais medžiais pobūdis (Naujamiesčio apibrėžta teritorija; būklė patenkinama; TRP; FF Nr. 15-17, 21, 25, 26, 29, 31, 34, 35, 39, 46, 49, 57, 62, 66, 97, 98, 110-112, 115, 117, 119, 120, 126, 127, 136, 141, 147, 149, 156, 161, 162, 167, 168, 172, 174, 178, 179, 189, 196, 199, 203, 204, 210, 212, 214-221, 225-234, 236, 241, 243-246, 248, 250, 252, 254, 259, 261, 263, 267, 269, 271, 273-279, 281-287, 296, 300, 302, 309, 318, 320, 324, 327, 328, 334-336, 345, 346, 363-367, 374-377, 382-386, 388, 390, 393, 397-400, 402-416, 418-420, 423, 424, 427, 439-441, 444-446, 449, 451, 460, 463, 465, 470, 473, 475, 480-482, 492, 493, 498-511, 515, 517, 520-522, 525-527, 529-531, 538, 541, 542, 544, 548-551, 554-556, 559-561, 564, 566-569, 579-587, 627-635, 640, 641; 2010 m.);

2.2.6. siluetai - silueta iš Š, nuo Neries upės dešiniojo kranto, formuojamas stambiai daugiabučių gyvenamųjų namų ir visuomeninių pastatų tūrių bei vertikalių akcentų - Šv. Jokūbo ir Pilypo bažnyčios bei Mokslininkų namo kampinio bokšto su belvederiu (-; -; FF Nr. 1-4; 2010 m.);

2.2.7. perspektyvos - Gedimino prospekto perspektyva ŠV-PR kryptimi nuo sankryžos su J. Tumo-Vaižganto gatve į Arkikatedrą Baziliką ir varpinę, Gedimino prospekto perspektyva PR-ŠV kryptimi nuo sankryžos su Vasario 16-osios gatve į Znamenską cerkvę, J. Savickio g. perspektyva V-R kryptimi nuo sankryžos su Kražių gatve į Šv. Jokūbo ir Pilypo bažnyčią, Aukų g. perspektyva PV-SR kryptimi nuo sankryžos su Pamėnkalnio gatve į Šv. Jokūbo ir Pilypo bažnyčią, Šermukšnių g. perspektyva PR-ŠV kryptimi nuo sankryžos su A. Jakšto gatve į Šv. Jokūbo ir Pilypo bažnyčią, A. Goštauto g. perspektyva PR-ŠV kryptimi nuo sankryžos su A. Jakšto gatve į Mokslininkų namą, A. Vienuolio g. perspektyva PV-SR kryptimi nuo sankryžos su Gedimino prospektu į Šv. Rapolo bažnyčią, Basanavičiaus gatvės perspektyva PV-ŠR kryptimi nuo sankryžos su Muitinės g. ir PR-ŠV kryptimi nuo sankryžos su Mindaugo g. į Šv. Konstantino ir Michailo cerkvę, Stoties g. perspektyva ŠV-PR kryptimi nuo sankryžos su Šopeno ir Seinų g. į Geležinkelio stoties pastatą (-; -; TRP; FF Nr. 21, 25, 31, 39, 49, 62, 66, 79, 98, 120, 121, 143, 147, 154, 155, 304, 306, 309, 317-318, 337, 477; 2010 m.);

2.2.8. užstatymo išsklotinės - Gedimino pr. ŠR ir PV pusių, Aukų g. ŠV pusės, A. Domaševičiaus g. PR atkarpos ŠR pusės, J. Tumo-Vaižganto g. atkarpos tarp J. Savickio ir Kražių gatvių ŠV pusės, J. Savickio g. Š pusės, Kražių g. ŠV pusės, Gynėjų g. atkarpos prie sankryžos su Gedimino pr. PR pusės, Vasario 16-osios g. atkarpos tarp

Gedimino pr. ir A. Goštauto g. PR pusės, Šermukšnių g. atkarpos prie sankryžos su Vasario 16-osios g. PV ir ŠR pusių, Kaštonų g. atkarpos prie sankryžos su Vasario 16-osios g. ŠR ir PV pusių, A. Goštauto g. PV pusės, Jakšto g. PR pusės, A. Vienuolio g. ŠV pusės, A. Vienuolio g. atkarpos prie sankryžos su Gedimino pr. PR pusės, Jogailos g. ŠV pusės, A. Smetonos g. PV pusės, A. Smetonos g. atkarpos prie sankryžos su A. Stulginskio g. ŠR pusės, A. Stulginskio g. atkarpos prie sankryžos su Gedimino pr. ŠV pusės, K. Griniaus g. PR pusės, Pamėnkalnio g. PR atkarpos ŠR pusės, J. Jasinskio g. PV ir ŠR pusių, A. Goštauto g. atkarpos tarp Gedimino pr. ir J. Jasinskio g. R pusės, Z. Sierakausko g. ŠV pusės, M. K. Čiurlionio g. atkarpos tarp Raseinių ir V. Mykoliaičio-Putino gatvių S pusės, V. Mykoliaičio-Putino g. atkarpos tarp K. Kalinausko ir M. Valančiaus gatvių V pusės, V. Kudirkos g. atkarpos tarp M. Valančiaus ir K. Kalinausko gatvių R pusės (išskyrus pastato V. Kudirkos g. 5 stogą, priestatą ir tvorą), M. Valančiaus g. atkarpos tarp Suvalkų ir V. Kudirkos gatvių P pusės, Tauro g. P atkarpos iki K. Kalinausko g. R pusės, Aludarių g. R pusės, J. Basanavičiaus gatvės atkarpos tarp Švitrigailos ir Mindaugo gatvių PR, ŠV, PV ir ŠR pusių, P. Skorinos g. PR pusės, A. Vivulskio g. atkarpos tarp Algirdo ir Mindaugo gatvių PR pusės ir ŠR dalies ŠV pusės, A. Vivulskio g. PR pusės, Švitrigailos g. S atkarpos PV ir ŠR pusių, T. Ševčenkos g. atkarpos prie sankryžos su Švitrigailos g. ŠR ir PV pusių, Šaltinių gatvės atkarpos tarp Mindaugo ir Aguonų gatvių SR dalies PR pusės, Mindaugo gatvės atkarpos į P nuo sankryžos su Naugarduko g. ŠR ir PV pusių, Algirdo gatvės atkarpos tarp T. Ševčenkos ir Šaltinių gatvių ŠR pusės bei atkarpos prie sankryžos su Naugarduko g. PV pusės, Algirdo g. atkarpos prie sankryžos su J. Basanavičiaus g. ŠR pusės, Panerių g. atkarpos tarp šv. Stepono ir Mindaugo gatvių PV pusės, Naugarduko g. atkarpos tarp Švitrigailos ir Aguonų g. PR pusės bei tarp Mindaugo ir Algirdo g. ŠV pusės, Geležinkelio g. PR pusės (Naujamiesčio apibrėžta teritorija; išskyrus pastato Gedimino pr. 37 1 a. angas ir stogą, pastatą Gedimino pr. 47, Z. Sierakausko g. 25 garažų pastatą, tvora adresu Z. Sierakausko g. 25 pagal ikonografinius ir natūros tyrimų duomenis, buvo užuotinė su mūro stulpeliais (žr. Namas, u. k. 40261), iš dalies pakitusios; FF Nr. 1-5, 15-24, 26-28, 32-34, 35-38, 47, 50, 51, 54-56, 58-61, 65, 69-71, 74-77, 79-83, 91-92, 99-100, 103-105, 109-112, 110-114, 119-121, 123, 124, 125, 127-129, 131-141, 146, 148, 149, 151, 152, 154, 161-163, 166, 169, 170, 171, 173-175, 177, 178, 183, 184, 189, 199-209, 216, 218, 220, 221, 227, 229-232, 234, 235, 261, 267-269, 271, 273, 278-282, 285-287, 296, 297, 317, 320-321, 323-325, 327-337, 372-379, 341-342, 344, 365-367, 370, 382-385, 387, 392-400, 402-404, 406-411, 425, 426, 456, 457, 465, 471-475, 477-479, 521-526, 538-541, 549; 552-560, 583-589; BR Nr. 5; 2010 m.); Algirdo g. Nr. 41, 45 užstatymo išsklotinė (išskyrus naujai pakeistus langus ir duris, tūrinius stoglangius; iš dalies pakitusi; FF Nr. 656, 657; 2018 m.);

4. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės - R ribojasi su Vilniaus senamiesčiu 16073, U1P, UR1 (-; -; TRP; -; 2010 m.);

5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius, kurie susiję su vietovėmis - 1753 m. vad. Fiurstenhovo plane matyti, kad Naujamiesčio teritorijos užstatymas XVIII a. vid. pradėjo tik formuotis, gatvių tinklo užuomazgų galima įžvelgti tik atskirose šios teritorijos dalyse. Lukiškėse (teritorijoje nuo Neries upės šiaurėje iki Tauro kalno ir Jasinskio g. pietuose) gatvių tinklo raida prasidėjo dar XIV a. Tai pirmasis Vilniaus priemiestis, kurio žemės buvo dovanotos miestui 1441 m. karaliaus Kazimiero. XIV a. atsikėlus totoriams į šią vietovę, buvo pastatyti jų namai, mečetė ir įrengtos kapinės prie jos. Nuo XVII a. Lukiškėse įsikūrė dominikonų vienuolynas ir bažnyčia. XVIII a. pab.-XIX a. pr. Naujamiesčio teritorija buvo gana nuošalus ir menkai apgyvendintas priemiestis nedaug tesusijęs su miesto gyvenimu, ir tik tai, kad kai kurie nuo seniau egzistuojantys keliai jau turėjo savus pavadinimus ir buvo virtę gatvėmis, rodytų, jog ryšiai su miestu vis stiprėjo. Prie pat upės kranto XVIII a. pab. stovėjo grūdų sandėliai, už jų - nedideli mediniai gyvenami namukai. Einant pakrante į miestą, už grūdų sandėlių - totorių priemiestis. Tauro kalno šiauriniame šlaite XVIII a. pab.-XIX a. pr. buvo įrengtos Šv. Jokūbo ir Pilypų bažnyčios parapijinės kapinės. XIX a. I p. Tauro kalne atsirado ir daugiau kapinių, papėdėje susiformavo didelės, netaisyklingos posesijos, užstatytos mediniais laisvai stovinčiais namais. XIX a. I p. susirūpinta dėl planingo Vilniaus miesto vystymosi. Pirmame perspektyviniame 1817 m. sudarytame plane (autorai V. Gestis ir J. Pusjė) pagal rusų miestų planavimo praktikoje naudotą stačiakampę gatvių schemą Naujamiesčio priemiestis suskirstytas kvartalais, centrinėje dalyje numatyta įrengti Malkų turgaus aikštę. Pats planas buvo labai formalus ir neatitiko gamtinių sąlygų ir faktinės žemės nuosavybės. Todėl jau 2-ame d-metyje imta kurti naują perspektyvinį planą, kuris patvirtintas 1837 m. Plane buvo pateikti bendriausi duomenys apie miestą, nurodomi trys priemiesčiai - Pohulianka, Antakalnis ir Lukiškės. Būtent jie ir buvo numatomi kaip tolesnės miesto plėtimosi kryptys. Buvo suprojektuotos naujos gatvės, aikštės, kvartalai. Lukiškių priemiestyje numatytas naujas gatvių tinklas, nugriauant menkaverčius medinius namus. Teritorija, vadinama Pohulianka, taip pat suskirstyta kvartalais. 1817 m. Vilniaus miesto plėtros plane numatyta centrinė Šv. Jurgio gatvė (dab. Gedimino prospektas) 1834 m. jau buvo pradėta tiesti. Ta pačia vakarų kryptimi pradėta platinti ir Katedros (Tilto) gatvė bei tvarkyti krantinę, turėjusias svarbią reikšmę Lukiškių aikštės rajono formavimuisi. 1861 m. Lukiškių aikštė jau buvo sutvarkyta - įrengtos Malkų, Šieno, Grūdų, Arklių ir Daržovių turgavietės, Neries pakrantė paskirta miško biržai. Tačiau projekte numatyti darbai vyko lėtai, numatytos gatvės nebuvo nutiestos, nes miestas beveik neaugo dėl atitinkamų socialinių-ekonominių sąlygų nebuvimo. XIX a. II p. spartėjant pramonės vystymuisi, o tuo pačiu ir miestų augimui visoje Rusijos imperijoje, atsirado stimulus statyti namus ir priemiesčiuose. Didelės reikšmės tolesniam Naujamiesčio vystymuisi turėjo 1860 m. pietinė Vilniaus dalimi nutiestas geležinkelis. Suaktyvėjo miesto pramonės ir prekybos vystymasis. Tai sudarė socialines-ekonominės sąlygas miestui toliau augti ir plėstis. Ypač tai atsiliepė vad. Senojo Naujamiesčio (teritorijoje tarp geležinkelio pietuose ir J. Basanavičiaus, buv. Didžiosios Pohuliankos g., šiaurėje) vystymuisi - susisiekimui su geležinkeliu buvo tiesiamos naujos gatvės, prie kurių buvo statomi nauji namai. Miestas pradėjo smarkiai plėstis - nutarta 1837 m. planą pakeisti nauju, kuris labiau atitiktų miesto vystymosi poreikius. Naujasis 1875 m. planas numatė suskirstyti miesto teritoriją į 235 kvartalus - "mūrinius ir medinius". Priemiesčiuose turėjo būti panaikinta daug skersgatvių ir pakeistas stichiškai susiformavęs gatvių tinklas. Tačiau priemiesčių gyventojams tai nepatiko ir, pavyzdžiui, Lukiškėse nebuvo nutiestos visos numatytos gatvės. Numatytuose mūriniuose kvartaluose tebebuvo statomi mediniai namai. Tik Šv. Jurgio prospektas buvo bene vienintelė gatvė, nutiesta šiam rajonui pagal numatytą projektą, čia buvo statomi didžiausi ir geriausi namai. Pohuliankoje praversti naujas tiesias gatves buvo daug paprasčiau, nes čia buvo nemaža neužstatytų miesto plotų. Tokiu būdu iki Pirmojo pasaulinio karo būtent šioje miesto dalyje 1875 m. planas buvo įgyvendinamas didžiausiu mastu. Šis planas su nedideliais pakeitimais buvo įgyvendintas ir vad. Senajame Naujamiesčio priemiestyje į PV nuo Senamiesčio. XIX a. pab. daugelis šios teritorijos vietų buvo jau labai tankiai apstatytos nedideliais mediniais ir mūrniais gyvenamaisiais namais, prie kurių buvo privažiuojama mažomis gatvelėmis ir keliukais. Įgyvendinat 1875 m. planą ir nutiesiant plačias naujas gatves, daugelį jų namelių teko nugriauti. Tarpukaryje Naujamiestis menkai pasikeitė. Naujos gatvės nebuvo nutiestos ir tvarkomos, sklypų parceliacija vyko lėtai. Lukiškių aikštė funkcionavo kaip turgaus aikštė. 1920 m. aikštės viduryje pastatytas paminklinis akmuo 1863-1864 m. Lietuvoje ir Lenkijoje įvykusio sukilimo prieš carinės Rusijos priespaudą metu Lukiškių aikštėje viešai mirtimi nubaustiems sukilimo dalyviams atminti. 1936 m. aikštę pavadinus J. Pilsudskio vardu, akmuo iškeltas į ŠR jos dalį, o viduryje pastatytas paminklas maršalui Juzefui Pilsudskui (1867-1936). Uždrausta prekyba, imti rengti iškilmingi renginiai. 1938 m. sudarytas naujas Vilniaus miesto plėtojimo planas. Jame nurodyta, kad yra didžiulės galimybės vystyti vakarinę miesto dalį, esančią tarp Neries ir geležinkelio. Pagal planą šis rajonas turėtų mišrų užstatymo pobūdį: šiaurinėje ir rytinėje

dalyje dominuotų gyvenamasis užstatymas, į pietus - prekybinis-pramoninis, o į vakarus, Paneriuose - tik pramoninis. Pirmus namų aukštus turėjo užimti prekybinės įstaigos, o pramonė gyvenamuose kvartaluose paliekama tik ta, kuri nedaro žalos aplinkai. 1938 m. Vilniaus m. vystymo planą nutraukė Antrasis pasaulinis karas. Pokario metais, priešingai 1938 m. planui, Naujamiesčio pietinėje dalyje buvo pastatyta daug stambių pramonės įmonių. Statant šias įmones buvo nugriauti ištisi arba dalis gyvenamųjų kvartalų, suardyta per ilgą laiką susiformavusi posesijinė struktūra.

Dokumentai

1. Įsakymas; 1994-05-10; Nr. 28; Dėl Vilniaus miesto centrinės dalies paskelbimo vietinės reikšmės urbanistikos paminklu
2. Papildoma medžiaga; 2010-04-21; Nr. ID-67815; Priedas Nr. 1 BR Nr. 5-1. Užstatymo išsklotinių schema BR Nr. 5-2. Išsklotinių schema BR Nr. 4, 1993 m. BR Nr. 3. Medinės architektūros paveldo objektų sklaidą BR Nr. 1. Stilistinė kartograma BR Nr. 2. Siūlomų išsaugoti pastatų schema
3. Dėl duomenų patikslinimo; 2010-04-21; Nr. KPD-RM-1387; TRP, 22 lap. TRP, 8 lap. TRP, 10 lap. TRP, 9 lap. TRP, 1 lap. TRP, 17 lap. TRP, 13 lap. TRP, 2 lap. (koord.) TRP, 4 lap. TRP, 19 lap. TRP, 14 lap. TRP, 11 lap. TRP, 15 lap. TRP, 5 lap. TRP, 12 lap. TRP, 20 lap. Aktas TRP, 21 lap. TRP, 3 lap. TRP, 16 lap. TRP, 18 lap. TRP, 2 lap. TRP, 7 lap. TRP, 6 lap.
4. II "Kultūros vertybių paieška" tyrimų išvados; 2010-05-27; Nr. ID-69499; Archeologinių tyrimų Goštauto g. 3 išvados (2010-05-27)
5. Apie nekilnojamojo daikto (ND) išregistravimą iš kultūros vertybių registro; 2010-07-01; Nr. 07-13; Pranešimas
6. Apie nekilnojamojo daikto (ND) buvimą nekilnojamųjų kultūros vertybių (NKV) teritorijoje arba jų apsaugos zonoje; 2010-07-01; Nr. 07-14; Pranešimas
7. Apie nekilnojamojo daikto (ND) buvimą nekilnojamųjų kultūros vertybių (NKV) teritorijoje arba jų apsaugos zonoje; 2010-09-02; Nr. 09-06; Pranešimas
8. Apie nekilnojamojo daikto (ND) buvimą nekilnojamųjų kultūros vertybių (NKV) teritorijoje arba jų apsaugos zonoje; 2010-10-01; Nr. 10-01; Pranešimas
9. Apie tai, kad nekilnojamas daiktas (ND) nėra nekilnojamųjų kultūros vertybių (NKV) teritorijoje arba jų apsaugos zonoje; 2010-12-21; Nr. 12-59; Pranešimas
10. Apie nekilnojamojo daikto (ND) buvimą nekilnojamųjų kultūros vertybių (NKV) teritorijoje arba jų apsaugos zonoje; 2011-04-20; Nr. 04-25; Pranešimas
11. Ikonografija; 2011-09-21; Nr. ID-80283; IKONOGR Nr. 16 IKONOGR Nr. 5 IKONOGR Nr. 12 IKONOGR Nr. 9 IKONOGR Nr. 13 IKONOGR Nr. 1 IKONOGR Nr. 7 IKONOGR Nr. 18 IKONOGR Nr. 4 IKONOGR Nr. 10 IKONOGR Nr. 11 IKONOGR Nr. 2 IKONOGR Nr. 17 IKONOGR Nr. 8 IKONOGR Nr. 15 IKONOGR Nr. 14 IKONOGR Nr. 6 IKONOGR Nr. 3
12. Apie nekilnojamojo daikto (ND) buvimą nekilnojamųjų kultūros vertybių (NKV) teritorijoje arba jų apsaugos zonoje; 2011-10-26; Nr. 10-33; Pranešimas
13. Apie nekilnojamojo daikto (ND) buvimą nekilnojamųjų kultūros vertybių (NKV) teritorijoje arba jų apsaugos zonoje; 2011-12-20; Nr. 12-42; Pranešimas
14. Dėl duomenų patikslinimo; 2014-09-09; Nr. KPD-RM-1387/1; Istoriniai tyrimai Aktas
15. Dėl duomenų patikslinimo; 2016-02-09; Nr. KPD-RM-1387/2; Aktas_KPD-RM-13872.pdf Užstatymo išsklotinių schema
16. Dėl duomenų patikslinimo; 2016-09-06; Nr. KPD-RM-1387/3; Aktas_KPD-RM-13873.pdf
17. Dėl duomenų patikslinimo; 2016-12-06; Nr. KPD-RM-1387/4; Aktas_KPD-RM-13874.pdf
18. Dėl duomenų patikslinimo; 2017-11-28; Nr. KPD-RM-1387/5; Aktas_KPD-RM-13875.pdf
19. DĖL DUOMENŲ PATIKSLINIMO; 2018-02-06; Nr. KPD-RM-1387/6; IKONOGR Nr. 19 Aktas_KPD-RM-13876.pdf BR. Nr. 7
20. Dėl Kultūros vertybių registro duomenų tikslinimo; 2018-05-28; Nr. J-160; Įsakymas
21. Dėl inicijavimo Vilniaus miesto istorinę dalį, vadinamą Naujamiesčiu (unikalus kodas kultūros vertybių registre 33653) skelbti valstybės saugoma kultūros paveldo vietoje; 2018-07-11; Nr. J-214; Įsakymas

Šaltiniai ir medžiagos

1. BALIULYTĖ, I.; RACEVIČIENĖ, A.; VALUŽYTĖ, J. Vilniaus Naujamiesčio istoriniai tyrimai, Vilniaus miesto savivaldybės kultūros vertybių skyrius
2. JOGĖLA, Vytautas; MEILUS, Elmantas; PUGAČIAUSKAS, Virgilijus, Lukiškės: nuo priemiesčio iki centro (XV a.-XX a. pradžia). Vilnius, 2008
3. FILIPAVIČIENĖ, Giedrė; ir kiti. Vilniaus Naujamiesčio pastatų paminklostatus vertinimas. Pasiūlymai dėl įtraukimo į NKV registrą, 2003, UAB "Senojo miesto architektai"
4. GLEMŽA, J.; GUČAS A.; ir kiti. Vilniaus m. Centrinės dalies (1940 m. miesto ribose) paminklinių teritorijų statuso pasiūlymai, 1993, KPC archyvas
5. BUTĖNAS, Eugenijus. Senkapis Vilniuje, Čiurlionio g. 3. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2007 metais. Vilnius, 2008, p. 201-202
6. BUTĖNAS, Eugenijus. M. K. Čiurlionio g. Nr. 3 archeologinių tyrimų Vilniuje, 2007-2008 m. ataskaita. Vilnius, 2008
7. DAMINAITIS, Vidas. Tyrinėjimai Vilniuje, Čiurlionio g. 3. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2005 metais. Vilnius, 2006, p. 129-130
8. DAMINAITIS, Vidas. 2005 m. Vilnius, Čiurlionio g. Nr. 3. Archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2006
9. GIRLEVIČIUS, Linas. Tyrinėjimai Pamėnkalnio g. 7/8. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2005 metais. Vilnius, 2006, p. 338-339
10. JANKAUSKAS, Rimantas; BARTKUS, Arūnas; ir URBANAVIČIUS, Agnius. Preliminarūs 2005 m. kasinėjimų antropologinės medžiagos tyrimų rezultatai. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2005 m. Vilnius, 2006, p. 453 (Švitrigailos/Kauno g. sankryža), p. 451-452 (M.K. Čiurlionio g. 3)
11. JANKAUSKAS, Rimantas; BARTKUS, Arūnas; ir URBANAVIČIUS, Agnius. Preliminarūs 2006 m. archeologijos kasinėjimų antropologinės medžiagos tyrimų rezultatai. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2006 m. Vilnius, 2007, p. 536-538 (Rotundo g. 4)
12. JANKAUSKAS, Rimantas; KURILA, Laurynas; BARTKUS, Arūnas; ir URBANAVIČIUS, Agnius. Preliminarūs 2007 m. archeologinių kasinėjimų antropologinės medžiagos tyrimų rezultatai. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2007 m. Vilnius, 2008, p. 561-562 (M.K. Čiurlionio g. 3)
13. JANKAUSKAS, Rimantas; BARTKUS, Arūnas; ir URBANAVIČIUS, Agnius. Preliminarūs 2008 m. archeologinių kasinėjimų antropologinės medžiagos tyrimų rezultatai. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2008 m. Vilnius, 2009, p. 541-542 (Aludarių 1/Pakalnės 2, (Žukovskio 2008 m. duomenys). Pateikti kaulai atsitiktiniai, iš suardytų kapų)
14. KATALYNAS, Kęstutis. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų Vilniuje, Lukiškių aikštėje, ataskaita. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 1957
15. KATALYNAS, Kęstutis. Vilniaus Lukiškių aikštės 2004 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 4345

16. KATALYNAS, Kęstutis. Žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniuje, Rotušės a., Šv. Stepono, Pamėnkalnio ir Z. Sierakausko gatvėse. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2001 metais. Vilnius, 2002, p. 189
17. KATALYNAS, Kęstutis; ir VAITKEVIČIUS, Gediminas. Lietuvos Respublikos kultūros paminklo – Vilniaus senamiesčio (U1P) vertingų elementų ištyrimas ir analizė. Erdvinės struktūros įvertinimas, senamiesčio zonavimo archeologiniu požiūriu pasiūlymai. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1406, p. 68
18. Tyrinėjimai, nesuteikę vertingos archeologinės informacijos. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2004 metais. Vilnius, 2006, p. 370
19. KVIZIKEVIČIUS, Linas; ir SARCEVIČIUS, Saulius. Žvalgomieji tyrinėjimai J. Basanavičiaus g. sklype 36. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2004 metais. Vilnius, 2006, p. 240
20. KVIZIKEVIČIUS, Linas; ir SARCEVIČIUS, Saulius. Žvalgomieji tyrinėjimai Gedimino per. 20, 20, 24. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2004 metais. Vilnius, 2006, p. 241-243
21. KVIZIKEVIČIUS, Linas; ir SARCEVIČIUS, Saulius. Žvalgomieji tyrinėjimai A. Jakšto ir Kaštonų gatvių sankirtoje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2004 metais. Vilnius, 2006, p. 243-242
22. KVIZIKEVIČIUS, Linas; ir SARCEVIČIUS, Saulius. Žvalgomieji tyrinėjimai J. Lelevelio g./A. Vienuolio g. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2005 metais. Vilnius, 2006, p. 353-354
23. PETRULIS, J. Vilniaus m. lauko darbų stebėjimo duomenys (Būdingesnieji faktai iš diėnoraščio): 1948 m. Iš ČERNIAUSKAS, Mykolas. Vilniaus kalnelio Džeržinskio-Ukmergės gatvių sankryžoje stebėjimai – tyrinėjimai. Šiauliai 1952. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 13
24. SARCEVIČIUS, Saulius. 2005 m. vykdytų archeologijos žvalgymų Vilniaus senamiestyje bei priemiestyje (A1610K) ataskaita. Vilnius, 2006
25. ŠIMĖNAS, Valdemaras; ir STRAZDAS, Dainius. Žvalgomieji tyrinėjimai Gedimino pr. tarp Jogailos ir A. Jakšto g. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2004 metais. Vilnius, 2006, p. 255-261
26. VAICEKAUSKAS, Andrius. Žvalgomieji tyrinėjimai Vilniuje, M.K. Čiurlionio g. 3. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2005 metais. Vilnius, 2006, p. 137-138
27. VAICEKAUSKAS, Andrius. 2005 m. Vilniaus miesto centrinės dalies vietinės reikšmės urbanistikos paminklo teritorijoje (UV-70), M. K. Čiurlionio g. 3 atliktų žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų ataskaita. Vilnius, 2005
28. VEŽEVIČIENĖ, Violeta. Žvalgumai Vilniuje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2008 metais. Vilnius, 2009, p. 419-420
29. VOSYLIUTĖ, Ingrida. Vilniuje, senojo miesto vietoje (A1610K) ir urbanistikos paminklo teritorijoje (U1P) 2007 m. vykdytų archeologijos žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2008
30. ŽABIELA, Gintautas; RAMANAUSKAITĖ, Justina; ir SUNCOVAS, Vaidotas. Tyrinėjimai Gedimino prospekte ties Lukiškių aikšte. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2006 metais. Vilnius, 2007, p. 390-393
31. ŽUKOVSKIS, Robertas. Žvalgomieji tyrinėjimai Aguonų g. 17. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2006 metais. Vilnius, 2007, p. 393
32. ŽUKOVSKIS, Robertas. Žvalgomieji tyrinėjimai Rotundo g. 4A, Vilniuje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2006 metais. Vilnius, 2007, p. 179-181
33. ŽUKOVSKIS, Robertas. A. Rotundo g. 4A, Vilniuje, 2006 metais vykdytų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2007
34. ŽUKOVSKIS, Robertas. Algirdo g. 48, 2005 metais vykdytų žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2006
35. ŽUKOVSKIS, Robertas. Žvalgomieji tyrinėjimai ir žvalgymai Vilniuje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2008 m. Vilnius, 2009, p. 445-446 (Aludarių g.)
36. VEŽEVIČIENĖ, Vitalija. Vilniaus miesto centrinės dalies teritorijos (16076, UV70) Mindaugo g. 27, 27A, Vilnius, archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai 2009 m.
37. VASKEVIČIUTĖ, Ilona. Vilniaus miesto istorinės dalies, vad. Naujamiesčiu (33653), Mindaugo g. 27, 27A, 2010 metų tyrinėjimų ataskaita. Vilnius, 2011.
38. VITKUNAS, M., Vilniuje (A. Domaševičiaus g. 7, Gedimino per. 56A, V. Kudirkos g. 7, J. Savickio g. 3/J. Tumo Vaižganto g. 6) 2010 m. atliktų žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų ataskaita.
39. ANTROPKAITĖ, D., 2011 m. Dainavos g. 3, Vilniaus miesto istorinėje dalyje, vad. Naujamiesčiu (33653), archeologijos žvalgomųjų tyrimų ataskaita.
40. VASKEVIČIUTĖ, I., Vilniaus miesto istorinės dalies, vad. Naujamiesčiu (33653), Mindaugo g. 27, 27A 2011 metų tyrinėjimų ataskaita.
41. PILIČIAUSKAS G., Vilniaus miesto istorinėje dalyje, vad. Naujamiesčiu (33653), Algirdo g. 3, archeologinių žvalgymų 2011 m. ataskaita.
42. OSTRAUSKIENĖ, D., Vilniaus miesto istorinės dalies, vad. Naujamiesčiu (33653), naugarduko g. 41, Vilniaus m., 2012 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. KPC paveldosaugos biblioteka.
43. RACEVIČIENĖ, A., Pastatų Vilniuje Gedimino pr. 47, Ankštoji 8, Ankštoji 10, istorinės, urbanistinės, architektūrinės raidos analizė.

Nuotraukos

1

3

5

7

2

4

6

8

Daugiau

Leidimai

Naujas komentaras / nuotrauka

Kultūros paveldo departamentas, Šnipiškinių g.3, LT-09309 Vilnius, tel. 272 42 56, faks. 272 40 58, el. paštas centras@heritage.lt | Sukurta: Labbis

Bendrinis

Vilniaus senojo miesto ir priemiesčių archeologinė vietovė

★★★★★

Aprašymas

Unikalus objekto kodas
25504

Pilnas pavadinimas
Vilniaus senojo miesto ir priemiesčių archeologinė vietovė

Adresas
Vilniaus miesto sav., Vilniaus m.,

Įregistravimo registre data
2001-02-09

Statusas
Valstybės saugomas

Objekto reikšmingumo lygmuo yra
Nacionalinis

Rūšis
Nekilnojamasis

Teritorijos
KVR objektas: 6199895.00 kv. m

Vertybė pagal sandarą
Vietovė

Vietovėje yra
Žr. TRP 14-17.

Seni kodai
Kodas registre iki 2005.04.19: A1610K

Amžius
XIV-XVIII a. po Kr.

Vertingųjų savybių pobūdis
Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);

Vertingosios savybės

2.1.6. vietovei reikšmingo buvusio užstatymo (statinių grupių, kompleksų, ansamblių ir pan.) ar atskirų jo dalių (atskirų statinių) vietos - **kultūrinis sluoksnis** (Vilniaus senojo miesto su priemiesčiais archeologinėje vietovėje yra susiformavęs įvairaus sodrumo ir storio - kai kur virš 6 m, dažnai kelių horizontų, kultūrinis sluoksnis su medžio ir mūro statinių liekanomis, griuvenomis, grindiniais ir su archeologiniais radiniais; sluoksnis daugelyje vietų apardytas ar net sunaikintas įvairių žemės ir statybos darbų metu, dalis ištirta įvairių XX a. antros pusės ir XXI a. pradžios archeologinių tyrinėjimų metu; -; 2018 m.) **pamatų fragmentai Klaipėdos g. 7A** (mūras akmenų ir plytų; apgriuvęs; -; 2018 m.); **pamato fragmentas Vilniaus g. 41** (arkinis plytų mūro pamatas; apgriuvęs; -; 2018 m.); **gynybinės sienos fragmentas Pylimo g. 36/Ligoninės g. 2** (siena plytų mūro; apgriuvusi; FF Nr. 24, 25; 2018 m.); **XVI a. koklių degimo krosnys Mykolo g. 8 namo rūsyje** (krosnys plytų mūro; gerokai apgriuvusios, išlikusios fragmentiškai, dabar eksponuojamos; -; 1994 m., 2018 m.); **XVII a. ir XVIII a. pastatų liekanos Lydos g. ir Kėdainių g. kampe - Pylimo g. 30 ir Lydos g. 2** (akmenų ir plytų mūrai; gerokai apgriuvę, išlikusios atskiros dalys, dabar liekanos įjungtos į naują pastatą; FF Nr. 29, 30; 2016 m., 2018 m.); **XVII-XVIII a. pramoninės degimo krosnies liekanos, esančios A. Juozapavičiaus - Rinktinės gatvių sankryžoje** (krosnys plytų mūro; gerokai apgriuvusi; FF Nr. 21-23; 2008 m., 2018 m.); **XVI-XVII a. koklių degimo krosnys Malūnų g. 4, 6** (krosnys plytų mūro; gerokai apgriuvusios, išlikusios fragmentiškai; FF Nr. 26-28; 2004 m., 2018 m.); **XVI-XVII a. pr. plytų degimo krosnis prie Gedimino pr. ir Jogailos g. sankryžos, ties Gedimino pr. 20** (krosnis plytų mūro; gerokai apgriuvusi, dabar vėl užpilta žemėmis ir užklota gatvės danga; -; 2004 m., 2018 m.); **dvi XVI-XVII a. pr. plytų degimo krosnys Gedimino pr. namo Nr. 23, buv. „Neringos“ kavinės kieme ir jos rūsyje** (krosnys plytų mūro; gerokai apgriuvę, dabar siūloma jas išsaugoti ir užkonservuoti; -; 2018 m.) **XVI a. datuojamo rūsio fragmentas Šv. Mikalojaus g. 9 sklypo ŠV dalyje** (rūsų akmenų ir plytų mūro; dalis rūsio nugriuvusi; -; 2018 m.); **XVII-XVIII a. rūsio fragmentas Raugyklos g. 3 sklype** (rūsų akmenų ir plytų mūro; dalis rūsio nugriuvusi; -; 2018 m.); **XVII a. pab.-XVIII a. plytų ir čerpių degimo krosnis Krivulės g. 9 sklype** (krosnis gelsvų plytų ir nedidelio kiekio akmenų, rištų molingu skiediniu mūro, su trimis pakuromis, apie 10 m bendro ilgio ir 6, 1 m pločio; apgriuvusi, numatoma eksponuoti; -; 2017 m., 2019 m.);

XVIII a. II p. datuojamas rūsys Dominikonų g. 9 sklype (rūsys lauko akmenų, rištų kalkių skiediniu, mūro, 5x6,75 m dydžio; arkinės nišos ir įėjimas dalinai performuoti - XIX a. II p. ir XX a. I p. jie sumūryti iš geltonų ir rausvų plytų; -; 2018 m., 2019 m.); **kapai** (griautiniai XIV-XVI a. kapai su įkapėmis ir be jų sklype Bokšto g. 6 ir Latako g.; 1981 m., 2005 m., 2008-2010 m. ištirta apie 400 palaidojimų, galėjusių priklausyti Kristaus Gimimo cerkvės kapinėms; -; 2018 m.); **kapai** (griautiniai kapai sklype Subačiaus g. 9; kapai apardyti statybų metu, 2008 m. aptikti 2 palaidojimai, galėję priklausyti Šv. Dvasios cerkvės kapinėms; -; 2018 m.); **kapai** (griautiniai XV-XVI a. kapai su įkapėmis ir be jų sklype Aguonų g. 10; daug kapų suardyta statant staklių gamyklą „Komunaras“, virš 200 palaidojimų ištirta 2006-2007 m.; -; 2018 m.); **kapai** (griautiniai kapai su įkapėmis ir be jų sklype Liejyklos g. 4; dalis kapų sunaikinta statybų ir įvairių žemės kasimo darbų metu, dalis sveikų ir suardytų kapų, priklausiusių Vilniaus evangelikų pirmosios kapinėms, čia veikusioms XVI a. vid.-XIX a. pr., ištirta 2008 m. ir 2013-2014 m.; -; 2018 m.); **kapai** (XVIII a. pab. - XIX a. pr. griautiniai kapai sklype Mindaugo 14, 16; 2000 m. ištirta apie 70 palaidojimų; -; 2018 m.); **kapai** (griautiniai kapai sklype Totorių 25; 1999 ir 2001 m. aptikti žmonių kaulai iš suardytų kapų, galėję priklausyti Šv. Ignoto bažnyčios kapinėms; -; 2018 m.); **kapai** (griautiniai kapai sklype Užupio g. 11; kapai suardyti statybų metu, 2000-2001 m. aptikti keli suardyti palaidojimai, greičiausiai iš XVII a. čia buvusių augustinų bažnyčios kapinių; -; 2018 m.); **kapai** (griautiniai kapai sklypuose Užupio g. 2 ir 4; 1982 m. aptiktas vaiko palaidojimas ir pavieniai žmonių kaulai, kurie galėjo priklausyti XVII a. sunykusios Šv. Petro ir Povilo cerkvės kapinėms; -; 2018 m.); **kapai** (griautiniai kapai Užupio pėsčiųjų tako vietoje; 2001 m. aptikti keli suardyti palaidojimai, galėję priklausyti Šv. Baltramiejaus bažnyčios kapinėms; -; 2018 m.); **kapai** (XVI-XVII a. griautiniai žmonių kapai su įkapėmis ir be jų sklype Čiurlionio g. 3 ir jo aplinkoje; dalis kapų apardyti įvairių žemės kasimo darbų metu 2005 m., 80 kapų ar jų liekanų ištirta 2007-2008 m.; -; 2008 m., 2018 m.); **kapai** (XVIII-XIX a. žmonių kapai sklype Algirdo g. 48; 2005 m. ištirti 6 suardyti kapai; -; 2005 m., 2018 m.); **kapai** (XVII a. griautiniai žmonių kapai su įkapėmis ir be jų prie Polocko g. ir Kreivojo skg. sankirtoje; dalis kapų, priklausiusių 1596 m. naujai susiformavusiai stačiatikių Šv. Dvasios cerkvei ir vienuolynui bei vadinamam Popinės priemiesčiui, kurių dauguma buvo apardyti ar suardyti, dalis ištirta 1999 m.; -; 2000 m., 2018 m.); **kapai** (XVI-XIX a. pr. griautiniai žmonių kapai su įkapėmis ir be jų, laidoti karstuose ar be jų, vietomis dviem lygiais, Šv. Stepono g. 41, Šv. Stepono bažnyčios šventoriuje; dalis kapų apardyta vykdant įvairius žemės judinimo darbus, 159 sveiki ir suardyti kapai ištirti 1993 m., 2008 m. ir 2016 m.; -; 2018 m.); **kapai** (griautiniai žmonių kapai A. Stulginskio ir A. Smelonos g. sankryžoje; kapai suardyti žemės kasimo darbų metu; -; 1948 m., 2018 m.); **kapai** (griautiniai žmonių kapai sklype Algirdo g. 1-3; dalis kapų sunaikinta žemės kasimo darbų metu; -; 1948 m., 2018 m.);

2.1.7. gamtiniai elementai - **reljefas** (Vilniaus senajo miesto ir priemiesčių archeologinės vietovės reljefas yra ir Vilniaus senamiesčio-1673, U1P, UR 1, Vilniaus miesto istorinių dalių, vad. Antakalniū-16084, UV 70, Naujamiesčiu-33653, UV 70, Rasų kolonija-16077, UV 62, UV 70 ir Žvėrynu-33652, UV 70, vertingoji savybė; -; FF Nr. 1-20; TRP; 2018 m.);

4. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės - **Vilniaus senajo miesto su priemiesčiais archeologinė vietovė patenka į Vilniaus Senamiesčio - 16073, U1P, UR 1 ir Vilniaus miesto istorinių dalių, vad. Naujamiesčiu - 33653, UV 70, Antakalniū - 16084, UV 70, Rasų kolonija - 16077, UV 62, UV 70 ir Žvėrynu - 33652, UV 70, teritorijas** (-; -; TRP; 2018 m.);

5. Faktai apie svarbius visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos įvykius, tautosakos šaltinius, kurie susiję su objektais ar vietovėmis - **Vilnius (Vilnia) pirmą kartą rašytiniuose šaltiniuose paminėtas 1323 m., kaip Lietuvos didžiosios kunigaikštystės sostinė. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino valdymo metu, išplėtus miestiečių teises, atsirado daugiau pirklių ir amatininkų. Be lietuvių Vilniuje apsigyveno vokiečių, atvykusių Gedimino kvietimu ir įsikūrusių miesto P pakraštyje tarp Trakų ir Rūdninkų kelių, dabartinės Vokiečių gatvės rajone, rusėnų ir kitų stačiatikių, gyvenusių į R nuo Medininkų kelio, totorių, apsigyvenusių 1341 m. į V nuo miesto, dabartinės Totorių gatvės rajone, ir kt. 1387 m. Lenkijos karalius ir Lietuvos didysis kunigaikštis Jogaila savo privilegija suteikė Vilniui Magdeburgo teises. Didesnė miesto dalis priklausė magistratui, kita - piliai ir vyskupui. Tais pačiais, 1387 m., Lietuvoje įvedus krikščionybę, pradėta masiškai krikštyti miestiečius, Vilniuje pastatyta Šv. Stanislovo katedra, Šv. Jono parapijinė bažnyčia, Šv. Pranciškaus vienuolynas ir bažnyčia. Mieste XIV a. susiformavo dvi turgaus aikštės: prie vieno iš pagrindinių kelių, kelio į Rūdninkus atsisakojimo - pirmoji, senesnė, kurioje įvedus krikščionybę buvo pastatyta parapijinė Šv. Jono bažnyčia, ir antroji - Rotušės, į kurią suėjo kelios svarbiausios gatvės. Tuo miesto XIV a. antros pusės radialinis užstatymas įgijo savitą dviejų kompozicinių mazgų pavidalą. XIV a. mieste buvo pastatyti pirmieji mūriniai gotikiniai gyvenamieji ir kulto pastatai. Tolesnį miesto vystymąsi įtakoję kryžiuočių pūdinėjimai: 1365 m. Vilnių pirmą kartą pasiekė ir apsiutė Vokiečių ordinas, kuris Vilnių puolė dar ir 1383, 1390, 1394, 1402 m. Tačiau iki XV a. pradžios Vilnius padidėjo, užstatymas tankėjo, pradėjo formuotis kvartalai. Miesto augimo sąlygos pagerėjo nuo XV a., miesto branduolys išsiplėtė į P, PR, ir V, o palei Polocko kelią išaugo ir išsiplėtė Užupio priemiestis. 1419 m. Vilniaus miestą, Aukštutinę ir Žemutinę piliis nusiaubė gaisras, sudegė Katedra. 1433 m. Livonijos ordino kariuomenė puolė Lietuvą ir dvi savaites buvo apgulusi Vilnių. Vilniaus ūkis pagyvinu žygimantui Kęstutaičiui 1432 m. išplėtus miestiečių teises, o Kazimierui 1444 m., 1448 m. ir 1451 m. jas sulęginus su Krokuvos miestiečių teisėmis. Atstatant miestą po 1471 m. gaisro pastatyta nemažai mūro statinių, jų kompleksų, didėjo užstatymo tankumas, atsirado naujų gatvių. 1503 m. pirmą kartą minimi Vilniaus rotušės rūmai, tais pačiais metais pradėta ir Vilniaus miesto mūrinės gynybinės sienos su penkeriais vartais statyba, kuri baigta 1522 m. Tada ji buvo 2,9 km ilgio ir juosė tankiausiai gyvenamą miesto dalį. Ją statant buvo nugriauta nemažai pastatų, pasikeitė kai kurių gatvių trasos, atsirado naujų kvartalų, susiformavo miestas (gynybinės sienos ribose) ir priemiesčiai (už sienos). 1530 m. miestą nusiaubė gaisrai, po kurių atstatytame mieste jau buvo trys prekybinės aikštės: Žuvų, Arklių ir trečioji - netoli Arklių turgaus, o už Rūdninkų vartų - Galvijų turgaus aikštė. Pagal tyrimų duomenis XVI a. antroje pusėje Vilniuje stovėjo virš 280 mūrinių pastatų. 1610 m. gaisras nuniokojo daug vertingų pastatų ir jų kompleksų. Atstačius miestą, XVII a. viduryje iš esmės susiklostė dabartinis senamiesčio planas. Vilnių gaisrai siaubė ir vėliau - 1649, 1668, 1707, 1748, 1749 m. XVI a. pradžioje, Vilniaus miesto branduolį aptvėrus gynybine siena, kurioje ilgainiui buvo jau dešimt vartų, galutinai nusistovėjo miesto ir priemiesčių sąvokos. Jie atsiskyrė ir teisiškai: tik miesto gyventojai priklausė magistrato valdžiai, o be to jie turėjo nutraukti ryšius su žemdirbyste ir gyvulininkyste. Priemiesčiai išsidėstė aplink senamiestį palei magistralinius kelius, jungiančius miestą su apylinkėmis. Jie gana skyrėsi nuo centro kalvotu paviršiumi, turtingesniu reljefu, dažnai ir topografiškai aukštesne padėtimi. Priemiesčių magistralinės gatvės buvo apstatytos daugiausia nedideliais amatininkų ir darbininkų nameliais, ar smulkių bajorų bei valdininkų dvareliais. Atokiau nuo gatvių stovėjo didikų rūmų su parkais kompleksai, ar didesni vienuolynų ir bažnyčių ansambliai. Vilnius vanduo buvo racionaliai naudojamas įvairių malūnų ratams sukti. Jau XV a. pradžioje palei kelią į Polocką išaugo ir išsiplėtė Užupio priemiestis, istoriniuose šaltiniuose minimas nuo XV a. drauge su bernardinų vienuolyno įkūrimu. Jis žymus savo dirbtuvėmis, malūnais, čia buvo dvi plytinės. Sklypus ir kiemus Užupyje turėjo Oginskiai, Sapiegos, Kiškos, Kurbskiai, Svirskiai ir kiti didikai. Užupyje gyveno daugiausia amatininkai, ypač audėjai. Iš Užupioėjo kelias į Antakalnį ir Rokantiškių dvarą bei Polocką. Užupyje 1498-1864 m. buvo bernardinų tretininkų vienuolynas, XVII a. pirmoje pusėje stovėjo Šv. Petro cerkvė. Jame esanti Šv. Baltramiejaus bažnytelė pastatyta 1788 m. vietoje medinės, statytos 1644 m. Prie kelio į Medininkus išaugo Aušros vartų (Rasų) priemiestis, irgi minimas jau XV a. 1432 m. Žygimantas Kęstutaitis leido stačiatikiams įkurtose kapinėse pastatyti cerkvę. Lapų skersgatvio rajone, buvusios aikštės P pusėje, stovėjo Šv. Nikodemo ir Juozapo bažnyčia, įsteigta 1625 m. kartu su špitle. 1695 m. priemiestyje statyti misionierių bažnyčia ir**

vienuolynas (susiformavo XVIII a.), o XVII-XVIII a. - Vizitiečių bažnyčia ir vienuolynas. Antakalnis ir Lukiškės daugiausia buvo didikų rezidencijos. Antakalnis visiškai susiformavo XV a. ir Neries pirmąją ir antrąją terasomis prieš srovę tęsėsi nuo Vilnios žiočių beveik iki Valakupių. Jis apėmė ir dalį Altarijos (dabartinio Kalnų parko). Pro Antakalnį ėjo kelias į Nemenčinę ir toliau į Šiaurę. Antakalnio pradžioje, už tilto per Vilnią XVI a. stovėjo didikų Kiškų rūmai, kurių vietoje M. Sluška 1700 m. pastatė dabar tebestovintį rūmą. Ant kalvos, vadintos Tauro kalnu, netoli sudegintos Šv. Petro bažnyčios, 1668-1684 m. pastatyta dabartinė Šv. Petro ir Povilo bažnyčia. Šalia šios bažnyčios ir Laterano kanauninkų vienuolyno, buvusio dvaro vietoje J. K. Sapiega pastatė naujus rūmus, kurie dabar restauruojami, o į Š nuo jų - Trinitorių bažnyčia. Lukiškių priemiestyje (Totorių Lukiškėse), palei Neries kairįjį krantą, gyveno Vytauto 1394-1397 m. atvežti totoriai. Totorių Lukiškių V kampe, ties Neries vingiu, stovėjo totorių mečetė, o prie jos buvo kapinės. XVI a. Lukiškėse pastatyta pirmoji Šv. Jurgio, bažnyčia. Aplink šią bažnyčią ir karmelitų vienuolyną išsidėsčiusi Lukiškių R dalis dėl XVI a. čia buvusios patrankų liejyklos, vadinta Puškarne. Puškarne jau XVI a. buvo Radvilų rezidencija, XVII a. - lėptpūvė ir trijų ratų malūnas. Paplavų priemiestis nuo XVI a. kūrėsi į R nuo miesto, palei Vilnią. Čia formavosi pirmasis Vilniaus pramonės centras: stovėjo daug įvairių malūnų, gyveno darbininkai ir meistrai.

Rūdninkų priemiestis XVI a. susiformavo išilgai kelio į Rūdninkus, į aukštumą įsirežusioje raguvoje, ir dar toliau į pietvakarius. Šiame priemiestyje 1600-1612 m. maro atminimui pastatyta Šv. Stepono bažnyčia su špitle. Trakų priemiestis kūrėsi į V nuo miesto Trakų vartų, palei į aukštumą kylantį kelią į Trakus, o Vilniaus vartų priemiestis - į Š nuo Vilniaus vartų, Neries kairiojo kranto antros terasos viršuje ir šlaite, palei kelią link dabartinio Žaliojo tilto. Šnipiškės minimos nuo XVI a. Dalis šio priemiesčio priklausė didikui Valavičiui, kuris ją perleido L. Sapiegai. Šnipiškių priemiestyje buvo pagaminama daugiausia plytų ir kalkių miesto statyboms, čia buvo molio ir kalkakmenų kasyklos. Magistratas Šnipiškėse pirkė žemę rūmų, skirtų užsienio valstybių pasiuntiniams apgyvendinti, statyti. Žvejų (Ribokų) priemiestis atsiskyrė iš Šnipiškių priemiesčio. 1534 m. Vilniaus kanauninkas V. Protasevičius Žvejuose, priešais pilį, pirkė sklypus vasaros rezidencijai pasistatyti, čia norėjo įsikurti jėzuitai, buvo įrengti prekių sandėliai.

1576-1581 m. Kelne išleistame Georgo Brauno didžiųjų pasaulio miestų atlase paskelbtas pirmasis iki šiol žinomas Vilniaus miesto planas, rodantis Vilnių buvusį jau dideliu miestu, o 1613 m. Amsterdame išleistame Lietuvos žemėlapyje Vilnius kartu su priemiesčiais aprašomas kaip didelis ir garsus miestas. 1655 m. Vilnių užėmė Rusijos kariuomenė, pirmą kartą istorijoje miestas buvo okupuotas. 1661 m. LDK kariuomenė išvadavo Vilnių.

1794 m. Vilniaus rotušės aikštėje paskelbtas sukilėlių prieš Rusiją pasirašytas sukilimo aktas ir sudaryta sukilėlių vyriausybė. 1795 m., sukilimui pralaimėjus, Abiejų Tautų Respublika likviduojama ir Lietuva prijungiamą prie Rusijos, Vilnius tampa gubernijos miestu. 1800-1805 m. nugriauinama didžioji dalis miesto sienos, jos bokštai, vartai, išskyrus Medininkų arba Aušros. (žr. 15.6, 15.7, 15.15-15.18, 15.24, 15.52, 15.64-15.66, 15.709, 15.71, 15.81-15.83, 15.100, 15.102, 15.104, 15.106-15.108, 15.126, 15.127, 15.151, 15.181, 15.182, 15.206, 15.212, 15.240, 15.241); Apie Vilnių yra daug padavimų. Vienas iš jų, kuriame kalbama apie Vilniaus įkūrimą, yra apie tai, kad Gediminas medžioklės metu apsinakvojęs Šventaragio slėnyje ir susapnavęs ant kalno stovintį didžiulį geležinį vilką ir staugiantį tarytum šimtas vilkų. Vyriausias žynys Lizdeika Gediminui išaiškinęs, kad šis geležinis vilkas reiškia, jog toje vietoje turi būti pastatyta neįveikiama pilis ir sostinės miestas, o jo staugimas - tai, kad miesto garbė sklisis visame pasaulyje. Gediminui patiko toks aiškinimas ir jis tuoj ėmė statyti ant kalno pilį, apjuostą tvirta mūro siena ir įkurdinęs miestą, perkėlė savo sostinę iš Trakų į Vilnių. Yra padavimas, kad už miesto sienos, šalia Subačiaus vartų, požemiuose, gyvenęs sparnuotas siaubūnas baziliskas, kuris savo žvilgsniu nužudydavęs prisitartinčius žmones, o jo niekas nukauti negalėjo. Tačiau kartą atsiradęs gudrus jaunuolis, kuris prisitartinęs prie bazilisko nešinas veidrodžiu, į kurį pažvelgęs pats baziliskas krito negyvas nuo savo žvilgsnio atspindžio (žr. 15.81, 15.83, 15.207, 15.213).

Dokumentai

Krauna dokumentus...

Tyrimai

Krauna tyrimus...

Šaltiniai ir medžiagos

1. ALEKSANDRAVIČIUS, S. Bazilijonų g., Vilniaus m., Vilniaus senojo miesto vietoje su priemiesčiais (u.k.25504), 2011 m. vykdytų detaliųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2012. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka. f. 39, ap. 1, b. 3496.
2. ALEKSANDRAVIČIUS, S. Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus senamiesčio (16073) teritorijoje, Vilniaus m. sav., Vilniaus m., Krivių g. 24, 2014 m. vykdytų archeologinių žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2015. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka. f. 39, ap. 1, b. 4552.
3. ALEKSANDRAVIČIUS, S. Vilniaus g. 41, Vilniaus mieste, 2011 metais vykdytų detaliųjų archeologinių tyrinėjimų ataskaita. Vilnius 2013. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka. f. 39, ap. 1, b. 3607.
4. ANTROPIKATĖ, Diana. Didžioji gatvė 32. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2015 metais. Vilnius, 2016, p. 303-311.
5. Archeologinių ataskaitų suvestinė ir rodyklės 1997-2001 m. Sudarytoja Džiuljeta Anušauskienė. Vilnius, 2003.
6. BALINSKIS, Mykolas. Vilniaus miesto istorija. Vilnius, 2007.
7. BALINSKI, Michał. Historia miasta Wilna. Warszawa, 1842.
8. BALIULYTĖ, Indrė; VILEIKIENĖ, Laima. Sklypas su pastatais Vilniuje, Sodų g. 6. Istorijos tyrimai. Vilnius, 2016;
9. BARKUS, Arūnas; JANKAUSKAS, Rimantas; ir URBANAVIČIUS, Ugnius. Preliminarūs 2001 m. archeologinių kasinėjimų antropologinės medžiagos tyrimų rezultatai. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2001 metais. Vilnius, 2002, p. 281.
10. BAUBONIS, Zenonas. Vilniaus senojo miesto vietos teritorijos šiaurinės ribos tikslinimas. Neries upės povandeninių archeologinių tyrimų ataskaita. 2000. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, F39, ap. 1, b. 842.
11. BAUBONIS, Zenonas. Vilniaus senamiesčio (16073) ir Senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) teritorijų Vokiečių g. 13A (Vilniaus Didžiosios sinagogos liekanų), Vilniaus m. sav., Vilniaus m. 2011 m. žvalgymų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2016.
12. BUTĖNAS, Eugenijus. Senkapis Vilniuje, Čiurlionio g. 3. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2007 metais. Vilnius, 2008, p. 201-202.
13. BUTĖNAS, Eugenijus. Vilniaus senojo miesto vietos (2951) Universiteto ir Šventaragio g. archeologinių tyrinėjimų 2009 metais ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3013.
14. BUTĖNAS, Eugenijus. Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus senamiesčio (16073) teritorijos Liejyklos g. 4-24 2013/ 2014 m. detaliųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 4554.
15. ČAPLINSKAS, Antanas Rimvydas. Vilniaus gatvės: istorija, vardynas, žemėlapiai. Vilnius, 2000.
16. ČAPLINSKAS, Antanas Rimvydas. Valdovų kelias: Rūdninkų gatvė. Vilnius, 2001.

17. ČAPLINSKAS, Antanas Rimvydas. Vilniaus gatvių istorija: Valdovų kelias Didžioji gatvė. Vilnius, 2002.
18. ČAPLINSKAS, Antanas Rimvydas. Vilniaus gatvių istorija: Šv. Jono, Dominikonų, Trakų gatvės. Vilnius, 2008.
19. ČERNIAUSKAS, Mykolas. Vilniaus kalnelio Dzeržinskio-Ukmergės gatvių sankryžoje stebėjimai – tyrinėjimai. Šiauliai 1952. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 13.
20. DAMINAITIS, Vidas. 1997 m. gegužės mėn. Vilniuje, Didžioji gt. Nr. 14 vykdytų žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 171.
21. DAMINAITIS, Vidas. Tyrinėjimai Vilniuje, Bonifratrų vienuolyne ir Mindaugo gatvėje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2000 metais. Vilnius, 2002, p. 162-163.
22. DAMINAITIS, Vidas. Archeologijos tyrimai Vilniaus Šv. Kotrynos bažnyčioje. Kultūros paminklai. Vilnius, 2000, t. 7, p. 53-56.
23. DAMINAITIS, Vidas. Tyrinėjimai Vilniuje, Čiurlionio g. 3. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2005 metais. Vilnius, 2006, p. 129-130.
24. DRĖMA, Vladas. Dingęs Vilnius. Vilnius: Vaga, 1991.
25. DŽIKAS, Liudas. Vilniaus senamiesčio raida archeologijos duomenimis (iki XVIII a.). Vilnius, 1990 (mašinraštis). Vilniaus aps. archyvas, f. 5, b. 5139, 5140.
26. FEDIAJEVAS, Olegas. Vilniaus senojo miesto vietos (A1610K1), J. Basanavičiaus g. 8/Vingrių g. 1, 2007 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2639.
27. GASPARAVIČIENĖ, S., GUDYNAITĖ, B.; ir KATALYNAS, Kęstutis. Vilniaus miesto gynybinės sienos archeologinių, istorinių ir architektūrinių tyrimų apibendrinimas. Atkarpa tarp Subačiaus vartų ir Apvaliojo bokšto. Vilnius, 1998, Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1395.
28. GASPARAVIČIENĖ, S., GUDYNAITĖ, B.; ir KATALYNAS, Kęstutis. Vilniaus miesto gynybinės sienos archeologinių, istorinių ir architektūrinių tyrimų apibendrinimas. Atkarpa tarp Apvaliojo bokšto ir Vilniaus vartų. Vilnius, 1998. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1396.
29. GENDRĖNAS, Gediminas; ir OŽALAS, E. Vilnius, Karaliaus Mindaugo tilto prieigos. 2002 m. žvalgomieji archeologiniai tyrimų ataskaita. VIII/I dalis (tekstai, priedai). Kairysis Neris krantas. T. Vrublevskio gatvės rekonstrukcija. Vilnius, 2008. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1433.
30. GENDRĖNAS, Gediminas; OŽALAS, E.; ir JUŠKAITIS, V. Vilnius, Karaliaus Mindaugo tilto prieigos. 2002 m. žvalgomieji archeologiniai tyrimų ataskaita. VIII/II dalis (radinių sąrašas). Kairysis Neris krantas. T. Vrublevskio gatvės rekonstrukcija. Vilnius, 2008. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1434.
31. GENDRĖNAS, Gediminas. Vilnius 1980-1981 m. 160 vietų Dailės instituto bendrabutis Latako g-vėje. Archeologinė mechanizuotų žemės darbų priežiūra. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 1606a.
32. GENDRĖNAS, Gediminas. Vilniuje, Užupio gatvės namų Nr. 2, 4 kiemuose kastos šiluminės trasos mechanizuotų žemės darbų archeologinės priežiūros ataskaita, 1982. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 5, ap. 3, b. 527.
33. GIRLEVIČIUS, Linas. Nežinomi Užupio senkapiai. Kultūros paminklai. Vilnius, 2000, t. 7, p. 57-61.
34. GIRLEVIČIUS, Linas. Archeologiniai tyrinėjimai ir žvalgymai Vilniuje, Totorių ir Šv. Mykolo gatvėse. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2001 metais. Vilnius, 2002, p. 181-183.
35. GIRLEVIČIUS, Linas. Tyrinėjimai Pamėnkalnio g. 7/8. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2005 metais. Vilnius, 2006, p. 338-339.
36. GIRLEVIČIUS, Linas. Archeologijos tyrinėjimai Šv. Mykolo g.10 Vilniuje 2001-ais metais. Ataskaita. Vilnius, 2001. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1011.
37. GIRLEVIČIUS, Linas. Archeologijos tyrinėjimų ir žvalgymų, vykdytų Totorių g. 25/3, Vilniuje 2001 metais ataskaita. Vilnius, 2002. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1023.
38. GIRLEVIČIUS, Linas. Pylimo g. 41, Vilniuje 2004 m. vykdytų archeologinių tyrimų ir žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2005. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1734.
39. GIRLEVIČIUS, Linas. Ligoninės g. 7, Vilniaus m., Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (UK25504) teritorijoje, 2011 metais atliktų žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2012. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2328.
40. GIRLEVIČIUS, Linas. Šv. Ignato g. 6, Vilniuje, 2007 m. atliktų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2007. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2647.
41. GIRLEVIČIUS, Linas. Trakų g. 10, Vilniuje, 2007 m. atliktų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2007. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2669.
42. GIRLEVIČIUS, Linas. Vilniaus senojo miesto su priemiesčiais ir urbanistinėje teritorijoje (S. Daukanto a. 1A, Gaono g. 8, Kosčiuškos g. 10, 12, Kreivasis skg. 6, Pylimo g. 19, Šv. Stepono g. 27, A. Strazdelio g. 1, Zarasų ir Paplaujos g.) 2007 metais atliktų archeologinių žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2007-2009. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2642.
43. GIRLEVIČIUS, Linas. Vilniaus Bernardinų vienuolyno statinių ansamblio teritorijoje, Maironio g. 11, Vilniaus m., 2007 m. atliktų archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2641.
44. GIRLEVIČIUS, Linas. Vilniaus g. 41, Vilniaus mieste, 2009 metais atliktų archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3014.
45. GIRLEVIČIUS, Linas. Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Sapiegų rezidencijos, Trinitorių vienuolyno ir ligoninės statinių komplekso (762) ir Vilniaus miesto istorinės dalies, vad. Antakalnių (16076) teritorijose 2012 metais atliktų archeologinių žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2013. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3449.
46. GIRLEVIČIUS, Linas L. Sapiegų rezidencijos, Trinitorių vienuolyno ir ligoninės statinių komplekso (762) teritorijoje, Sapiegų rūmuose ir artimiausioje jų aplinkoje, Sapiegos g. 13, Vilniaus m., Vilniaus m. sav., 2012 metais atliktų detaliųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3450.
47. GIRLEVIČIUS, Linas. Sapiegų rezidencijos, trinitorių vienuolyno ir ligoninės statinių komplekso (762) teritorijoje, Sapiegų rūmuose (25771), Vilniaus m. sav., Vilniaus m., L. Sapiegos g. 13, 2013 metais atliktų detaliųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2013. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3773.
48. GIRLEVIČIUS, Linas. Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus m. sav., Vilniaus m., Subačiaus g. 8, 2013 metų žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3774.
49. GIRLEVIČIUS, Linas. Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus senamiesčio (16073), pastatų komplekso (26985) teritorijos, Vilniaus m. sav., Vilniaus m., Trakų g. 8A 2014 metų žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2015. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 4304.
50. GIRLEVIČIUS, Linas; ir ŽVIRBLYS, Atas. . Polocko gatvė 7. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2015 metais. Vilnius, 2016, p. 329-332.
51. GRIKĖDIS, Mindaugas. Subačiaus gatvė 6. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2015 metais. Vilnius, 2016, p. 338-340.
52. JANKAUSKAS, Rimantas; KURILA, Laurynas; BARTKUS, Arūnas; ir URBANAVIČIUS, Agnius. Preliminarūs 2007 m. archeologinių kasinėjimų antropologinės medžiagos tyrimų rezultatai. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2007 metais. Vilnius, 2008, p. 561-562 (M.K. Čiurlionio g. 3)
53. JOGĖLA, Vytautas; MEILUS, Elmantas; PUGAČIAUSKAS, Virgilijus. Lukiškės: nuo priemiesčio iki centro (XV a.-XX a.

pradžią). Vilnius, 2008

54. JONAITIS, Rytis. 2006-2007 m. tyrinėjimai Bokšto g. 6, Vilniuje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2008 metais. Vilnius, 2009, p. 149-157 (rastos XIV a. I puse – vid. datuojamos stačiatikių kapinės, priklausiusios Kristaus Gimimo cerkvei, aptikta 60 palaidojimų.)
55. JONAITIS, Rytis. Vilniaus senjojo miesto vietoje (A1610K1), sklype Bokšto g. 6, esamų pastatų vietose, 2006-2007 m. vykdytų archeologijos tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka.
56. JONAITIS, Rytis. Vilniuje, Didžioji g. 20, 2004 m. vykdytų archeologijos tyrimų ataskaita. Vilnius, 2005. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1717.
57. JONAITIS, Rytis. Vilniaus senjojo miesto vietoje (A1610K), sklype BOKŠTO G. 6, esamų pastatų vietose, 2006-2007 m. vykdytų archeologijos tyrimų ataskaita (I dalis. Tekstas, tyrimų nuotraukos, priedai). Vilnius, 2009. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2054.
58. JONAITIS, Rytis. Vilniaus senjojo miesto vietoje (A1610K), sklype BOKŠTO G. 6, esamų pastatų vietose, 2006-2007 m. vykdytų archeologijos tyrimų ataskaita (II dalis. Individualūs radiniai, keramikos lentelės, jų komentarai, radinių nuotraukos). Vilnius, 2009. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2055.
59. JONAITIS, Rytis. Vilniaus senjojo miesto vietoje (A1610K), sklype BOKŠTO G. 6, esamų pastatų vietose, 2006-2007 m. vykdytų archeologijos tyrimų ataskaita (III dalis. Brėžiniai). Vilnius, 2009. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2056.
60. JONAITIS, Rytis. Vilniaus senjojo miesto vietoje (A1610K), sklype BOKŠTO G. 6, esamų pastatų vietose, 2006-2007 m. vykdytų archeologijos tyrimų ataskaita (IV dalis. Brėžiniai). Vilnius, 2009. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2057.
61. JONAITIS, Rytis. Vilniaus senjojo miesto vietoje (A1610K1), sklypuose Malūnų g. 4, 6 ir 6A, 2008-2009 m. vykdytų archeologijos tyrimų ataskaita (I dalis. Tekstai). Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2827.
62. JONAITIS, Rytis. Vilniaus senjojo miesto vietoje (A1610K1), sklypuose MALŪNŲ G. 4, 6 ir 6A, 2008-2009 m. vykdytų archeologijos tyrimų ataskaita (II dalis. Nuotraukos, brėžiniai, priedai). Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2828.
63. JONAITIS, Rytis; ir KAPLŪNAITĖ, Irma. Tyrimai Vilniuje, sklype Bokšto gatvėje 6. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2009 metais. Vilnius, 2010, p. 137-140.
64. JURGINIS, Juozas; MERKYS, Vytautas; ir TAUTAVIČIUS, Adolfas. Vilniaus miesto istorija. Vilnius, 1968.
65. JURGINIS, Juozas; ŠIDLAUSKAS, Algirdas. Kraštas ir žmonės. Vilnius, 1983.
66. JURKŠTAS, Vytautas. Senoji Vilniaus vandenys. Vilnius, 1990.
67. KAPLŪNAITĖ, Irma. Vilniuje, senjojo miesto vietoje (A1610K1), Rotušės a. ir jos prieigose, 2007 m. vykdytų archeologijos tyrimų ataskaita. Vilnius, 2008. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2661.
68. KAPLŪNAITĖ, Irma. Vilniuje, senjojo miesto vietoje (A1610K1), Gedimino pr. 11, 2007 m. vykdytų archeologijos tyrimų ataskaita. Vilnius, 2008. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2646.
69. KAPLŪNAITĖ, Irma. Vilniuje, senjojo miesto vietos su priemiesčiais (A1610K) bei urbanistikos paminklo (UV-69) teritorijos ribose, 2009 m. vykdytų archeologijos žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2010. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2990.
70. KATALYNAS, Kęstutis. Vilniaus plėtra XIV – XVII a. Vilnius, 2006.
71. KATALYNAS, Kęstutis. Vilnius XIII a. Mitai ir faktai. Kultūros paminklai. Vilnius, 2000, t. 6, p. 207-219
72. KATALYNAS, Kęstutis. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų Vilniuje, Lukiškių aikštėje, ataskaita. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 1957
73. KATALYNAS, Kęstutis. Vilniaus Lukiškių aikštės 2004 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 4345
74. KATALYNAS, Kęstutis. Žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniuje, Rotušės a., Šv. Stepono, Pamėnkalnio ir Z. Sierakausko gatvėse. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2001 metais. Vilnius, 2002, p. 189
75. KATALYNAS, Kęstutis. Archeologinių žvalgymų Vilniuje 2001 m. ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1000.
76. KATALYNAS, Kęstutis; ir VAITKEVIČIUS, Gediminas. Vilniaus miesto raida XIV-XVII amžiais. Baltų archeologija, 1995, Nr. 4 (7), p. 25-32.
77. KATALYNAS, Kęstutis; ir VAITKEVIČIUS, Gediminas. Vilniaus plėtra iki XV a. Kultūros paminklai. Vilnius, 2001, t. 8, p. 68-76.
78. KATALYNAS, Kęstutis; ir VAITKEVIČIUS, Gediminas. Vilniaus miesto centrinės dalies zonavimas archeologijos požiūriu. II etapas (miesto centro rytinės ir pietinės dalių zonavimas, bendros išvados). Vilnius, 1999. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1400.
79. KATALYNAS, Kęstutis; ir VAITKEVIČIUS, Gediminas. Vilniaus miesto centrinės dalies zonavimas archeologijos požiūriu. II etapas (miesto centro rytinės ir pietinės dalių zonavimas, bendros išvados). Vilnius, 1999. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1401 (pridėtas papildomas planas).
80. KATALYNAS, Kęstutis; ir VAITKEVIČIUS, Gediminas. Lietuvos Respublikos kultūros paminklo – Vilniaus senamiesčio (U1P) vertingų elementų ištyrimas ir analizė. Erdvinės struktūros įvertinimas, senamiesčio zonavimo archeologinių požiūriu pasiūlymai. Vilnius, 2001. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1406.
81. KIRKORAS, Adomas Honoris. Pasivaikščiojimai po Vilnį ir jo apylinkes. Vilnius, 1991.
82. KOJALAVIČIUS-VIŪKAS, Albertas. Lietuvos istorija. Kaunas, 1988.
83. Kultūros vertybės pagrindinis dosjė: A1610K, Vilniaus senjojo miesto vieta su priemiesčiais, 2000. (parengė Bronius Dakanis) Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka.
84. KURILA, Laurynas. Vilniaus senjojo miesto vietoje (A1610K1), Sereikiškių parke 2009 metais atliktų archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3308.
85. KVIZIKEVIČIUS, Linas. Vilniaus senamiesčio, Pilies gatvės sklypo Nr. 8a 2001-2002 metų archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1015.
86. KVIZIKEVIČIUS, Linas. Vilnius, Gedimino pr. 20, 22, 24. 2004 m. archeologijos žvalgomųjų tyrimų ir žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2004. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1722.
87. KVIZIKEVIČIUS, Linas. Vilniuje, MALŪNŲ G. 4, 6. 2004 m. archeologijos žvalgomieji tyrimai. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1729.
88. KVIZIKEVIČIUS, Linas. Vilniaus senjojo miesto vietos (A1640K1), Malūnų g. sklypo Nr. 6, 2004 m. archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka.
89. KVIZIKEVIČIUS, Linas. Vilniaus senjojo miesto su priemiesčiais 925504), BAZILIJONŲ gatvės, 2011 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Vilnius, 2012. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2315.
90. KVIZIKEVIČIUS, Linas. Vilniaus senjojo miesto su priemiesčiais vietos (25504) Didžioji g. 10, T. Kosciuškos g. 11, Rūdninkų g. 11, Užupio g. 22, Pylimo g., Geležinkelio g., Aušros Vartų g., Sodų g., Vokiečių g. 13, 2011 m. archeologinių žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2013. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2322.
91. KVIZIKEVIČIUS, Linas. Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus g. 41 (4 korpusas) 2012 m. archeologinių detaliųjų tyrimų ataskaita. Tomas 1 (tekstas, brėžiniai). Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3631.

92. KVIZIKEVIČIUS, Linas. Vilniaus senjo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus g. 41 (4 korpusas) 2012 m. archeologinių detaliųjų tyrimų ataskaita. Tomas 2 (radinių sąrašas). Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3632.
93. KVIZIKEVIČIUS, Linas. Vilniaus senjo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus g. 41 (4 korpusas) 2012 m. archeologinių detaliųjų tyrimų ataskaita. Tomas 3 (fotonuotraukos). Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3633.
94. KVIZIKEVIČIUS, Linas. Vilniaus senjo miesto vietos su priemiesčiais (25504), B. Radvilaitės g. 8 žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2014. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 4297.
95. KVIZIKEVIČIUS, Linas; ir SARCEVIČIUS, Saulius. Žvalgomieji tyrinėjimai Bokšto g. 6. Archeologiniai tyrinėjimai 2005 metais, Vilnius, 2006, p. 352.
96. KVIZIKEVIČIUS, Linas; ir SARCEVIČIUS, Saulius. Žvalgomieji tyrinėjimai J. Basanavičiaus g. sklype 36. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2004 metais. Vilnius, 2006, p. 240.
97. KVIZIKEVIČIUS, Linas; ir SARCEVIČIUS, Saulius. Žvalgomieji tyrinėjimai Gedimino pr. 20, 22, 24. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2004 metais. Vilnius, 2006, p. 241-243.
98. KVIZIKEVIČIUS, Linas; ir SARCEVIČIUS, Saulius. Žvalgomieji tyrinėjimai A. Jakšto ir Kaštonų gatvių sankirtoje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2004 metais. Vilnius, 2006, p. 243-242.
99. KVIZIKEVIČIUS, Linas; ir SARCEVIČIUS, Saulius. Žvalgomieji tyrinėjimai J. Lelevelio g./A. Vienuolio g. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2005 metais. Vilnius, 2006, p. 353-354.
100. Lietuvių karas su kryžiuočiais. Vilnius, 1964.
101. Lietuvos archeologijos bibliografija 1782-1998. Sudarytojas Adolfas Tautavičius. Vilnius, 2000, p. 747-748 ir kt.
102. Lietuvos architektūros istorija nuo seniausių laikų iki XVII a. vidurio, Vilnius, 1987, t. 1.
103. Lietuvos kultūros paveldo įrašymo į UNESCO pasaulio kultūros ir gamtos paveldo sąrašą dokumentų rinkinys (parengė Evaldas Žilinskas). Vilnius, 1994. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 43, ap. 1, b. 9-14.
104. Lietuvos metraštis (Bychovco kronika). Vertėjas Rimantas Jasas. Vilnius, 1971.
105. Lietuvos TSR istorijos šaltiniai. Vilnius, 1955, t. 1.
106. Lietuvos TSR kultūros paminklų sąvadas. Vilnius, 1988, t. 1, p. 45-46.
107. ŁOWMIĄSKI, Henryk. Najstarsze Wilno. Wilno i ziemia Wileńska. Warszawa, 1929, t. 1.
108. ŁOWMIĄSKI, Henryk. Wilno przed najazdem moskiewskim 1655 roku. Warszawa, 1930.
109. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologiniai žvalgymai Vilniuje, Režentacinių rūmų ansamblio teritorijoje (AtR-45) ir Totorių g. 1997 m. Ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 197.
110. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologiniai tyrimai (Plotai 16 ir 17) Vilniuje, Režentacinių rūmų ansamblio teritorijoje (AtR-45) 1997 metais. Ataskaita. Tyrimų aprašymas ir priedai. I tomas. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 199.
111. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologiniai tyrimai (Plotai 16 ir 17) Vilniuje, Režentacinių rūmų ansamblio teritorijoje (AtR-45) 1997 metais. Ataskaita. Tirtų plotų fotonuotraukos (kopijos). II tomas. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 200.
112. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologiniai tyrimai (Plotai 16 ir 17) Vilniuje, Režentacinių rūmų ansamblio teritorijoje (AtR-45) 1997 metais. Ataskaita. Individualių radinių bei čerpių sąrašas ir iliustracijos. III tomas. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 201.
113. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologiniai tyrimai (Plotai 16 ir 17) Vilniuje, Režentacinių rūmų ansamblio teritorijoje (AtR-45) 1997 metais. Ataskaita. Koklių ir buitinės keramikos lentelės bei iliustracijos. IV tomas. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 202.
114. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologiniai tyrimai (Plotai 16 ir 17) Vilniuje, Režentacinių rūmų ansamblio teritorijoje (AtR-45) 1997 metais. Ataskaita. Brėžiniai, V tomas. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 203.
115. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologiniai tyrimai Režentacinių rūmų ansamblio teritorijoje (AtR-45) 1998 metais. I dalis. Tyrimų aprašymas ir priedai. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 407.
116. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologiniai tyrimai Režentacinių rūmų ansamblio (AtR-45) teritorijoje 1998 metais. 2 dalis. Tirtų plotų fotonuotraukos. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 408.
117. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologiniai tyrimai Režentacinių rūmų ansamblio (AtR-45) teritorijoje 1998 metais. 3 dalis. Radinių sąrašas ir iliustracijos. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 409.
118. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologijos tyrimų (plotai 20 ir 21), archeologijos žvalgymų ir žvalgomųjų tyrimų Režentacinių rūmų ansamblio teritorijoje (AtR 45) Vilniuje 1999 metais ataskaita. I dalis. Tyrimų aprašymas, radinių sąrašas ir iliustracijos. Vilnius, 2000. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 667.
119. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologijos tyrimų (plotai 20 ir 21), archeologijos žvalgymų ir žvalgomųjų tyrimų Režentacinių rūmų ansamblio teritorijoje (AtR 45) Vilniuje 1999 metais ataskaita. II dalis. Tirtų plotų fotonuotraukos brėžiniai ir priedai. Vilnius, 2000. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 668.
120. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologiniai žvalgymai Totorių g. 25 Vilniuje 1999 metais. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 679.
121. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologiniai tyrimai (plotas 22) ir žvalgymai Režentacinių rūmų teritorijoje (AtR 45) Vilniuje 2000-ais metais. Ataskaita. Vilnius, 2000. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 845.
122. Luchtanienė, Daiva. XVI-XVII a. amatininkų kvartalas vyskupų rūmų teritorijoje. Kultūros paminklai. Vilnius, 2000, t. 7, p. 53-56.
123. LUCHTANIENĖ, Daiva. Archeologiniai žvalgymai Vilniaus senamiestyje (AR 5a, c) ir urbanistikos paminklo (UV69) teritorijoje 2001-ais metais. Vilnius, 2002. Ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1018.
124. MAČIULIS, Mindaugas; ir SIMANAVIČIŪTĖ, Evelina. Pylimo gatvė 38. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2015 metais. Vilnius, 2016, p. 340-343.
125. MAČIULIS, Mindaugas. Vilniaus senjo miesto vietos (u.k.25504), Vilniaus senamiesčio teritorijos (u.k.16073) (Arsenalų, Žygimantų, Bokšto, Didžiosios, Pilies, Gedimino pr., Goštauto, Mickevičiaus, Šventaragio, Totorių, J. Tumo-Vaižganto, Kalvarijų, Žvejų, T. Kosciuškos, Paupio, Užupio, Šv. Jono, Subačiaus, Žiurponių, K. Škirpos al., Tilto, Vilniaus, Universiteto g.) 2014 m. archeologinių žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2015. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 4276.
126. MALONAITIS, A. Vilniaus senjo miesto vietos (A1610K1), Aušros Vartų g. 19, Vilniaus m., archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2814.
127. MIŠKINIS, Algimantas. Lietuvos urbanistika: istorija, dabartis, ateitis. Vilnius, 1991.
128. PAŠUTA, V.; ir ŠTAL, I. Gedimino laiškai. Vilnius, 1966.
129. PILIČIAUSKAS, Gytis. Vilniaus senjo miesto vietos su priemiesčiais, S. Skapo g. 3 ir Antakalnio g. 2, 2009 m. archeologinių žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2010. Vilnius, 2012. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3009.
130. POŠKA, Tauras. Archeologiniai tyrimai Vilniuje, Didžioji g. 8, 10. 1997 m. Ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 170.
131. POŠKA, Tauras. Archeologiniai tyrinėjimai Vilniuje Šv. Mikalojaus g. 7/8. Ataskaita. 1999 metai. Vilnius, 2000. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 655.
132. POŠKA, Tauras. Archeologijos tyrinėjimų Vilniuje Subačiaus, Strazdelio ir Šv. Dvasios gatvių sankryžoje ataskaita.

- 1999 metai. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b.674.
133. POŠKA, Tauras. Šv. Stepono g. 27, Vilniuje archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai 2008 m., ataskaita. Vilnius, 2009. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b.2836.
134. POŠKA, Tauras. Vilniaus senjojo miesto vietos (2951), Bazilijonų vienuolyno statinių ansamblio Švč. Trejybės cerkvės 927316), Aušros Vartų g. 7b, Vilniaus m., 2011 m. archeologinių tyrinėjimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b.2313.
135. POŠKA, Tauras. Subačiaus g. 26, 28, Vilniuje 2008 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b.2838.
136. POŠKA, Tauras. Universiteto g. 14/L. Stukos-Gucevičiaus g. 2, Vilniuje, archeologinių tyrinėjimų 2008 m. ataskaita. Vilnius, 2009. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b.2846.
137. POŠKA, Tauras. Šventaragio g. 2, Vilniuje, žvalgomųjų archeologinių tyrimų ir archeologinių žvalgymų 2008 m. ataskaita. Vilnius, 2009. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b.2838.
138. POŠKA, Tauras. Tilto g. 12-12a, Vilniuje žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų 2010 m. ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3151.
139. POŠKA, Tauras. Pylimo g. 38-1/Ligoninės g. 1-1 Vilniuje žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų 2010 m. ataskaita. Vilnius, 2011. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b.3146.
140. POŠKA, Tauras. Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vingrių g. 3, Vilniaus m., archeologinių tyrinėjimų 2011 m. ataskaita. Vilnius, 2012. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b.2345.
141. POŠKA, Tauras. Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) bei Vilniaus centrinės dalies teritorijos (16076), Vilniaus m., archeologinių žvalgymų 2010 m. ataskaita. Vilnius, 2011. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2138.
142. POŠKA, Tauras. Rasų g. 6, Vilniuje archeologinių tyrinėjimų 2010 m. ataskaita. Vilnius, 2011. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3147.
143. RACEVIČIENĖ, Aušrelė. Vilniaus miesto urbanistinės ribos XVIII amžiaus pabaigoje. Vilnius, 1994. Tyrinėjimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka.
144. RAMANAUSKIENĖ, J. 2008 m. žvalgomieji archeologijos tyrimai ir archeologijos žvalgymai Vilniaus senjojo miesto vietoje su priemiesčiais (A1610K1), Totorių g. 27 ataskaita. Vilnius, 2008. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f.39, ap. 1, b. 2542.
145. RAMANAUSKIENĖ, J. Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (A1610K), Malūnų g. 3-4 2007 m. vykdytų archeologijos žvalgomųjų tyrinėjimų ir archeologijos žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2008. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f.39, ap. 1, b. 3652.
146. RAMANAUSKIENĖ, J. Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (A1610K1), Užupio g. 36, 2007-2008 m. archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2008. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f.39, ap. 1, b. 3673.
147. RAMANAUSKIENĖ, J. Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) Arklių g. 22, Vilniaus m., archeologijos žvalgomųjų tyrinėjimų 2010 metais. Ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f.39, ap. 1, b. 3136.
148. RAMANAUSKIENĖ, J. Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) Pilies g. 12, 14, Vilniaus m., archeologijos žvalgomųjų tyrinėjimų 2010 metais. Ataskaita. Vilnius, 2010. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f.39, ap. 1, b. 3145.
149. J. RAMANAUSKIENĖ, J. Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Dysnos g. 2/Mėsinių g. 5, Vilniaus m., archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai 2010 metais, ataskaita. Vilnius, 2010. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f.39, ap. 1, b. 3138.
150. J. RAMANAUSKIENĖ, J. VILNIAUS senjojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus g. 25, Vilniaus m., archeologijos žvalgomųjų tyrinėjimų ataskaita. Vilnius, 2010. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f.39, ap. 1, b. 3156.
151. SADAUSKAS, Ignas. T. Kosciuškos gatvė 3. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2015 metais. Vilnius, 2016, p. 348-352.
152. SAMALAVIČIUS, Stasys. Statybinių medžiagų gamyba ir įmonių susitelkimas Vilniuje XVII-XVIII amžiais. Architektūros paminklai. Vilnius, 1977, t. 1.
153. SAMAS, A. Žemėlapiai ir jų kūrėjai. Vilnius, 1997.
154. SARCEVIČIUS, Saulius. 2005 m. vykdytų archeologijos žvalgymų Vilniaus senamiestyje bei priemiestyje (A1610K) ataskaita. Vilnius, 2006.
155. SARCEVIČIUS, Saulius. 1997 m. Vilniuje, Pilies g. Nr.10 vykdytų archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 189.
156. SARCEVIČIUS, Saulius. 1997 m. Vilniuje, Pilies gt. Nr.11, 13 vykdytų žemės kasimo darbų mažos apimties archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 190.
157. SARCEVIČIUS, Saulius. Žvalgomųjų archeologijos tyrinėjimų, vykdytų 1997 m. Vilniuje, Gedimino pr. Nr. 16/10, ataskaita. Vilnius, Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 391.
158. SARCEVIČIUS, Saulius. Archeologijos tyrimų, vykdytų Vilniuje 1997 m. Šv. Mykolo gt. Nr. 6, ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 402.
159. SARCEVIČIUS, Saulius. 1999 metais Vilniuje, Gedimino prospekte 16/10 vykdytų archeologinių tyrimų ataskaita. T. 1 (tekstas, inventorinės lentelės, priedai, nuotraukos). Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 640.
160. SARCEVIČIUS, Saulius. 1999 metais Vilniuje, Gedimino prospekte 16/10 vykdytų archeologinių tyrimų ataskaita. T. 2 (brėžiniai). Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 641.
161. SARCEVIČIUS, Saulius. 1999 metais Vilniuje, Gedimino prospekte 16/10 vykdytų archeologinių tyrimų ataskaita. T. 3 (radinių piešiniai). Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 642.
162. SARCEVIČIUS, Saulius. 1999 metais VILNIUJE, TILTO g. 19-27 vykdytų žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 677.
163. SARCEVIČIUS, Saulius. Archeologijos tyrimai 2001-ais metais Vilniuje, Gedimino prospekte 16/10. Ataskaita. Byla Nr. 1 (tekstas, inventorinės lentelės, nuotraukos). Vilnius, 2002. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1005.
164. SARCEVIČIUS, Saulius. Archeologijos tyrimai 2001-ais metais Vilniuje, Gedimino prospekte 16/10. Ataskaita. Byla Nr. 2 (brėžiniai). Vilnius, 2002. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1006.
165. SARCEVIČIUS, Saulius. Vilniuje, Gedimino prospekte Vilniuje, Gedimino prospekte 16/10. Ataskaita. Byla Nr. 3 (radinių piešiniai). Vilnius, 2002. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1007.
166. SARCEVIČIUS, Saulius. Vilniuje, BOKŠTO G. 6, 2005 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1896.
167. SARCEVIČIUS, Saulius. Vilniuje, VINGRIŲ šaltinių teritorijoje 2006 m. vykdytų archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų ataskaita. Vilnius, 2007. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2089.
168. SIMNIŠKYTĖ, Andra. Archeologinių ataskaitų suvestinės ir jų rodyklės iki 1997 m. Vilnius, 1999.
169. SIMNIŠKYTĖ - STRIMAITIENĖ, Andra. Vilniaus senjojo miesto vietoje (A1610K), Filaretų, Krivių ir Varpų g. 2008 m. archeologijos žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Vilnius, 2009. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2819.
170. SIMNIŠKYTĖ - STRIMAITIENĖ, Andra. Vilniuje, senjojo miesto vietoje su priemiesčiais (A1610K), Krivių G. 10a, 2009

- m. vykdytų archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Vilnius, 2010. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3000.
- 171 STANKEVIČIŪTĖ, Justina. Subačiaus gatvė 26. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2015 metais. Vilnius, 2016, p. 353-363.
- 172 STANKEVIČIŪTĖ, Justina. Subačiaus gatvė 41. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2015 metais. Vilnius, 2016, p. 364-367.
- 173 STANKUS, Jonas. Žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų Užupio g. 11 VILNIUJE 2000-ais metais ataskaita. Vilnius, 2001. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 816.
- 174 STANKUS, Jonas. Žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniuje, Užupio g. Nr. 11. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2000 metais. Vilnius, 2002, p. 173-174.
- 175 STANKUS, Jonas. Žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniuje, Užupio g. Nr. 11. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2000 metais. Vilnius, 2002, p. 173-174.
- 176 STANKUS, Jonas. Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) Subačiaus g. 8, 2010 m. archeologijos žvalgymų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3149.
- 177 STANKUS, Jonas. Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) Rūdninkų g. 16, 2010 m. archeologijos žvalgymų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3148.
- 178 STANKUS, Jonas. Archeologinių tyrinėjimų Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (A1610K2), Šv. Mykolo g. 12 buto Nr. 1 būsimame rūsyje 2002-ais metais ataskaita. Vilnius, 2003. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1182.
- 179 STANKUS, Jonas. Vilniaus senjojo miesto (25504; A1610K) Dominikonų g. 14, Vilniaus m., 2011 m. archeologinių žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2012. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2323.
180. STEPONAITIS, Valdas. Vilniuje, Subačiaus g. 10 mokslinė 2003 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Vilnius, 2003. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1571.
181. STEPONAITIS, Valdas. Vilniuje, Šiltadaržio g. 4 mokslinė 2003 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Vilnius, 2003. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1573.
182. STRYJKOWSKI, Maciej. Kronika Polska, Litewska, Żmudzka I wszystkich Rusi. Warszawa, 1846, t. 2.
183. ŠAPOKA, Adolfas. Senasis Vilnius: Vilniaus miesto istorijos bruožai iki XVII a. pabaigos. Brooklyn, 1963.
184. ŠIAULINSKAS, R. Vilniaus senjojo miesto vieta (A1610K1), sklypas Šv. Stepono g. 31, 2008 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2837.
185. ŠIAULINSKAS, R. Vilniaus senasis miestas su priemiesčiais (A1610K1), Pamėnkalnio g. 5/A. Smetonos g. 6 ir Pamėnkalnio g. 3, 2008 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų ir žvalgymų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2830.
186. ŠIAULINSKAS, R. Vilnius, Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) teritorijos, Odminių g. 14, Vilniaus m. 2011-2012 m. detaliųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2013. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3606.
187. ŠIMENAS, Valdemaras; ir STRAZDAS, Dainius. Žvalgomieji tyrinėjimai Gedimino pr. tarp Jogailos ir A. Jakšto g. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2004 metais. Vilnius, 2006, p. 255-261 26.
188. ŠIRVYDAITĖ, Simona. Lukiškių aikštės žvalgomieji tyrinėjimai. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2015 metais. Vilnius, 2016, p. 367-370.
189. ŠMIGELSKAS, Ramūnas. Vilniaus senjojo miesto vieta (25504), Plačioji g. 10, archeologinių žvalgymų 2012 m. ataskaita.
190. ŠMIGELSKAS, Ramūnas. Vilniaus senjojo miesto vietos (u.k.25504) Žygimantų g. 1, 2012 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Vilnius, 2013. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3466.
191. ŠMIGELSKAS, Ramūnas. Vilniaus senjojo miesto su priemiesčiais (u.k.25504), Vilniaus m.) 2012 m. archeologinių žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2013. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3583.
192. Tarybų Lietuvos enciklopedija. Vilnius, 1988, t. 4, p. 558-568.
193. TUBIENĖ, V. Dešimt Šventaragio mįslių. Vilnius, 1993, p. 49.
194. VAICEKAUSKAS, Andrius. Vilniaus senamiesčio 30 kvartalo raida naujausių archeologinių tyrinėjimų duomenimis (pirmasis darbų etapas). Vilnius, 1998. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1397.
195. VAICEKAUSKAS, Andrius. 1997 m. Vilniuje, Polocko g. vykdytų žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 194.
196. VAICEKAUSKAS, Andrius. Žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniuje, Bokšto gt. 14. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 384.
197. VAICEKAUSKAS, Andrius. Archeologiniai tyrinėjimai Vilniuje, Subačiaus gt. 7. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 384. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 420.
198. VAICEKAUSKAS, Andrius. Žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniuje, Subačiaus gt. 15. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 421.
199. VAICEKAUSKAS, Andrius. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų Vilniuje, Ligoninės g. 7 ataskaita. 2000 m. Vilnius, 2000. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 835.
200. VAICEKAUSKAS, Andrius. 2001 metų archeologijos žvalgymų, atliktų Vilniaus senamiesčio kultūrinio sluoksnio (AR 5a, c) ribose ataskaita. Vilnius, 2001. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1017.
201. VAICEKAUSKAS, Andrius. 2002 metų žvalgomųjų tyrimų VILNIUJE, SUBAČIAUS g. 17 ataskaita. Vilnius, 2002. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1197.
202. VAICEKAUSKAS, Andrius. Archeologinių žvalgomųjų tyrimų Vilniuje, Šiltsdsržio g. 6 ataskaita. Vilnius, 2003. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1574.
203. VAICEKAUSKAS, Andrius. Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (A1610K1) ir urbanistikos paminklo (UV-70) teritorijoje 2005 m. vykdytų archeologinių žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2005. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1886.
204. VAICEKAUSKAS, Andrius. Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (A1610K1) teritorijoje 2006 m. vykdytų archeologinių žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2006. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2047.
205. VAINILAITIS Vidas; ir GIRLEVIČIUS, Linas. Žvalgomieji tyrimai ir žvalgymai Vilniuje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2015 metais. Vilnius, 2016, p. 371-375.
206. VAITKEVIČIUS, Gediminas. 1997 m. Vilniaus senamiesčio kultūrinio sluoksnio (AR5ac) ribų nustatymas pagal istorinę, kartografinę ir iki šiol vykdytų archeologinių tyrimų medžiagą. Ataskaita. Tomas 1. Vilnius, 1997. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1313.
207. VAITKEVIČIUS, Gediminas. Ankstyvasis Vilnius: įrodymų vingiai. Kultūros paminklai. Vilnius, 2000, T. 7, p. 174-184.
208. VAITKEVIČIUS, Vyktintas. Senosios Lietuvos šventvietės. Aukštaitija. Vilnius, 2006, p. 29-43.
209. VĖŽEVIČIENĖ, Vitalija. Žvalgymai Vilniuje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2008 metais. Vilnius, 2009, p. 419-420.
210. VĖŽEVIČIENĖ, Vitalija. Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (1610K) bei urbanistikos paminklo teritorijos (UV-69), Vilniaus m., 2009 m. archeologinių žvalgymų ataskaita. Vilnius, 2010. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2992.

211. VĖŽEVIČIENĖ, Vitalija; BRAZAITIS, Džiugas; ir DARGYTĖ, Neringa. Pranciškonų gatvė 4A. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2015 metais. Vilnius, 2016, p. 376-384.
212. Vilniaus archeologijos atlasas: [Elektroninis išteklius]. Sudarytojai Gediminas Vaitkevičius, O. Valionienė ir Saulius Sarcevičius. Vilnius, 2006.
213. Vilniaus miesto istorija nuo seniausių laikų iki spalio revoliucijos. Vilnius, 1978, t. 1.
214. Vilniaus padavimai. Vilnius, 1990.
215. VITKŪNAS, Mantas. Vilniaus senojo miesto su priemiesčiais teritorija (unikalus objekto kodas 25504): Tilto g. 27, 29, 2010 m. archeologijos žvalgomųjų tyrinėjimų ataskaita. Vilnius, 2012. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2135.
216. VITKŪNAS, Mantas. Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) teritorijoje, PILIES G. 32-6, 2012-2013 m. vykdytų archeologijos tyrimų (1-ojo darbų etapo) ataskaita. Vilnius, 2013. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3436.
217. VOSYLIŪTĖ, I. Vilniuje, senojo miesto vietoje (A1610K1), Odminių g. 10, 2007 m. vykdytų archeologijos tyrimų ataskaita. Vilnius, 2008. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2656.
218. VOSYLIŪTĖ, I. Vilniuje, senojo miesto vietoje (A1610K) ir urbanistikos paminklo teritorijoje (U1P) 2007 m. vykdytų archeologijos žvalgymų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2825.
219. VOSYLIŪTĖ, I. Pylimo g. 47/ Gėlių g. 2 (Vilniaus m.) 2006 m. archeologijos žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Vilnius, 2007. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2073.
220. VUTKIN, Pavel. Bokšto gatvė 10D, 14. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2015 metais. Vilnius, 2016, p. 385-388.
221. ZABIELA, Gintautas. Laidosena pagoniškoje Lietuvoje. Lietuvos archeologija. Vilnius, 1998, t. 15, p. 358.
222. ŽILINSKAS, Robertas; ir RAČINSKAS, Ričardas. Pastatai Vilniaus senamiestyje 16073, Vilniaus senojo miesto vietoje su priemiesčiais 25504, Sodų g. 6. Architektūros tyrimai. Vilnius, 2016.
223. ŽUKOVSKIS, Robertas. Žvalgomieji archeologijos tyrinėjimai Vilniuje, šv. Ignoto g. 9. Ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 392.
224. ŽUKOVSKIS, Robertas. Žvalgomieji archeologijos tyrimai Vilniuje, buv. Žvejų priemiesčio teritorijoje. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 438.
225. ŽUKOVSKIS, Robertas. 1999 metų archeologijos žvalgymai Vilniuje, Ašmenos, Bokšto, Dysnos, Gaono, Maironio, Ligoninės, Rusų, Volano, Žemaitijos gatvėse. Vilnius, 1999. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 628.
226. ŽUKOVSKIS, Robertas. Archeologiniai tyrimai Vilniuje, Visų Šventųjų g. 5 2000-ais metais. Ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 852.
227. ŽUKOVSKIS, Robertas. Pilies g. 34, Vilniuje 2005 m. vykdytų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2006. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1910.
228. ŽUKOVSKIS, Robertas. Bokšto g. 21A, Vilniuje, 2006 m. vykdytų žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2007. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2058.
229. ŽUKOVSKIS, Robertas. Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) teritorijos, Trakų g. 10 Vilniaus m., 2011 m. archeologinių tyrinėjimų ataskaita. Vilnius, 2012. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2342.
230. ŽUKOVSKIS, Robertas. Vilniaus senojo miesto vietoje su priemiesčiais ir urbanistinėje teritorijoje (Arklių g. 5, Vilniaus Bernardinų kapinėse, Šv. Dvasios g., Etmonų g., Šv. Jono-Universiteto g., Labdarių g. 4, Liejyklos g. 4, Lvovo g., Maironio g. 11, Savičiaus g. 4a, Sirvydo g. 6, Subačiaus g. 9, Šiltadaržio g. 6, Tilto g. 12, Treniotos g. 31, Universiteto g. 3, B. Radvilaitės-Šiltadaržio g., K. Sirvydo g., Šv. Mikalojaus-Žemaitijos-Šiaulių g., Vokietų g.) 2008 metais atliktų žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų ataskaita. Vilnius, 2009. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2813.
231. ŽUKOVSKIS, Robertas. Latako g. 4, 6/ Rusų g. 3 Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus m. sav., 2012 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2013. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3431.
232. ŽUKOVSKIS, Robertas. Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus senamiesčio (16073), Vilniaus m. sav., L. Stuokos-Gucevičiaus g. 7/ Odminių g. 8 detaliųjų archeologinių tyrimų 2014 metais ataskaita (I dalis). Vilnius, 2015. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 4570.
233. ŽUKOVSKIS, Robertas. Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus senamiesčio (16073), Vilniaus m. sav., L. Stuokos-Gucevičiaus g. 7/ Odminių g. 8 detaliųjų archeologinių tyrimų 2014 metais ataskaita (II dalis). Vilnius, 2015. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 4571.
234. ŽUKOVSKIS, Robertas. Žvalgomieji tyrinėjimai Aguonų g. 17. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2006 metais. Vilnius, 2007, p. 393.
235. ŽUKOVSKIS, Robertas. Žvalgomieji tyrinėjimai Rotundo g. 4A, Vilniuje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2006 metais. Vilnius, 2007, p. 179-181.
236. ŽUKOVSKIS, Robertas. Žvalgomieji tyrinėjimai ir žvalgymai Vilniuje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2008 m. Vilnius, 2009, p. 445-446 (Aludarių g.).
237. ŽUKOVSKIS, Robertas. Kapai Vilniuje, Liejyklos ir Subačiaus gatvėse. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2008 metais. Vilnius, 2009, p. 180-181.
238. ŽUKOVSKIS, Robertas. Tyrinėjimai Aguonų g. 10, Vilniuje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2006 m. Vilnius, 2007, p. 178-179.
239. ŽUKOVSKIS, Robertas. Senkapio tyrimai Aguonų g. 10, Vilniuje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2007 metais. Vilnius, 2008, p. 209-212.
240. ŽUKOVSKIS, Robertas. Vasario 16-osios gatvė 1. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2015 metais. Vilnius, 2016, p. 389-390.
241. ДОБРЯНСКИЙ, Ф. Старая и новая Вильна. Вильна, 1904.
242. ПОКРОВСКИЙ, Федор Васильевич. Археологическая карта Виленской губернии. Вильна, 1893, с. 60-61.
243. KVIZIKIČIUS, Linas. Krosnys Gedimino prospekte 23, Vilniuje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2017 metais. Vilnius, 2018, p. 515-516.
244. PRANCKĖNAITĖ, Elena. Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus m., sklypo Krivulės g. 9 2017 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita.
245. PRANCKĖNAITĖ, Elena. Krosnis Krivulės gatvėje 9, Vilniuje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2017 metais. Vilnius, 2018, p. 517-518.
246. STANKEVIČIŪTĖ, Justina. Vilniaus senamiesčio (16073) ir senojo miesto su priemiesčiais (5504) teritorijų, Dominikonų g. 9, 2018 m. archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius, 2018.
247. VAITKEVIČIUS, Gediminas; VALIONENĖ, Oksana; ir SARCEVIČIUS, Saulius (sudarytojai). Vilniaus archeologijos atlasas (skaitmeninė archeologinių tyrimų duomenų bazė). Vilnius, Lietuvos istorijos institutas, 2006.
248. VALIONENĖ, Oksana (sudarytoja). Vilniaus archeologijos atlasas (skaitmeninė archeologinių tyrimų duomenų bazė). Vilnius, Lietuvos istorijos institutas, 2016.

Krauna...

Nuotraukos

Leidimai

Naujas komentaras / nuotrauka

✉ Kultūros paveldo departamentas, Snipiskiu g.3, LT-09309 Vilnius, tel. 272 42 56, faks, 272 42 58, el. paštas centras@heritage.lt | Sukuriam Labbia

UAB GeoBaltic
Savanorių 11A-76, Vilnius
Įmonės kodas 300046748
Telefonas: +370 699 54953;
Svetainė: www.geobaltic.lt

3D ŽEMĖS PAVIRŠIAUS SKENAVIMAS VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSE

ATASKAITA

Užsakovas: SJ Vilniaus Planas

Vykdytojas: UAB "Geobaltic"

gen. direktorius Dainius Michelevičius

Vilnius, 2018

Ivadas

Žemės paviršiaus 3D skenavimo darbai Vilniaus evangelikų senųjų kapinių komplekse buvo atlikti savivaldybės įmonės „Vilniaus Planas“ užsakymu. Pagrindiniu tyrimų tikslu buvo detalaus žemės paviršiaus reljefo 3D modelio sudarymas. Darbai vykdomi tam, kad analizuojant detalų žemės paviršiaus reljefą, būtų galima lokalizuoti svarbesnius buvusių evangelikų kapinių struktūrinius elementus. Jo pagrindu bus planuojami tolimesni archeologiniai tyrimai.

3D paviršiaus skenavimo lauko darbai ir duomenų apdorojimas buvo vykdomi 2018 m gruodžio mėn. Darbus atliko UAB „Geobaltic“ specialistai.

Tyrimo metodas

Paviršiaus skenavimas buvo vykdomas 3D lazeriniu skeneriu Trimble TX8. Paviršiaus skenavimui buvo iškelti sekantys techniniai reikalavimai:

- Lazeriniu 3D skeneriu nuskenuoti žemės paviršiaus reljefą 1.7 ha ploto tiriamojoje teritorijoje;
- Surinkti taškai turi būti susumuoti į vieną bendrą taškų debesį su ne didesne paklaida negu 3 cm;
- Iš duomenų sugeneruotas žemės paviršiaus reljefas, kuris turi būti pateiktas LKS-94 koordinacių projekcijoje, LAS07 aukščių sistemoje;
- Žemės paviršiaus reljefas pateikiamas skirtingų tinklelio celės dydžio (10 cm ir 20 cm) žemėlapiuose.

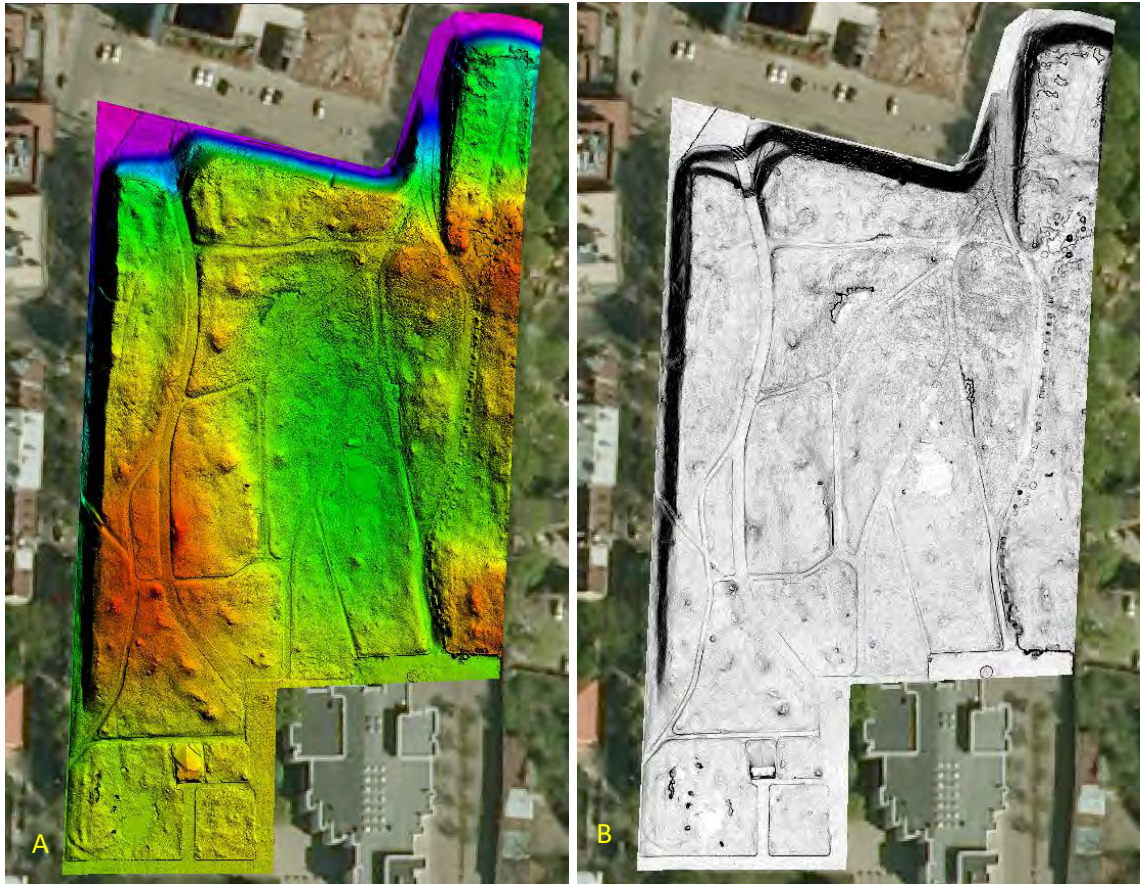
Siekiant įvykdyti aukščiau pateiktas užduotis 3D skenavimo taškai buvo išdėstyti tinkleliu (1 pav.), kuriame atstumas tarp skenavimo taškų, priklausomai nuo paviršiaus ypatumų, siekė 25-30 m. Iš viso buvo nuskanuotas didesnis nei 1,7 ha plotas, kuriame atlikti 45 skenavimo taškai. Atskiri kiekvieno skenavimo duomenys buvo apjungti į vientisą 3D taškų masę, kuriame duomenų apdorojimo metu buvo nufiltruota tyrimo plote esanti augmenija. Galutinis erdvinis žemės paviršiaus modelis užsakovui pateiktas tolygiu tinkleliu skirtingo celės dydžio žemėlapiuose XYZ formatu

1 pav. 3D skenavimo taškų išsidėstymas Vilniaus evangelikų senųjų kapinių komplekse

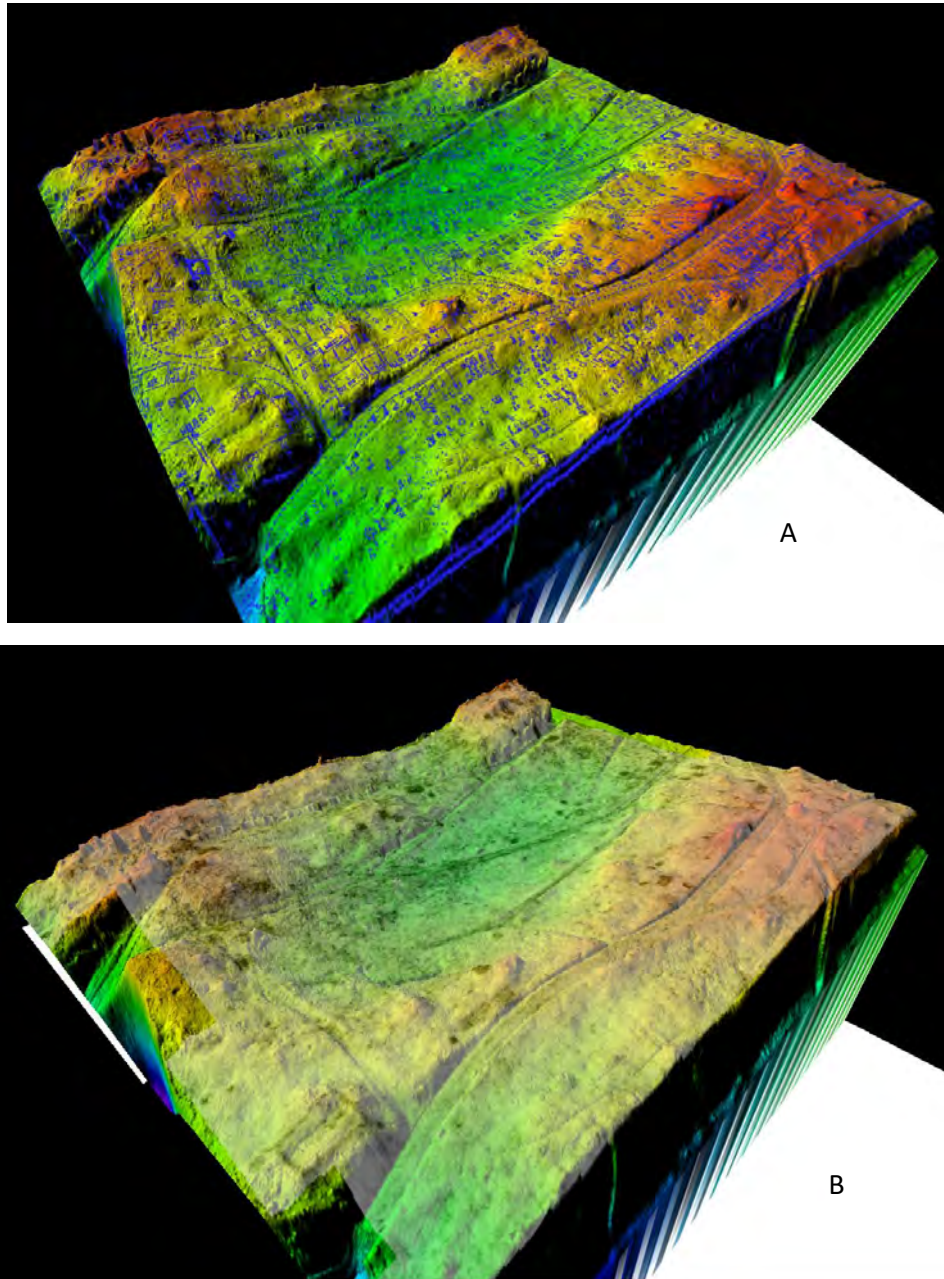
Rezultatai

Detalaus 3D paviršiaus skenavimo duomenys gali būti pateikiami absoliutinius aukščius vaizduojančioje spalvų skalėje (2 pav. A) arba šlaitų statumą vaizduojančioje skalėje (2 pav. B). Skirtingi vaizdavimo būdai leidžia pastebėti įvairius reljefo ypatumus, kurie galėtų atspindėti buvusias laidojimo vietas ar kitus, archeologus dominančius bei reljefe atspindinčius objektus

2 pav. Paviršiaus reljefo vaizdavimas spalvinėje skalėje (A) bei šlaitų statumo skalėje (B)

Itin mažų reljefo ypatumų išskyrimui buvo pasitelktas erdvinis paviršiaus reljefo vaizdavimo būdas kuris yra ypatingai efektyvus perdengiant esamą reljefą turimu, tiksliai poziciniuotu senuoju kapinių planu (3 pav. A) arba prieš tai atliktų georadaro tyrimų anomalijų žemėlapiu (3 pav. B). Turima duomenų visuma leis archeologams tiksliai susiplanuoti tolimesnių darbų vietas.

3 pav. Erdvinis paviršiaus reljefo vaizdavimas perdengiant jį senuoju kapinių planu (A) bei georadaro anomalijų žemėlapiu (B)

UAB GeoBaltic

Savanorių 11A-76,

Vilnius LT-03116

Įmonės kodas 300046748

Telefonas: 8 699 54953;

Svetainė: www.geobaltic.lt

EVANGELIKŲ PARKO TYRIMAI GEORADARU

ATASKAITA

Užsakovas: SĮ Vilniaus planas

Vykdytojas: UAB „Geobaltic“

Geofizikas Nikita Dobrotin

VILNIUS 2018

Turinys

Tyrimo metodika.....	3
Tyrimų plotas	5
Darbiniai parametrai	5
Rezultatai	7
Išvados	14

Tyrimo metodika

Georadaro veikimo principas paremtas elektromagnetinių bangų atspindžiu – siųstuvu siunčiama elektromagnetinė banga, kuri sklinda gruntu ir yra atspindima nuo ribų, pasižyminčių skirtingomis elektrinėmis savybėmis. Atspindėjęs signalas yra fiksuojamas georadaro antenoje ir registruojamas nešiojamajame kompiuteryje.

Georadaro prasiskverbimo gylis priklauso nuo jo naudojamo elektromagnetinių bangų virpesių dažnio ir nuo gruntų elektrinių savybių. Didėjant dažniui gerėja georadaro skiriamoji geba, bet mažėja prasiskverbimo gylis, o didėjant grunto elektriniam laidumui, didėja elektromagnetinio lauko energijos išsklaidymas (sugėrimas) jame, dėl ko prasiskverbimo gylis irgi sumažėja. Taigi smėlyje ir žvyre, kurių varžos, palyginti su priemoliais ir moliais, didelės, prasiskverbimo gylis gali siekti 15-20 metrų, o pastaruosiuose gali siekti vos keletą dešimčių centimetrų.

Paprasčiausias georadaro naudojimo atvejis – matavimas viename taške, kai nejudantis georadaro siųstuvas išspinduliuoja trumpą aukšto dažnio signalą, ir dalis jo energijos sklindančios gilyn, priklausomai nuo jo kelyje pasitaikančių objektų elektrinių savybių, yra atspindima, o kita dalis sklinda toliau gilyn ir taip procesas kartojasi toliau. Georadaro imtuve kas labai mažą laiko tarpą (0,2 ns) registruojamas atspindėtosios elektromagnetinės energijos dalies amplitudės kitimas, ir taip gaunama elektromagnetinės energijos amplitudės priklausomybė nuo laiko, vadinamoji trasa (1.a. pav.).

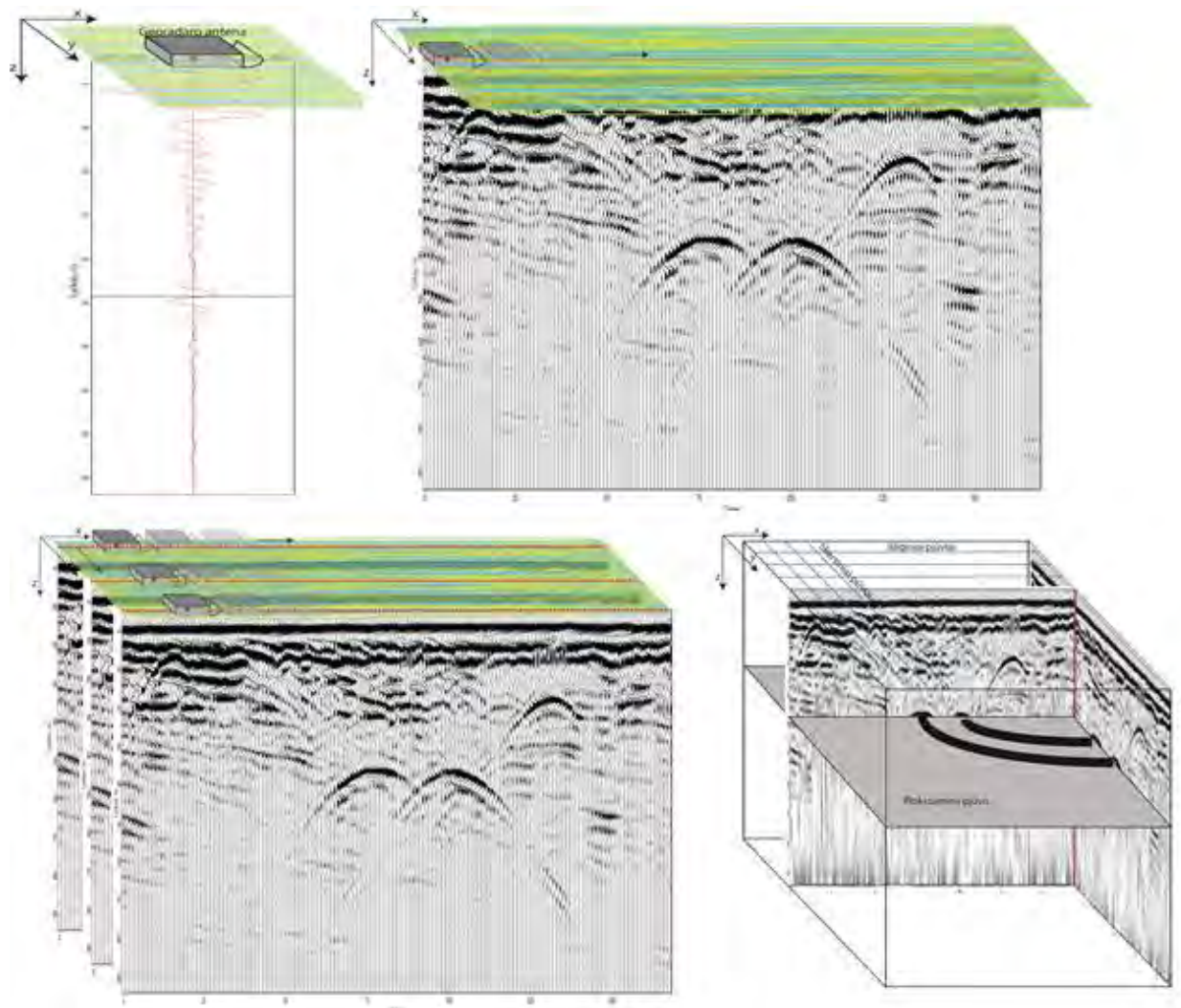
Georadaro antenai slenkant žemės paviršiumi, bei registruojant trasas norimais atstumo intervalais, gaunamas profilis – t.y. 2D atspindėtos elektromagnetinės energijos priklausomybė nuo laiko (1.b. pav.).

Toliau plečiant tyrimus ir rikiuojant profilius vieną prie kito, gauname atitinkamą plotą, padengtą taškiniais matavimais (trasomis). Šiuo atveju gauname trimatį atspindžio amplitudžių masyvą – 3D kubą (1.c. pav.).

Pagrindinis 3D tyrimų georadaru privalumas – galimybė analizuoti atspindžio amplitudžių pasiskirstymą ne tik profiliuose, bet ir plokštuminiuose pjūviuose (1d. pav.), kuriuose gauname informaciją apie aptikto objekto geometriją, kas itin svarbu tiriant įvairius archeologinius objektus tokius, kaip sienų liekanos, pamatai, kapavietės, vandentiekio sistemos ir kt.

Atliekant 3D lauko darbus, svarbu teisingai parinkti darbinius parametrus, tarp kurių svarbiausi yra georadaro naudojamas dažnis ir atstumas tarp taškinų matavimų (trasų). Georadaro dažnis apsprendžia vertikaliąją skiriamąją gebą, kuri gali kisti nuo kelių centimetrų

(esant 2GHz dažniui) iki keleto metrų (100 MHz). Tuo tarpu atstumas tarp trasų turi būti parinktas taip, kad nebūtų „pražiopsoti“ norimi išskirti objektai. Akivaizdu, kad tiriant metrinėmis bangomis neverta rinkti duomenų kas kelis centimetrus ir atvirkščiai.

1 pav. Tyrimų georadaru metodika: a) taškinis matavimas; b) profiliniai (2D) tyrimai; c) erdviniai (3D) tyrimai; d) 3D tyrimų masivo vaizdavimas ir plokštuminis pjūvis.

Tyrimų plotas

Evangelikų parko teritorija padalinta į 10 plotų. Ištirtų plotų koordinatės pateiktos 1 lentelėje.

2 pav. Tiriamos vietovės planas. Juodais stačiakampiais pažymėti ištirti plotai.

Darbiniai parametrai

Tyrimai buvo atliekami „RADAR Systems“ georadaru „Zond 12-e“ su 500 MHz dažnio antena, registruojant trasas profilyje 5 cm intervalu. Tyrimo gylis iki 6.5 m.

1 lentelė. Ištirtų plotų koordinatės (LKS-94)

Ploto nr.	Rytų Koo	Šiaurės Koo
123	581771.3	6061647.0
	581811.3	6061644.9
	581804.9	6061525.1
	581764.9	6061527.2
8	581849.1	6061602.8
	581846.9	6061562.8
	581874.7	6061561.3
	581876.8	6061601.3
11	581764.9	6061527.2
	581810.1	6061524.8
	581808.5	6061494.8
	581763.3	6061497.2
14	581793.3	6061654.0
	581823.6	6061652.4
	581823.2	6061644.1
	581792.8	6061645.8

Ploto nr.	Rytų Koo	Šiaurės Koo
456	581811.3	6061644.9
	581851.2	6061642.7
	581844.8	6061522.9
	581804.9	6061525.1
9	581846.9	6061562.8
	581845.0	6061527.1
	581872.8	6061525.6
	581874.7	6061561.3
12	581763.3	6061497.2
	581761.9	6061470.3
	581807.8	6061467.8
	581809.3	6061494.8

Ploto nr.	Rytų Koo	Šiaurės Koo
7	581851.2	6061642.7
	581849.1	6061602.8
	581876.8	6061601.3
	581879.0	6061641.3
10	581863.6	6061687.7
	581881.3	6061686.8
	581879.0	6061641.3
	581861.2	6061642.2
13	581771.6	6061651.6
	581781.7	6061651.1
	581781.5	6061646.5
	581771.3	6061647.0

Rezultatai

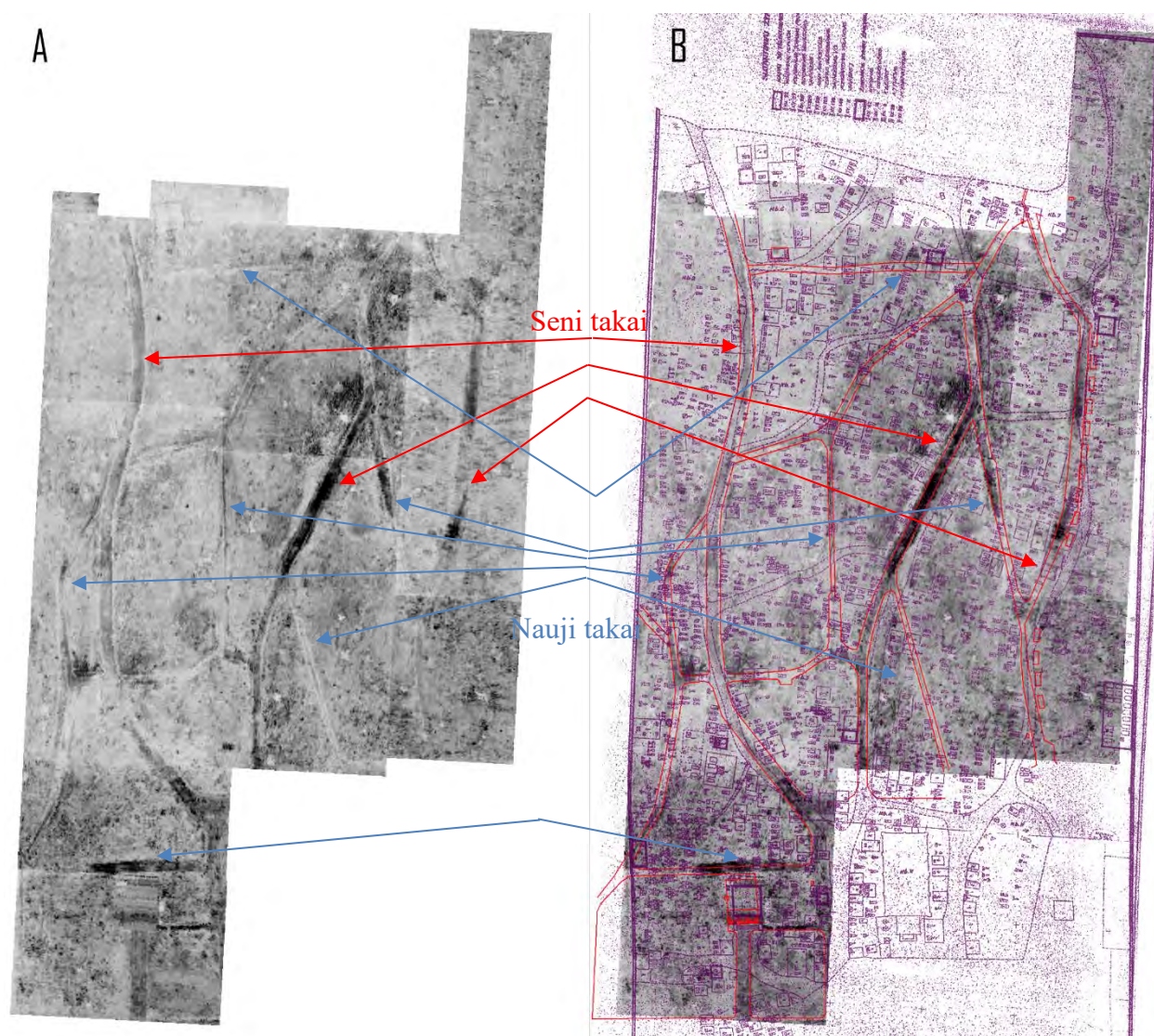
Duomenų interpretacijai panaudotas senas Evangelikų kapinių planas (3 pav.). Kapinių planą pavyko pririšti prie koordinacių panaudojus 1938 metais sudarytą Vilniaus žemėlapi. Planas buvo pririštas pagal tvorą ir mauzoliejų vietas.

3 pav. Senas kapinių planas (A), senas kapinių planas pririštas prie 1938 metų žemėlapi (B).

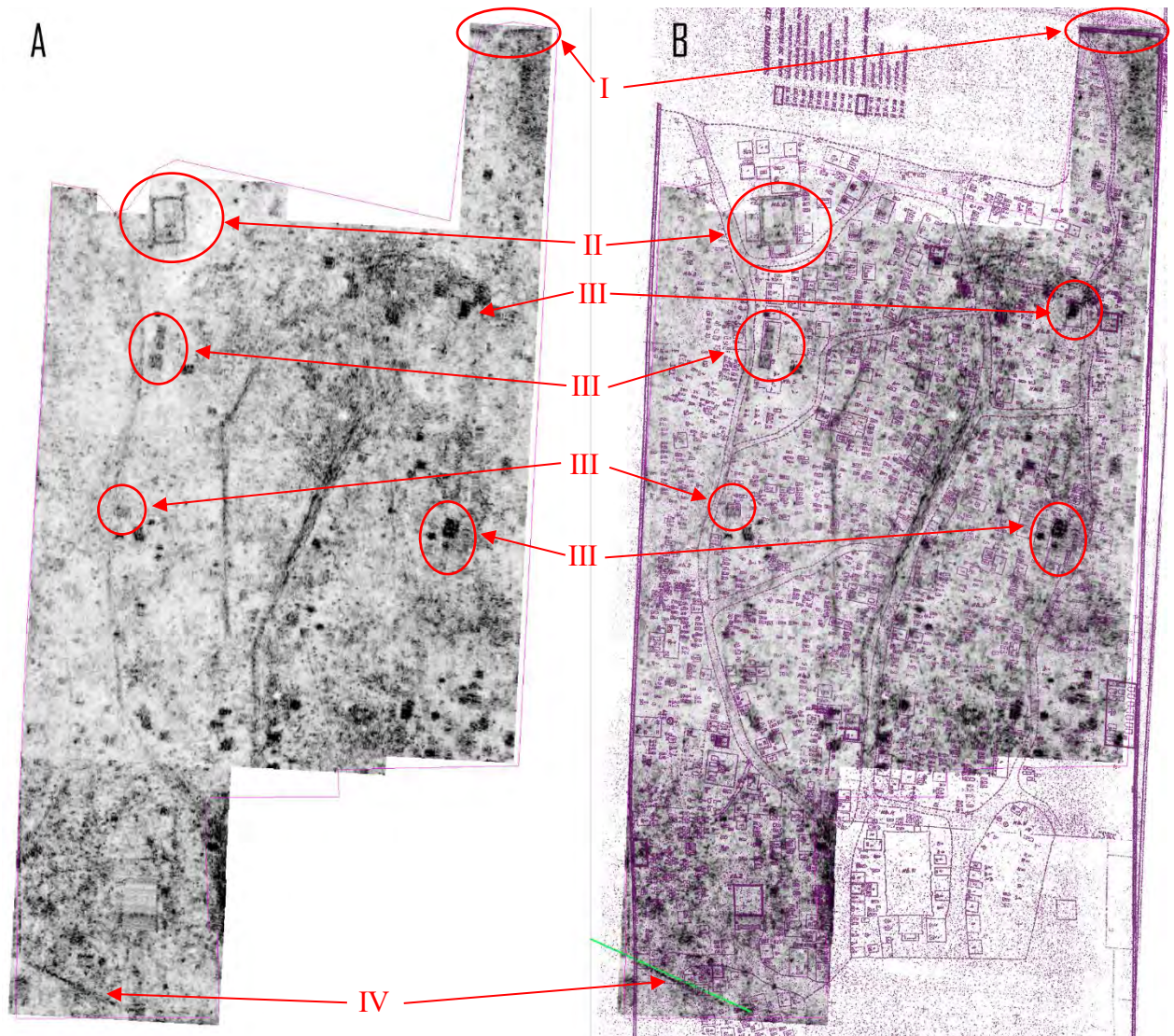
Siekiant sustiprinti anomalijų amplitudės duomenys iš tam tikro gylio intervalo sumuojami. Interpretuojant duomenis buvo naudojamas 10 ns intervalas (maždaug 60 cm).

Susumavus pirmą 10 ns intervalą (0 – 60 cm), plokštuminiuose pjūviuose labai gerai matomi parko takeliai. 4 paveiksle pateiktas suminis georadaro plokštuminis pjūvis (A) ir suminis georadaro plokštuminis pjūvis kartu su senu kapinių planu ir dabartiniu taku planu (B). Pagrindiniai parko takai sutampa su senaisiais pagrindiniais kapinių takais: raudonomis rodyklėmis parodyti dabartiniai takai sutampantys su senais kapinių takais, mėlynomis rodyklėmis parodyti nauji takai.

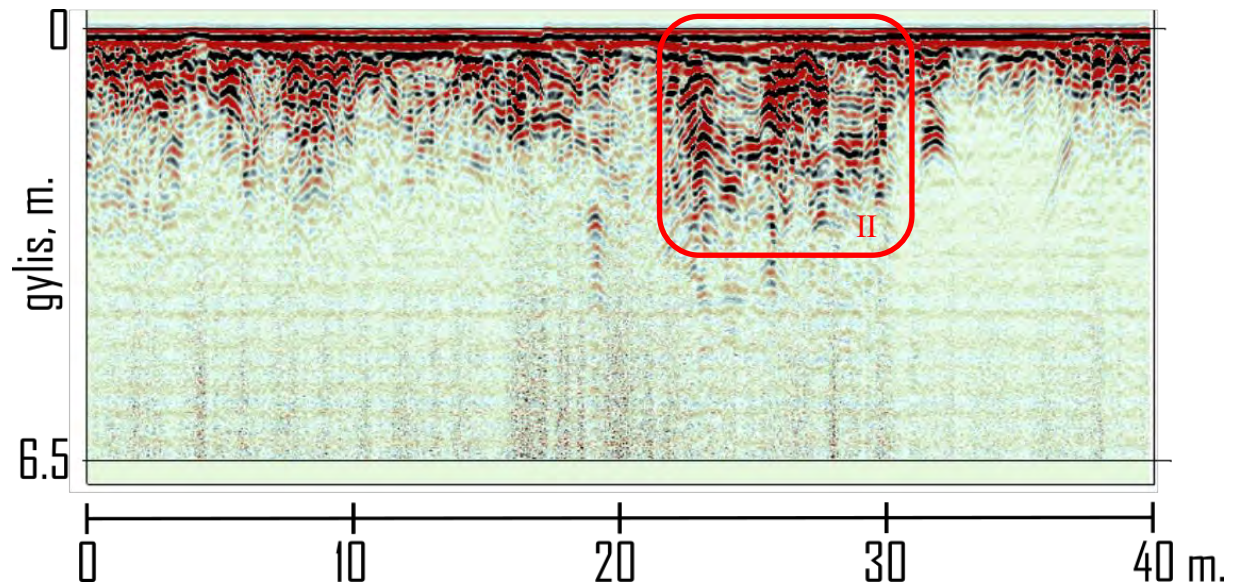
4 pav. Suminis 00-10 ns anomalijų žemėlapis (0 – 60 cm gylio). Sumuotas georadaro plokštuminis pjūvis (A), Suminis georadaro plokštuminis pjūvis su senu kapinių planu ir dabartiniais parko takais pažymėtais raudona spalva (B). Raudonomis rodyklėmis parodyti dabartiniai takai sutampantys su senais kapinių takais, mėlynomis rodyklėmis parodyti nauji takai.

Susumavus plokštuminius pjūvius 10 – 20 ns intervale (60 – 120 cm), plokštuminiuose pjūviuose išryškėja stačiakampės anomalijos (5 pav A). Palyginus duomenis su senu kapinių planu, galima identifikuoti kai kurias anomalijas: I – kapinių tvoros pamatai, II – mauzoliejaus pamatai, III – seni kapai, IV – požeminės komunikacijos.

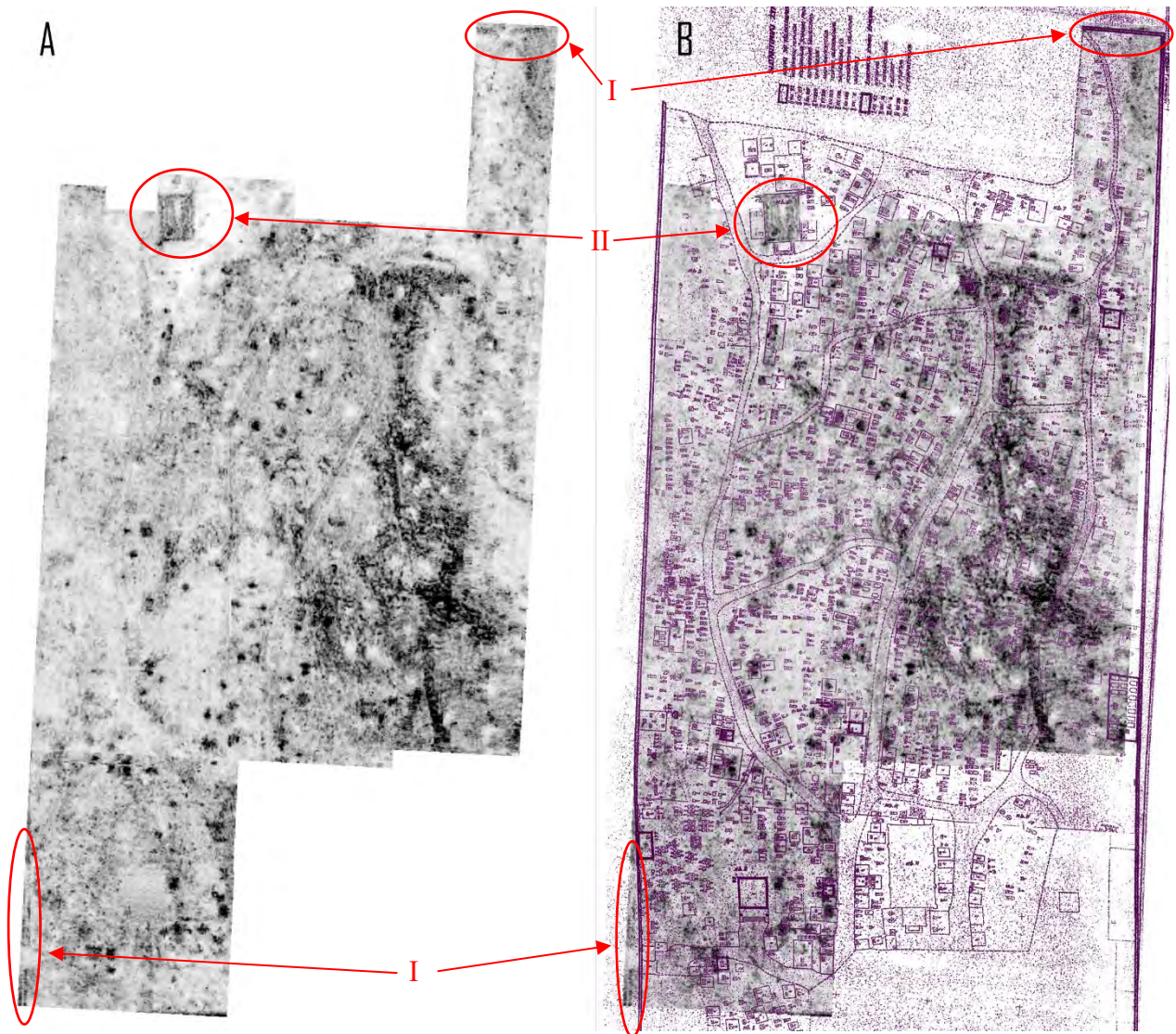
5 pav. Suminis 10-20 ns anomalijų žemėlapis (60 – 120 cm gylio).). Sumuotas georadaro plokštuminis pjūvis (A), Suminis georadaro plokštuminis pjūvis su senu kapinių planu (B), raudona spalva pažymėtos anomalijos.

Mauzoliejaus pamatų sukelta anomalija (anomalija nr. II) labai gerai matoma skersiniuose pjūviuose, 6 paveiksle pateiktas pjūvis 123-9. Mauzoliejaus plotis siekia 7 metrus, ilgis – 10 metrų.

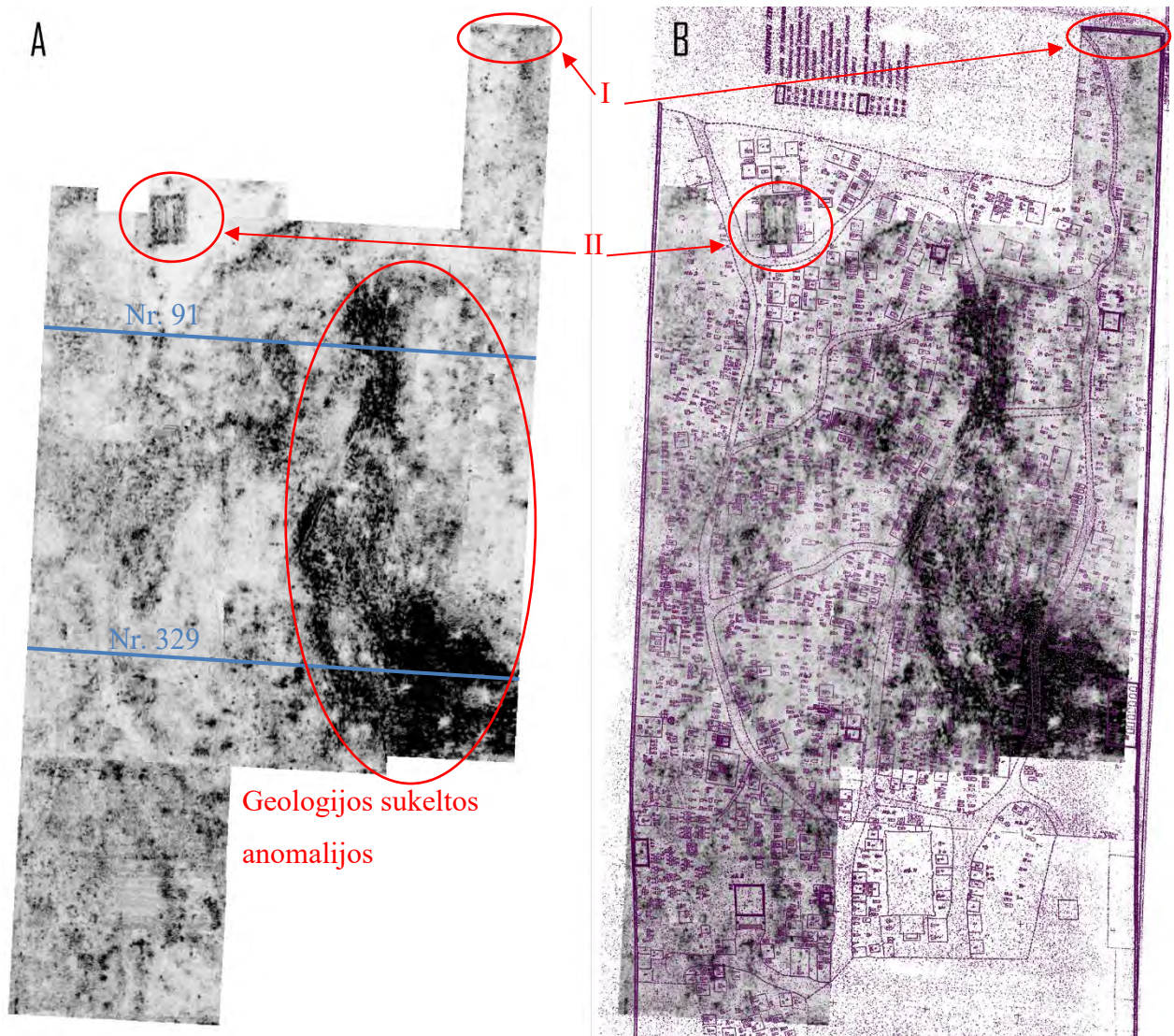
6 pav. Skersinis pjūvis 123-9. Raudonai pažymėta mauzoliejaus pamatų sukelta anomalija.

Susumuotas plokštuminis pjūvis 20 – 30 ns intervale (120 – 180 cm) pateiktas 7 paveiksle. I – kapinių tvoros pamatai, II – mauzoliejaus pamatai

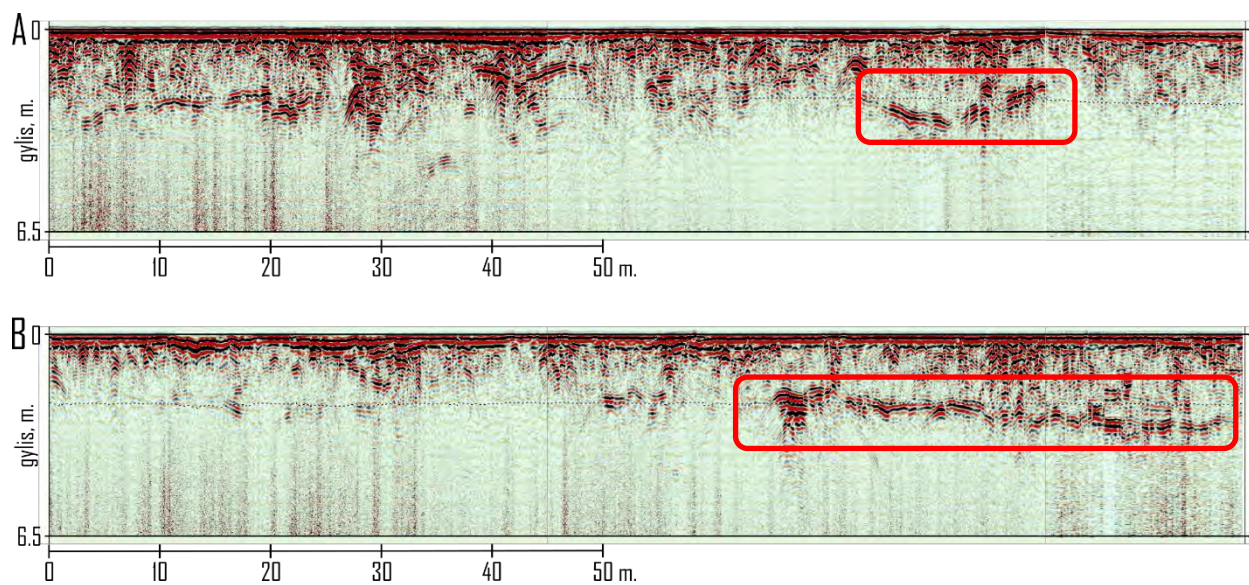

7 pav. Suminis 20-30 ns anomalijų žemėlapis (120 – 180 cm gylio). Sumuotas georadaro plokštuminis pjūvis (A), Suminis georadaro plokštuminis pjūvis su senu kapinių planą (B), raudona spalva pažymėtos anomalijos.

Susumuotas plokštuminis pjūvis 30 – 40 ns intervale (180 – 240 cm) pateiktas 8 paveiksle. Kapų sukelto anomalijų nebesimato, išryškėja geologinių sluoksnių sukeltos anomalijos. Visa dar matosi kapinių tvoros pamatų ir mauzoliejiaus pamatų sukeltos anomalijos. Taip pat atsiranda stambi netaisyklingos formos anomalija sukelta geologinių sluoksnių, geologiniai sluoksniai labai gerai matomi skersiniuose georadaro pjūviuose (9 pav.).

8 pav. Suminis 30-40 ns anomalijų žemėlapis (180 – 240 cm gylio). Sumuotas georadaro plokštuminis pjūvis (A), Suminis georadaro plokštuminis pjūvis su senu kapinių planu (B), raudona spalva pažymėtos anomalijos. Mėlyna spalva pažymėti skersiniai georadaro pjūviai.

9 pav. Skersiniai pjūviai. A – 91, B - 329. Skersiniuose pjūviuose aiškiai matosi geologiniai sluoksniai.

Išvados

Atlikus georadaro tyrimą Evangelikų parke, skirtingų gylių plokštuminiuose pjūviuose matomos ryškios anomalijos.

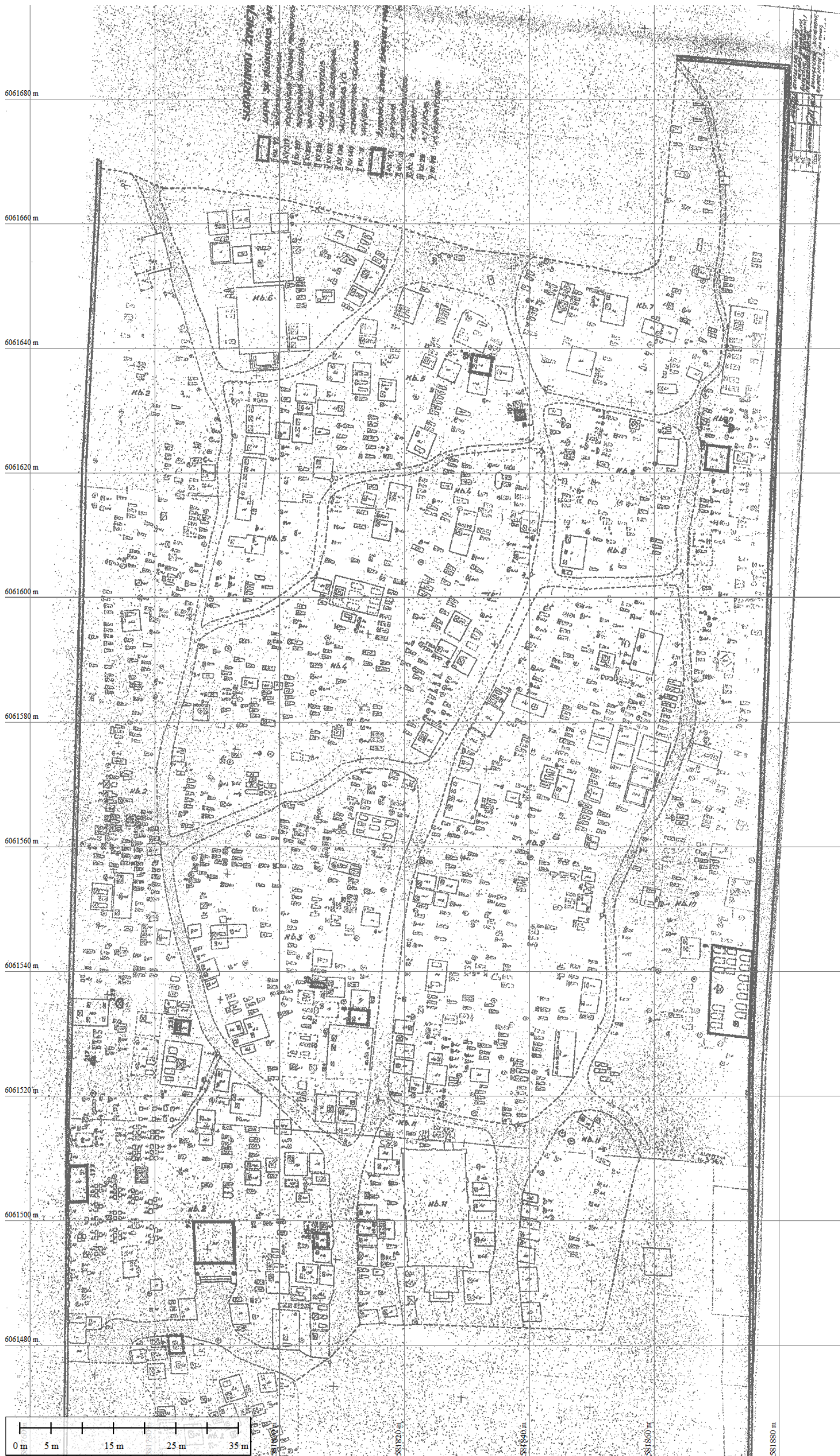
Gylių intervale nuo 0 iki 60 cm aiškiai matomi dabartiniai takai, palyginus su senau kapinių planu, matoma, kad pagrindiniai takai sutampa su senais takais.

Šiaurinėje parko dalyje (plotas 123), maždaug 60 cm gylyje matoma stačiakampė anomalija, pagal senus kapinių planus, atitinkanti mauzoliejų. Anomalijos ilgis 10 m., plotis - 7 m. Šiaurinėje dalyje (plotas 10) matomas senos tvoros fragmentas. Taip pat matomos kapų sukurtos anomalijos.

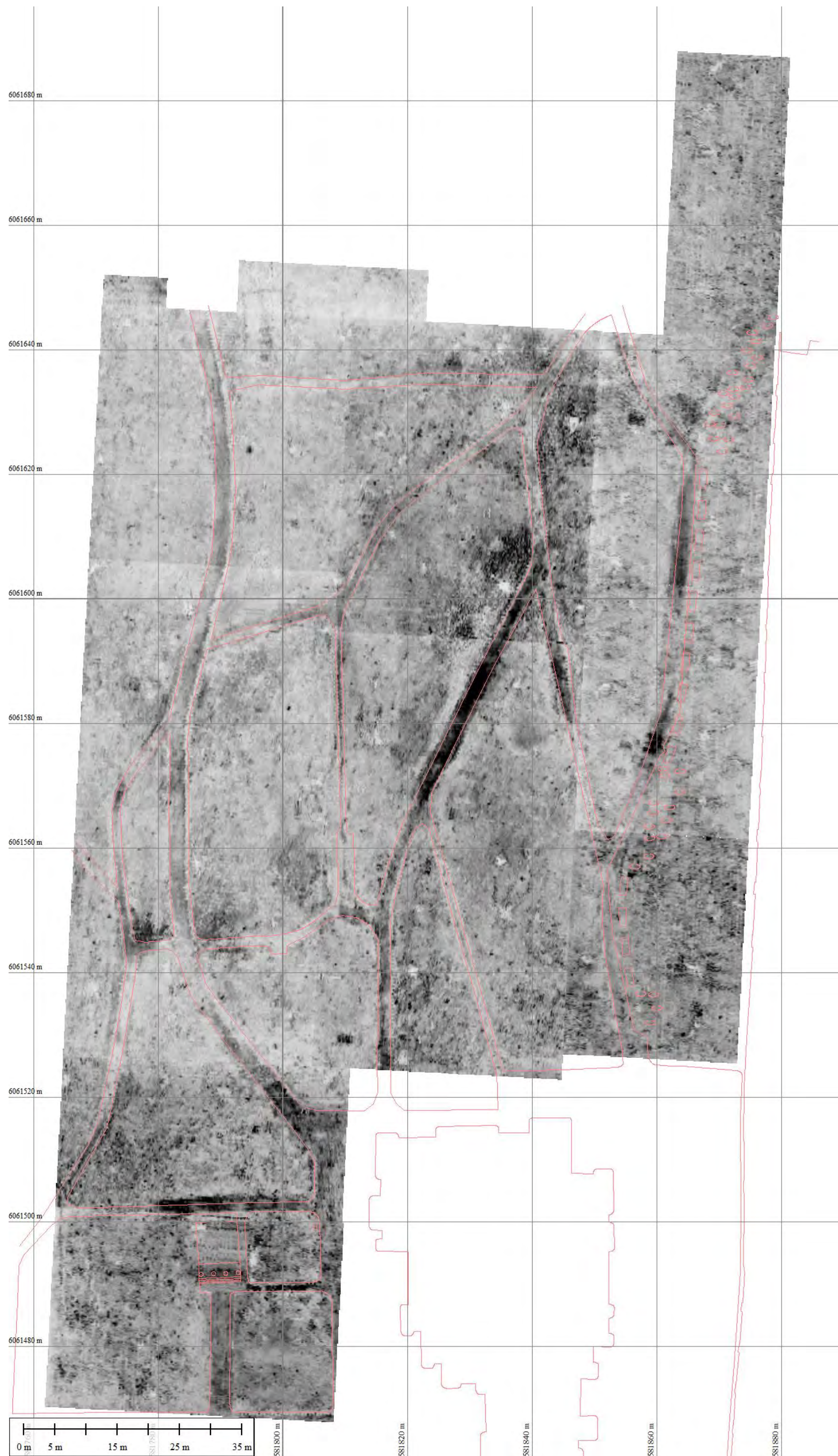
Gylių intervale nuo 60 iki 120 cm, pietinėje dalyje (plotas 11 ir plotas 12 matomas senos tvoros fragmentas.

Gylių intervale nuo 120 iki 180 cm, išryškėja didelės netaisyklingos formos anomalijos sukeltos geologinių sluoksnių.

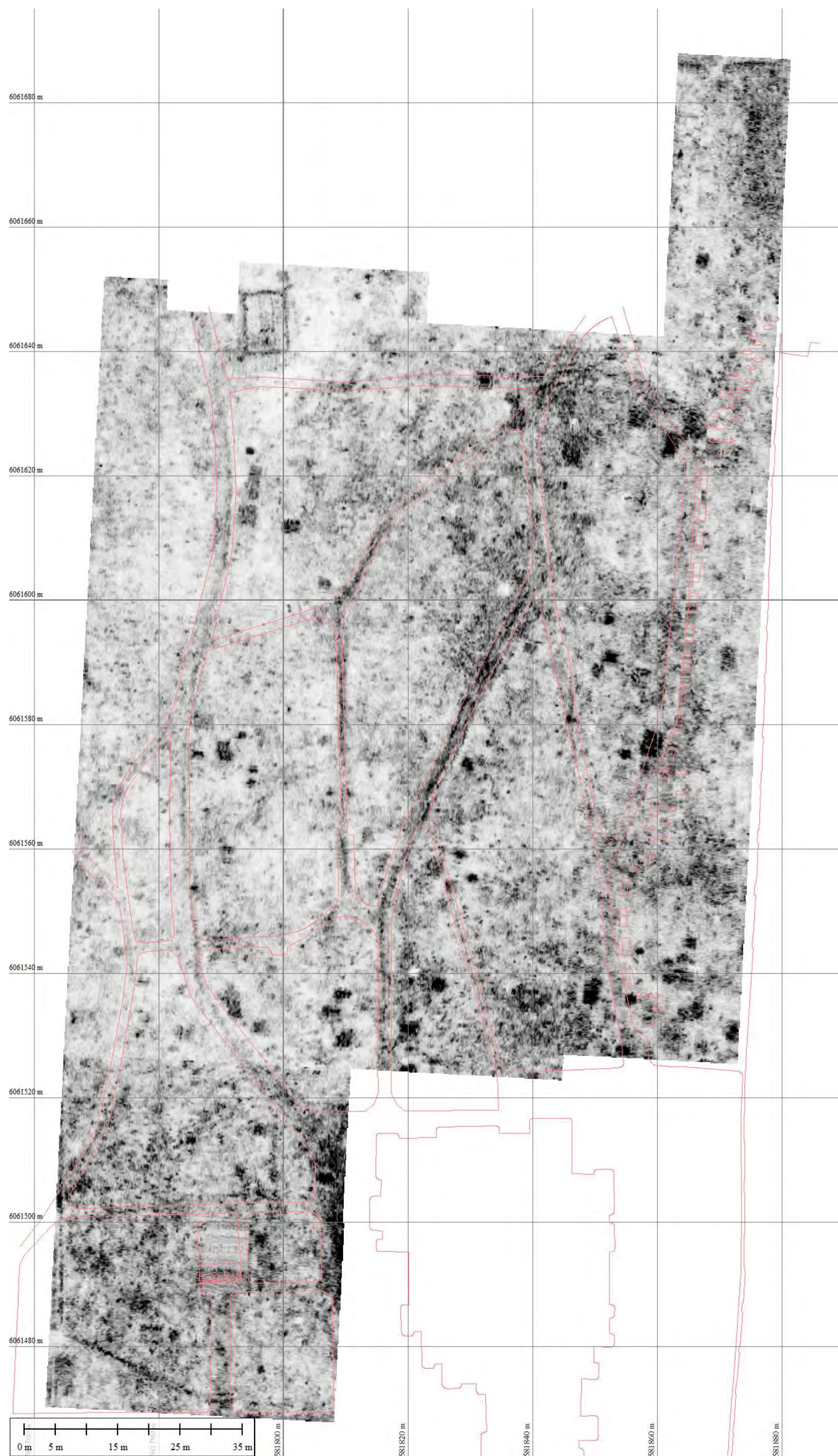
1 priedas. Senas evangelikų kapinių planas

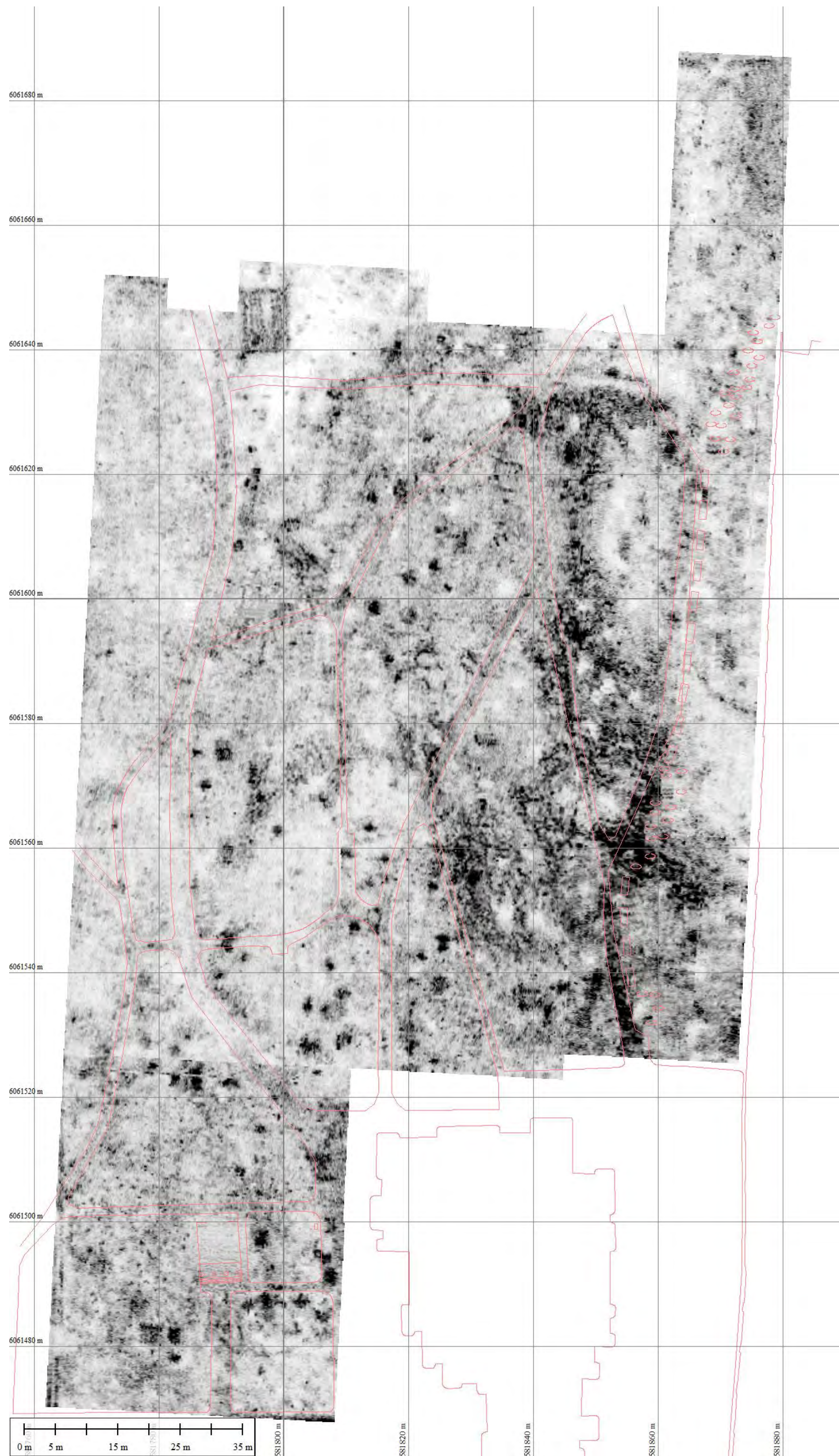
2 priedas. Suminis 00-10 ns anomalijų žemėlapis (0 – 60 cm gylio)

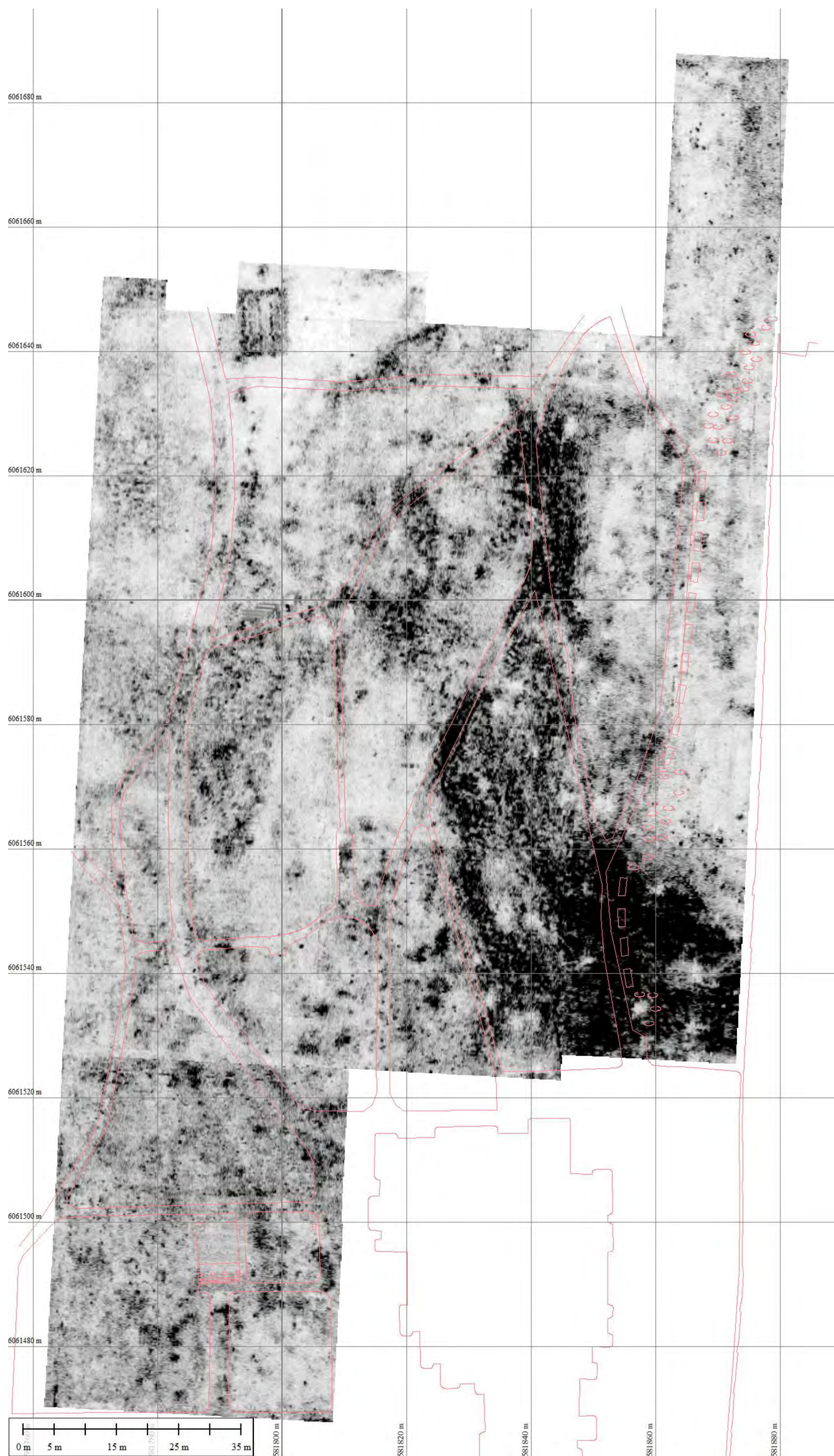
4 priedas. Suminis 10-20 ns anomalijų žemėlapis (60 – 120 cm gylio)

6 priedas. Suminis 20-30 ns anomalijų žemėlapis (120 – 180 cm gylio)

7 priedas. Suminis 30-40 ns anomalijų žemėlapis (180 – 240 cm gylio)

VILNIAUS
PLANAS

VILNIAUS EVANGELIKŲ SENŲJŲ KAPINIŲ KOMPLEKSO (U.K.12559) TERITORIJOS TVARKYMO
PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI
VP18-199

MEDŹIŲ INVENTORIZACIJA

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

DATA:			OBJEKTAS:							DARBAS:		LAPAS:
Medžio Nr. plane	Lietuviškas pavadinimas	Lotyniškas pavadinimas	Amžius	Aukštis	Dia	Š	P	R	V	Medžio būklė	Tvarkymo priemonės	Kategorija
1.	Mažalapė liepa	<i>Tilia cordata</i>			41	3	6,1	5,2	5,1	Pažeista laja	Genėti	
2.	Mažalapė liepa	<i>Tilia cordata</i>			28	2,2	2,7	4,6	6,6	Pažeista laja	Genėti	
3.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			24	2,4	2,3	4,7	6,3	Gera		
4.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			60	2,8	6,3	7,5	7,8	Pažeista laja	Genėti	
5.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			28	4,7	2,1	0,8	7,6	Pažeista laja	Genėti	
6.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			24	4	2,4	1,4	6,9	Pažeista laja	Genėti	
7.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			30	4,1	2,6	4,3	5,3	Gera		
8.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			29	1,7	2,6	4	2,8	Gera		
9.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			20	1,9	4,3	4,8	1,3	Gera		
10.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			71	7	7,5	6,7	9,1	Pažeista laja	Genėti	
11.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			59	7,7	9,6	6	6,7	Pažeista laja, kamienas	Genėti	
12.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			90	9,2	10	6	8,4	Pažeista laja	Genėti	
13.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			61	5,3	5	3,6	7	Pažeista laja	Genėti	
14.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			54	4,2	6,6	4,3	4,5	Pažeista laja	Genėti	
15.	Tuja	Thuja			32/26	2,2	5	2,5	1,7			
16.	Tuja	Thuja			48	2,3	3,4	3,4	3	Pažeistas kamienas		
17.	Paprastasis	<i>Acer</i>			65	5,2	3,5	3,2	7,1	Pažeista laja	Genėti	

	klevas	<i>platanoides</i>										
18.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			71	7,6	3,2	6,7	8	Pažeista laja, pažeistas kamienas	Genėti	
19.	Uosis	<i>Fraxinus</i>			43	4,9	1,8	1,6	6	Svetimkūnis, pažeista laja, pažeistas kamienas		
20.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			33	3,8	5	3,3	3,9	Gera		
21.	Paprastoji eglė	<i>Picea abies</i>			31	1	2,1	1,4	2,2	Pažeista laja		
22.	Paprastoji eglė	<i>Picea abies</i>			42	1,5	4,5	2,5	2,3	Pažeista laja		
23.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			58	3,1	7,5	1,8	10,3	Gera		
24.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			30	0,6	1,2	0,7	3,5	Pažeistas kamienas, pažeista laja, sudžiūvęs		
25.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			68	5,2	4,7	3,3	9,1	Pažeistas kamienas, pažeista laja	Genėti	
26.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			39	3,6	3,5	3	6,3	Pažeista laja		
27.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			48	3,3	2,3	3	9,1	Pažeista laja		
28.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			48	5	4,2	1	6,5	Pažeista laja	Genėti	
29.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			9	1,5	2,1	2	3,4	Gera		
30.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			36	2,3	3,7	2,7	6	Gera		
31.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			44	3,4	4,5	1,4	7,7	Pažeista laja	Genėti	
32.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			24	3	1,2	1,7	1,3	Gera		
33.	Paprastasis klevas	<i>Acer</i>			32	2,7	2,3	0,5	6,2	Pažeista laja,	Genėti	

	klevas	<i>platanoides</i>								pažeistas kamienas, pažeista šaknų sistema		
34.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			19	3,3	3,4	0,5	6,2	Gera		
35.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			54	6,5	4	4	7,9	Pažeista šaknų sistema, pažeista laja	Genėti	
36.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			17	5	1	4,6	1	Pažeista laja		
37.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			45	4,1	4,5	1,6	4,5	Pažeista šaknų sistema		
38.	Paprastasis klevas	<i>Acer platanoides</i>			8/12	3	0,3	0,2	5	Gera		
39.	Mažalapė liepa	<i>Tilia cordata</i>			33	2,7	2	4	3,5	Pažeista laja	Genėti	
40.	Mažalapė liepa	<i>Tilia cordata</i>			33	2,5	3,9	3,2	4,5	Pažeista laja, Pažeistas kamienas	Genėti	
41.	Mažalapė liepa	<i>Tilia cordata</i>			30	3,5	5	3,25	4,5	Pažeista laja, Pažeistas kamienas	Genėti	
42.	Mažalapė liepa	<i>Tilia cordata</i>			25	2,2	2,1	3,3	4	Gera		
43.	Mažalapė liepa	<i>Tilia cordata</i>			32	4,5	3,8	3	4,5	Pažeista laja	Genėti	
44.	Mažalapė liepa	<i>Tilia cordata</i>			29	2,8	4,3	2,5	4,5	Gera		
45.	Mažalapė liepa	<i>Tilia cordata</i>			43	2,2	5	2	5	Gera		
46.	Mažalapė liepa	<i>Tilia cordata</i>			30	3,4	1,3	6	3,8	Pažeista laja	Genėti	
47.	Mažalapė liepa	<i>Tilia cordata</i>			35	4,2	1,1	3	3,8	Pažeista laja	Genėti	
48.	Mažalapė liepa	<i>Tilia cordata</i>			39	2,8	4	3	3,7	Gera		
49.	Mažalapė	<i>Tilia cordata</i>			28	2,7	2,3	1,5	4,5	Pažeistas kamienas		

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

	liepa											
50.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			36	3,3	2,2	2,7	4,6	Pažeistas kamienas		
51.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			25	2,7	2,4	3,1	3,2	Gera		
52.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			25	2,2	1,6	3,8	2,5	Pažeista laja	Genėti	
53.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			35	2,8	4,1	5,3	4	Gera		
54.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			28	2,6	2,4	3,1	3,2	Pažeista laja	Genėti	
55.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			21	2,4	3,2	2,3	2,8	Gera		
56.	Uosis	Fraxinus			23	2,2	3,3	0	7,7	Gera		
57.	Uosis	Fraxinus			39	4,1	5,2	2,5	6,5	Gera		
58.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			22	1,9	3,1	3,1	3,3	Gera		
59.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			30	2,5	3	1,7	3,2	Gera		
60.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			35	3	2,5	2	3	Gera		
61.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			38	2,3	2	2,5	3,4	Pažeistas kamienas, pažeista laja	Genėti	
62.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			33	2,2	3,5	2,5	4,2	Gera		
63.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			24	2,3	1,7	0	4	Pažeistas kamienas, pažeista laja		
64.	Tuopa	Populus			71	3,8	8	8,6	6	Gera		
65.	Tuopa	Populus			71	6,8	3,8	7,1	6,5	Gera		
66.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			61					Gera		
67.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			60					Pažeistas kamienas		

68.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			72					Gera		
69.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			43					Gera		
70.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			62					Gera		
71.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			71					Pažeista laja, pažeistas kamienas	Genėti	
72.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			59					Gera		
73.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			52					Gera		
74.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			23					Gera		
75.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			55					Pažeista laja	Genėti	
76.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			55					Pažeista laja	Genėti	
77.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			57					Pažeista laja, pažeista šaknų sistema	Genėti	
78.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			40					Pažeista laja, pažeistas kamienas	Genėti	
79.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			71					Pažeista laja	Genėti	
80.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			65					Pažeista laja	Genėti	
81.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			54					Gera		
82.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			31					Pažeista laja	Genėti	
83.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			61					Gera		
84.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			51					Gera		

85.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			31					Pažeistas kamienas		
86.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			63					Pažeista laja	Genėti	
87.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			38					Gera		
88.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			57					Pažeista laja	Genėti	
89.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			71					Pažeista laja	Genėti	
90.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			54					Gera		
91.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			73					Pažeistas kamienas, pažeista laja	Genėti	
92.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			12					Pažeistas kamienas		
93.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			25					Gera		
94.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			31					Gera		
95.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			26/38					Pažeista laja	Genėti	
96.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			54/11					Pažeista laja	Genėti	
97.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			7/4					Gera		
98.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			35					Gera		
99.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			8					Gera		
100.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			?					Gera		
101.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			65					Pažeista laja	Genėti	

102.	Gluosnis	Salix			13/34/ 16					Didelis pasvyrimo laipsnis, pažeista laja	Genėti	
103.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			57					Pažeista laja	Genėti	
104.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			11/59					Pažeista laja	Genėti	
105.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			12/19					Pažeista laja		
106.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			57					Pažeista laja, pažeista šaknų sistema, pažeistas kamienas	Genėti	
107.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			19/10/ 20					Gera		
108.	Paprastoji eglė	Picea abies			46					Pažeista laja, pažeistas kamienas		
109.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			31					Pažeista šaknų sistema		
110.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			72					Pažeista laja, pažeistas kamienas	Genėti	
111.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			45					Pažeista laja, pažeista šaknų sistema		
1 gr.	Paprastosios ievos	Prunus padus										
112.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			38					Pažeista laja		
113.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			35/14					Gera	Genėti	
114.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			50					Pažeista laja		
115.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			53					Didelis pasvirimo laipsnis		
116.	Paprastasis	Acer			28					Pažeista laja		

	klevas	platanoides										
117.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			44					Pažeista laja		
118.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			31					Gera		
119.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			13					Gera		
120.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			46					Pažeista laja	Genėti	
121.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			41					Pažeista laja		
122.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			32					Gera		
123.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			32					Gera		
124.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			16					Gera		
125.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			25					Gera		
126.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			23					Pažeista laja	Genėti	
127.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			58					Pažeista laja	Genėti	
2 gr.	Eglės	Picea										
128.	Kaštonas	Aesculus			44	3,6	4,4	3,9	4,9	Gera		
129.	Kaštonas	Aesculus			40	4,2	6	5,4	3,1	Džiūsta šakos		
130.	Kaštonas	Aesculus			30	4	2,6	3,5	11,2			
131.	Kaštonas	Aesculus			28	3,7	3,2	4,1	3,5			
132.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			22	1	3,5	1	3,8			
133.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			26	1,2	3,5	2	2			
134.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			18	0,8	3,6	1,4	2,3			
135.	Mažalapė	Tilia cordata			20	0,8	2,4	1,3	2,1			

	liepa											
136.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			20	2,2	2,5	2	1,6			
137.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			28	3,9	2,1	1,9	1,6			
138.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			26	4,3	1,8	2,0	2,8			
139.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			26	4,9	2,8	2,7	3			
140.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			26	3,9	2,5	3,1	2,5			
141.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			30	5,8	3,2	1,7	4			
142.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			24							
143.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			24							
144.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			28							
145.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			33							
146.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			32	3,7	4,26	3,4	3,3			
147.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			24	3,5	3	2,6	2,6			
148.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			26	3,2	4,2	3	2,7			
149.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			24	2,6	2,9	2,9	4,3			
150.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			30	3,3	3,8	3,6	2,4			
151.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			30	4	4,5	3,6	2,6			
152.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			24	3,1	2,3	2,7	2,3			

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

153.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			30	3,1	5,5	3,3	4,2			
154.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			34	4,6	4,1	4,2	4,1			
3 gr.	Klevai	Acer										
155.	Paprastasis ąžuolas	Quercus robur			44	2,8	8,6	6,3	4,5			
156.	Paprastasis ąžuolas	Quercus robur			30	3,8	6,8	7,3	2,3			
157.	Paprastasis ąžuolas	Quercus robur			34	5,3	3,6	6,4	6,1			
158.	Paprastasis ąžuolas	Quercus robur			28	3,4	4,1	2,3	4,9			
159.	Paprastasis ąžuolas	Quercus robur			30	3,5	3,2	3,7	3,3			
160.	Paprastasis ąžuolas	Quercus robur			110	8,7	11	7	7,5			
161.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			60					Pažeistas kamienas ir laja		
162.	Eglė	Picea			32	0,8	2	1,5	0,8			
163.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			43	4,9	5	7,9	2,8	Pažeista laja		
164.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			36/54	4,5	7,2	3,5	6,5			
165.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			23	1	1	3	1			
166.	Eglė	Picea			39	3,3	2,7	4,8	2,3	Sudžiūvęs medis		
167.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			35	2,9	2,9	4,2	3,5			
168.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			30	3,5	4,5	2,5	4,7			
169.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			30	2,6	3,6	3,4	3,2			
170.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			30	2	6	2	4			

171.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			30	2	5,8	2,7	4			
172.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			49	4,9	3,6	6,8	2,1			
173.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			24	3,2	0,8	3,7	1			
174.	Ginalinis klevas	Acer ginnala			53	5,4	5,9	5,2	4			
175.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			49	4,8	6,5	4,4	6,1			
176.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			35	2,9	7,3	5,7	4,9			
177.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			22	1	6,1	1	1	Pažeistas kamienas		
178.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			33	0,5	5,9	5	6,3			
179.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			24	0,5	6,5	5,1	6,5			
180.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			32	3,7	4,8	4,1	3,9			
181.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			44	6,6	6,8	4,6	6			
182.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			22	1	0,5	1	2			
183.	Paprastoji eglė	Picea abies			31	4	3	4	3			
184.	Paprastoji eglė	Picea abies			37	3	4	4	3			
185.	Paprastoji eglė	Picea abies			29	4	3	4	3			
186.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			62	6,7	8	7,4	4,5			
187.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			64	7,3	5,5	7,6	6,2			
188.	Mažalapė	Tilia cordata			43	6,2	5,2	2,7	6,6			

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

	liepa											
189.	Klevas	Acer			38	6,6	3,5	4,2	7,7			
190.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			20	2	1	2	1			
191.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			30	2,2	6,7	2,9	5,4			
192.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			32/30	3,1	6,1	0,5	6,6			
193.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			43	2	7,7	2	7,2			
194.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			43	4,3	6,1	6,9	6,4			
195.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			41	5	4,4	7,5	5			
196.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			59	6,3	7,8	5	7,4		genėti	
197.	Akacija	Acacia			41	0,5	8,3	5,2	5,4			
198.	Akacija	Acacia			36	0	6,9	1	6,7			
199.	Akacija	Acacia			32/33	0	7,9	2	6,4			
200.	Akacija	Acacia			40	3,8	6	5	2,5			
201.	Klevas	Acer			45	4,9	3,5	5,2	4,8			
202.	Paprastasis klevas	Acacia			61	5,5	6,4	7,1	6,1			
203.	Akacija	Acer platanoides			39	2	3,3	4,8	4,2	Pažeistas kamienas		
204.	Paprastasis klevas Paprastasis klevas	Acer platanoides			38	6,2	0	5,4	6,5			
205.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			35/36/ 14/35/ 49	7,4	7,6	5,3	7,4		Daugiakamienis	
206.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			39/36/ 16/32	5,6	7,5	4,7	9,4			
207.	Paprastasis	Acer			85	0,5	0	1	0,5			

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

	klevas	platanoides										
208.	Klevas	Acer			31	5,1	2,7	4,2	4,5			
209.	Klevas	Acer			51	7,7	5,6	6	4,5			
210.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			43	4,2	6,9	5	4,8			
211.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			24	3	3	5	0			
212.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			18	6	6	4	0			
213.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			70	4,8	7,4	7,3	4,9			
214.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			48					Pažeistos šaknų sistema		
215.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			42					Pažeistos šaknų sistema		
216.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			65					Pažeista laja	Genėti	
217.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			65					Pažeista laja	Genėti	
218.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			51					Pažeista laja, pažeistas kamienas	Genėti	
219.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			48					Pažeista laja	Genėti	
220.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			54					Pažeista laja		
221.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			58					Pažeista laja	Genėti	
222.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			83					Pažeista laja	Genėti	
223.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			64					Pažeista laja, pažeistas kamienas	Genėti	
224.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			66					Pažeista laja		
225.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			67					Pažeista laja, pažeistas kamienas	Genėti	

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

226.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			66					Pažeista laja, pažeistas kamienas	Genėti	
227.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			45					Pažeista laja, pažeistas kamienas		
228.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			29					Gera		
229.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			33					Gera		
230.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			52					Svetimkūnis, pažeistas kamienas		
231.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			38					Pažeista laja		
232.	Ažuolas	Quercus			3					Gera		
233.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			57					Pažeista laja, pažeista šaknų sistema		
234.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			51					Pažeista laja, pažeistas kamienas	Genėti	
235.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			63					Pažeista laja, pažeistas kamienas	Genėti	
236.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			48					Pažeista laja	Genėti	
237.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			51					Pažeista laja, pažeista šaknų sistema		
238.	Uosis	Fraxinus			29					Pažeista laja	Genėti	
239.	Uosis	Fraxinus			40					Pažeista šaknų sistema		
240.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			51					Pažeista laja		
241.	Guoba	Ulmus			6/6/4					Gera		
242.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			53					Pažeista laja	Genėti	
243.	Guoba	Ulmus			12/18							
244.	Paprastasis	Acer			9					Gera		

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

	klevas	platanoides										
245.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			14					Gera		
246.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			28					Gera		
247.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			29/20					Gera		
248.	Tuja	Thuja			25					Pažeista laja		
249.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			20/31					Pažeista laja		
250.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			21					Gera		
251.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			27/28					Pažeista laja	Genėti	
252.	Neįdentifikuotas				19					Didelis pasvirumo kampas		
253.	Tuja	Thuja			23					Pažeista laja		
254.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			30					Pažeista šaknų sistema, pažeistas kamienas	Genėti	
255.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			29							
256.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			40					Pažeista laja	Genėti	
257.	Guoba	Ulmus			4					Pažeista laja	Genėti	
258.	Ažuolas	Quercus			54					Pažeista laja	Genėti	
259.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			10/15/12					Gera		
260.	Beržas	Betula			38					Gera		
261.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			50					Gera		
262.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			43					Pažeista laja		
263.	Beržas	Betula			56					Pažeista laja		
264.	Paprastasis	Acer			47					Pažeista laja	Genėti	

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

	klevas	platanoides										
265.	Guoba	Ulmus			24							
266.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			37					Pažeista laja		
267.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			44					Pažeista laja	Genėti	
268.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			73					Pažeista laja	Genėti	
269.	Uosis	Fraxinus			33					Pažeista laja	Genėti	
270.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			52					Pažeistas kamienas		
271.	Uosis	Fraxinus			39					Gera		
272.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			52					Pažeista laja	Genėti	
273.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			49					Gera		
274.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			54					Pažeista laja	Genėti	
275.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			62					Pažeista laja	Genėti	
276.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			54					Pažeista laja	Genėti	
277.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			55					Pažeista laja, pažeistas kamienas		
278.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			51					Pažeistas kamienas		
279.	Pušis	Pinus			50					Pažeista laja, pažeistas kamienas		
280.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			63					Pažeista laja	Genėti	
281.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			53					Pažeista laja	Genėti	
282.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			68					Gera		
283.	Paprastasis	Acer			68					Gera		

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

	klevas	platanoides										
284.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			65					Pažeistas kamienas		
285.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			42					Puviny		
286.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			57					Gera		
287.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			65					Pažeistas kamienas, pažeista laja		
288.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			75					Pažeistas kamienas, pažeista laja, pažeista šaknų sistema	Genėti	
289.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			72					Pažeistas kamienas, pažeista laja	Genėti	
290.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			62					Pažeista laja	Genėti	
291.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			28/25/27					Pažeistas kamienas, pažeista laja		
292.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			41					Gera		
293.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			38					Pažeista laja		
294.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			37					Pažeista laja, pažeista šaknų sistema		
295.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			34					Gera		
296.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			66					Pažeistas kamienas, pažeista laja		
297.	Paprastasis	Acer			47					Gera		

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

	klevas	platanoides										
298.	Pušis	Pinus			42					Gera		
299.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			53					Pažeistas kamienas, pažeista laja	Genėti	
300.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			57					Pažeistas kamienas, pažeista laja	Genėti	
301.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			75					Pažeistas kamienas, pažeista laja	Genėti	
302.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			40					Pažeista laja	Genėti	
303.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			26					Gera		
304.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			57					Pažeista laja	Genėti	
305.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			42					Pažeista laja, pažeista šaknų sistema		
306.	Beržas	Betula			53					Pažeista laja		
307.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			52/60					Pažeista laja	Genėti	
308.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			101					Pažeista laja, pažeistas kamienas	Genėti	
309.	Pušis	Pinus			40					Pažeista laja		
310.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			16/20							
311.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			42					Pažeistos šaknys	Genėti	
312.	Beržas	Betula			69					Pažeistas kamienas, sausos šakos		
313.	Beržas	Betula			40					sausos šakos		
314.	Beržas	Betula			35					sausos šakos		

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

315.	Beržas	Betula			44					sausos šakos		
316.	Beržas	Betula			35					sausos šakos		
317.	Beržas	Betula			33					Gera		
318.	Beržas	Betula			46					Pažeistas kamienas (prikaltas kryžius)		
319.	Beržas	Betula			43					Gera		
320.	Beržas	Betula			50					Gera		
321.	Kaštonas	Aesculus			35					Pažeistas kamienas, kenkėjai	Gydyti	
322.	Beržas	Betula			30					Pažeistas kamienas, sausos šakos		
323.	Beržas	Betula			36					Pažeistas kamienas, sausos šakos		
324.	Beržas	Betula			45					Pažeistas kamienas, sausos šakos		
325.	Beržas	Betula			19					Gera		
326.	Beržas	Betula			54					Sausos šakos		
327.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			25					Gera		
328.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			13/26					Pažeistas kamienas		
329.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			33					Sausos šakos	Genėti	
330.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			38					Sausos šakos	Genėti	
331.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			40					Gera		
332.	Klevas	Acer			12/11/9					Gera		
333.	Klevas	Acer			18					Didelis pasvirumo kampas		
334.	Klevas	Acer			31/19/					Sausos šakos		

DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

[illegible]

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

356.	Beržas	Betula			46					Gera		
357.	Beržas	Betula			48					Gera		
358.	Klevas	Acer			19					Gera		
359.	Maumedis				40					Gera		
360.	Klevas	Acer			52					Pažeista laja, pažeista šaknų sistema	Genėti	
361.	Klevas	Acer			46					Pažeista laja, pažeistas kamienas		
362.	Ažuolas	Quercus			10					Gera		
363.	Eglė	Picea			4					Gera		
364.	Klevas	Acer			43					Sausos šakos, pažeistas kamienas	Genėti	
365.	Beržas	Betula			46					pažeista šaknų sistema		
366.	Beržas	Betula			67					Sausos šakos, pažeistas kamienas		
367.	Beržas	Betula			29					Gera		
368.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			42					Sausos šakos	Genėti	
369.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			47					Sausos šakos, pažeistas kamienas	Genėti	
370.	Klevas	Acer			39					sausos šakos	Genėti	
371.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			52					Sausos šakos		
372.	Miškinė kriaušė	Pyrus pyraster			39/38/ 40					Sausos šakos, pažeistas kamienas	Genėti	
373.	Klevas	Acer			43					gera		
374.	Klevas	Acer			45					Sausos šakos	Genėti	
375.	Klevas	Acer			47					Sausos šakos, pažeistas kamienas		
376.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			40					gera		
377.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			32					gera		

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
 UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
 DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

378.	Beržas	Betula			53					gera		
379.	Klevas	Acer			41					Sausos šakos	Genėti	
380.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			21					Sausos šakos, pažeistas kamienas	Genėti	
381.	Klevas	Acer			21/25/31					Sausos šakos		
382.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			26					Gera		
383.	Klevas	Acer			38/35/37					Pažeista laja, pažeistas kamienas, pažeista šaknų sistema	Genėti	
384.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			34					Pažeista laja		
385.	Klevas				16/15					Gera		
386.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			40					Sausos šakos	Genėti	
387.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			34					Sausos šakos	Genėti	
388.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			31					Sausos šakos		
389.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			39					Sausos šakos	Genėti	
390.	Klevas	Acer			61					Sausos šakos		
391.	Beržas	Betula			46					Sausos šakos		
392.	Beržas	Betula			28					Pažeistas kamienas		
393.	Beržas	Betula			54					Sausos šakos		
394.	Beržas	Betula			55					Sausos šakos, pažeistas kamienas		
395.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			37					Sausos šakos		
396.	Klevas	Acer			11/13/11/18/17					Gera		
397.	Mažalapė	Tilia cordata			42					Sausos šakos	Genėti	

SANTUOKŲ RŪMŲ SKVERO MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
UŽSAKOVAS: VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“
DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

	liepa											
398.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			42					Sausos šakos		
399.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			36					Sausos šakos		
400.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			41					Gera		
401.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			39					Sausos šakos		
402.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			48							
403.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			43							
404.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			43							
405.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			57							
406.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			45							
407.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			41							
408.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			33							
409.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			40							
410.	Akacija	Acacia			32							
411.	Akacija	Acacia			34							
412.	Akacija	Acacia			45							
413.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			35					Pažeista laja		
414.	Akacija	Acacia			29					Pažeista laja		
415.	Paprastasis klevas	Acer platanoides			48					Pažeista laja		
416.	Mažalapė liepa	Tilia cordata			22							

DATA: 2014 09 22, LAIDA 1

[illegible]

PAMINKLŲ RESTAURAVIMO PROJEKTAVIMO INSTITUTAS

UŽSAKOVAS: Valstybinė įmonė komunalinis ūkis

PAVADINIMAS:

**VILNIAUS EVANGELIKŲ – LIUTERONŲ IR EVANGELIKŲ –
REFORMATŲ KAPINĖS ANT TAURO KALNO.
ISTORINIAI MENOTYRINIAI TYRIMAI**

AUTORIUS: Audronė Kasperavičienė

SKYRIAUS VIRŠININKAS : Aušra Racevičienė

Vilnius, 1993 m.

TURINYS

Ižanga

Evangelikų – liuteronų ir evangelikų – reformatų kapinių įkūrimas

Evangelikų kapinių koplyčios

Antkapiniai paminklai

Evangelikų – liuteronų ir evangelikų – reformatų kapinių uždarymas ir tolimesnis antkapinių paminklų ir palaidotų asmenų likimas

Ižymesnių palaidojimų Evangelikų kapinėse sąrašas

Išvados

Restauraciniai pasiūlymai

Bibliografija

Iliustracijos

Planai

IŽANGA

Evangelikų – liuteronų ir evangelikų – reformatų kapinės Vilniuje ant Tauro kalno priklauso kol kas mažiausiai tyrinėtai, sovietmečio laikais sunaikintai istorijos, architektūros ir dailės paminklų grupei. Šių kapinių svarba Vilniaus istorijos ir kultūros įvairovei suvokti yra be galo didelė ir nė kiek nenusileidžia katalikiškųjų Rasų kapinių svarbai. Reikšmingos ir tos protesto akcijos, kurios vyko naikinant šias kapines, deja, apie tai be galo mažai žinome.

Šio darbo tikslas buvo, kiek tai įmanoma, atkurti vizualinį šių kapinių ant Tauro kalno vaizdą, apibrėžti buvusią teritoriją, nustatyti, kokie pastatai čia stovėję, pradėti rinkti duomenis apie žymiausius palaidojimus ir paminklus.

Atkuriant vizualinį kapinių vaizdą padėjo 19 a. – 20 a. pradžios Vilniaus miesto planai, kuriuose parodyta ta pati, nekintanti kapinių teritorija. Iš šių bendrųjų Vilniaus planų išskirtinas yra 1845 m. planas, saugomas VU Mokslinės bibliotekos rankraščių skyriuje, nes jame detaliai pavaizduota visa Tauro kalno teritorija bei kapinėms priklausę gyvenamieji pastatai. Ankstyvesnis 1829 m. planas vertingas tuo, kad jame pavaizduota tik evangelikų - liuteronų kapinių teritorija, prieš tai, kai prie jos buvo prijungtas evangelikams – reformatams priklausęs sklypas. Daugiausia informacijos suteikia po antrojo pasaulinio karo sudarytas kapinių inventorizacijos planas, šiuo metu saugomas Lietuvos kultūros paveldo Mokslinio centro archyve. Šį planą pilnai atitinka inventorizacijos biuro 1962 .03.16 sudarytas kapinių palaidojimų inventorizacinis aprašas, kurį didelio atkaklumo dėka surado evangelikų - liuteronų bendruomenės atstovė. Tik gaila, kad šio sąrašo sudarymo metu didžioji dalis kapų jau buvo bevardžiai, nes kapinės nuo 1958 m. jau buvo uždarytos ir sparčiai niokojamos.

Surastos nuotraukos leidžia atkurti visų penkių kapinėse stovėjusių koplyčių vaizdą, kurių tik viena, Niškovskio, išliko iki mūsų dienų. Rasta fotonuotraukų su kapinių vartų, tvorų, antkapinių paminklų vaizdais. Vertinga medžiaga nustatant koplyčių architektūrinę vertę yra 1946 m. architektūros fak. studentų atlikti trijų koplyčių apmatavimai, saugomi Lietuvos Kultūros paveldo Mokslinio centro archyve. Taip pat yra ir 1946 m. Vilniaus universiteto kraštotyros būrelio studentų nurašyti visų antkapinių paminklų užrašai originalo kalba (lenkų, rusų, vokiečių). Šiuo vertingu dokumentu bus galima pasinaudoti ateityje, atkuriant ar naujai iškalant žymiausių žmonių, palaidotų kapinėse paminklines datas.

Spausdintinius ir rašytinius šaltinius, kuriuose minima evangelikų kapinių ant Tauro kalno atsiradimo istorija galima suskirstyti į tris grupes.

Pirmąją sudaro visa eilė praeitame ir šiame šimtmečiuose išleistų vadovų po Vilnių, kuriuose iš esmės kartojama ta pati kapinių įkūrimo istorija, tai A. Kirkoro, V. Zahorsko, V. Studnickio, A. Vinogradovo vadovai po Vilnių.

Antrąją grupę šaltinių sudaro evangelikų – liuteronų ir evangelikų – reformatų bažnyčių istorijai, dailės kūriniams, bibliotekoms skirti leidiniai. Tai A. Adamovičiaus 1855 m. išleista knyga „Kosciol augsburgski w Wilnie“ bei V. Studnickio „Kosciol Evangelisko-reformowany w Wilnie, Wilno, 1935“. V. Studnickis yra išleidęs ir daugiau dėmesio vertų leidinių apie Vilniaus evangelikų – reformatų dailės rinkinius bei biblioteką.

Trečiąją šaltinių grupę, kuri davė daugiausia duomenų patikslinant evangelikų kapinių ant Tauro kalno formavimosi istoriją, sudaro archyviniai šaltiniai, jie padėjo patikslinti evangelikų – liuteronų kapinių ant Tauro kalno įkūrimo datą.

EVANGELIKŲ – LIUTERONŲ IR EVANGELIKŲ REFORMATŲ KAPINIŲ ĮKŪRIMAS

Pirmasis evangelikų – liuteronų kapinės įkūrė kunigaikštis Mikalojus Radvila Juodasis savo rūmų parke Liejyklos (seniau Totorių) gatvėje 1556 m. Šalia kapinių iki 1805 m. stovėjo ligoninė ir medinė bažnytelė.

Po 1805 m. evangelikų – liuteronų senųjų kapinių uždarymo Vilniaus universiteto profesorius, graikų kalbos vadovėlio autorius, masonas Simonas Feliksas Žukovskis (1782-1834) nurašė visus antkapius, kokie tik tose kapinėse buvo likę. Dauguma tų antkapių siekė XVI – XVII a. Šis antkapių užrašų inventorių buvo įtrauktas į Eustachijaus Tiškevičiaus rinkinius ir kartu su jais perėjo senienų muziejaus žinion, kuris carinės Rusijos okupacijos metais buvo Universiteto bibliotekos patalpose. 1922 m. J. Klosas vadove po Vilnių rašė, kad šie vertingi rinkiniai buvo išvežti į Maskvą ir labai nedaug vilčių yra juos susigražinti.

Kai kurie antkapiniai paminklai iš senųjų kapinių Liejyklos gatvėje buvo įmontuoti į naujųjų evangelikų – liuteronų laidojimo koplyčios grindis, kuri buvo pastatyta 1819 m.

Visoje ikikarinėje literatūroje nurodoma, kad sklypą naujosioms evangelikų – liuteronų kapinėms dabartinio Tauro kalno teritorijoje nupirko Vilniaus miesto valdybos narys Godfridas Hanas 1806 m. ir jame 1809 m. buvo įsteigtos kapinės, kurios 1810 m. buvo aptvertos tvora ir prie vartų pastatyta prieglauda – ligoninė. Pirmasis šiuos faktus paskelbė A. Adamovičius (Kosciol augsburgski w Wilnie, 1855). Tačiau tai neatitinka archyvinių duomenų apie kapinių įsteigimą. Pirmasis tai pastebėjo istorikas R. Firkovičius. Lietuvos Valstybiniame istoriniame archyve, Vilniaus miesto magistrato fonde saugomame dokumente (F458, ap.1, b.536, 1.1) rašoma, kad Godfridas Hanas su Vilniaus miesto sutikimu 1798 m. birželio mėnesį savo nupirktame už 990 sidabrinų rublių tuščiam sklype pastatė mūrinį namą, tikslu įkurti tame sklype kapines ir įsipareigojo už šį sklypą kasmet sumokėti mokesčius į miesto iždą. Toliau dokumente aprašoma, kur šis sklypas randasi: „Pahuliankoje, einant iš miesto pro Vilniaus vartus (Vilniaus vartai buvo nugriauti magistrato įsakymu 1802 m. lapkričio 24 d – A. K.) viešąja gatve į Zakreto pusę, dešinėje. Iš vienos pusės buvo Jokūbo Akacevičiaus sklypas, o priekyje sklypo buvo kelias į Zakretą...“ Šis dokumentas, kuriame G. Hanas įsipareigoja mokėti mokesť už kapinių sklypą buvo surašytas 1803 m. balandžio 13 d. Vadinasi tais metais sklypas jau buvo nupirktas ir jame jau stovėjo mūrinis namas. Todėl galima daryti išvadą, kad evangelikų – liuteronų kapinės buvo įsteigtos keletu metų anksčiau negu nurodoma literatūroje, o joms skirtas sklypas buvo įsigytas net 1798 m., t.y. anksčiau negu Rasų kapinių, kurios yra laikomos seniausiomis Vilniaus kapinėmis.

Išlikęs 1829 m. šių kapinių planas rodo, kaip atrodė evangelikų – liuteronų kapinių sklypas su pastatais pirmaisiais savo egzistavimo dešimtmečiais (planas 1). Šiame plane evangelikų – liuteronų sklypo pietinėje pusėje, šalia kelio į Zakretą, parodyti du tvoromis atitverti stačiakampiai žemės sklypeliai. Vakariniame parodyti du mūriniai pastatai, o rytiniame vienas. Tai tikriausia

dokumente minėti G. Hano 18 a. -19 a. sandūroje pastatyti mūriniai pastatai, kuriuose buvo įkurdinta vargšų ligoninė – prieglauda ir kapinėms reikalingos tarnybos. Matome, kad sklypo kompozicija griežtai simetriška su centrine koplyčia viduryje.

Antrasis evangelikų kapinių ant Tauro kalno formavimosi etapas prasidėjo 1829 m., kai evangelikams – reformatams prireikė sklypo naujoms kapinėms, nes 1640 m. įsteigtos kapinės Pylimo gatvėje buvo perpildytos, o įsakymas iškeldinti kapines už miesto buvo paskelbtas dar 1731 m. 1829 m. evangelikams – reformatams buvo norima paskirti nedidelį stačiakampį žemės sklypą šiek tiek į rytus nuo jau susiformavusių evangelikų kapinių, šalia to pačio kelio, vedančio į Zakretą (planas 1). Tačiau, kadangi sklypas buvo labai arti gyvenamųjų pastatų, šio sumanymo atsisakyta (Lietuvos VIA F 526 p.1, b82, 1829-1832).

1830 m. evangelikams – reformatams buvo pasiūlytas ant Bufalo kalno (dabar Tauro) javais apaugęs Jeliksui Becevičiui priklausantis sklypas. Už šį sklypą savininkas į miesto iždą kasmet mokėjo po 5 sidabrinis rublius ir buvo įsipareigojęs šį sklypą užstatyti mūriniu namu. Sklypas šliejosi prie liuteronų kapinių šiaurinės tvoros ir kartu su liuteronų kapinėmis sudarė 20 margų ir 154 rykštes. Miesto magistratas ragino kuo greičiau kapines įkurti, nes grėsė choleros epidemija (LVIA F526, ap. 1, b82, 1.11). Dar ir šiandien kapinių išlikusioje rytinėje sienoje galima rasti žymę, kur evangelikų - reformatų kapinių tvora buvo primūryta prie evangelikų – liuteronų tvoros. Taigi, remiantis archyviniais dokumentais, galime teigti, kad literatūroje sutinkamas teiginys, kad naujosios evangelikų – reformatų kapinės buvo įkurtos 1830 m. yra teisingas. Ar tvora skyrė abi kapinių dalis duomenų neturime. 1962 m. inventoriniame kapinių plane tvora nepažymėta (planas 4, 6).

EVANGELIKŲ KAPINIŲ KOPLYČIOS

Centrinę koplyčią naujų evangelikų – liuteronų kapinių viduryje suprojektavo ir 1819 m. pastatė Lietuvos gubernijos architektas Karolis Šildhauzas (Adamowicz a....1855, p. 33). Apie šio architekto kūrybinę biografiją žinių turime nedaug. Lig šiol niekas nėra detaliau nagrinėjęs šio architekto kūrybos.

K. Šildhauzas kūrė nuo 1786 iki 1819 m. 1805 – 1810 m. jis buvo Vilniaus gubernijos valdiniu architektu. Šiek tiek informacijos apie architekto veiklą pateikia St. Loza (Architekci i budowniczo wie w Polsce, Warszawa 1954, p. 270) ir E. Lopacinskis (Materiały do dziejów rzemiosła artystycznego w wielkim Księństwie Litewskim, Warszawa 1946). K. Šildhauzas buvo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kariuomenės kapitonu bei etmono Oginskio architektu. 1805 m. buvo ekspertu sprendžiant Pilies vartų restauracijos bei nuvertimo klausimą. Jis parengė Pilies vartų ir tribunolo pastato projektus (žiūr. N. Kitkauskas, Vilniaus pilys, Vilnius, 1989, 25 iliustracija).

Surastos evangelikų – liuteronų kapinių centrinės koplyčios fotonuotraukos (il. 3, 4, 5, 6) leidžia susidaryti gan pilną pastato vaizdą. Tačiau jo architektūros aptarimą reikėtų pradėti nuo koplyčios įkomponavimo į evangelikų – liuteronų kapinių teritoriją. Koplyčia buvo įkomponuota stačiakampio, artimo kvadratui sklypo centre. Pietinėje sklypo dalyje iš abiejų pusių buvo pastatai, kuriuose gyveno duobkasiai ir iš rinkliavų išlaikomi elgetos. Šioje dalyje laidojama nebuvo. Net kapinių inventorizacijos plane, sudarytame jau po antro pasaulinio karo, uždarius kapines (planai 5,

6, 7) pietinė kapinių dalis priešais seną Vilniaus miesto magistrato kronikinę knygą kapinių kvartalas, kuriame buvo 19 a. pabaigos – 20 a. pradžios palaidojimai. Vadinasi pagal pirminį kapinių išplanavimą ši teritorija, kurioje buvo prieglaudos neturtingiems ir ligoninė (senosiose liuteronų kapinėse iki 1805 m. panaikinimo stovėjo ir ligoninės pastatas) bei gyveno duobkasiai tarsi „buvo gyvenamoji“ dalis, o centrinė koplyčia buvo tarsi antrieji vartai į kapines, už kurių buvo jau laidojamieji plotai.

Kaip rodo 20 a. pradžios fotografavimas (il. 3), į koplyčią vedė centrinė kapinių alėja, apsodinta medžiais. Koplyčia buvo aukščiausias, architektūrinėmis formomis turtingiausias, visą kapinių erdvę apie save organizuojantis statinys, kuris tobulai komponavosi klasicistinių vartų angoje ir buvo matomas pro metalinį vartų žūją (il. 1, 2).

Pradedant aptarti centrinės koplyčios architektūrą, reikia pastebėti, kad jos architektūrinėse formose jau galima pastebėti eklektiškumo apraiškų. Centrinė koplyčia buvo pailgo stačiakampio plano, vienanavis, halinis statinys, su virš prieangio iškiliu aukštu kupolu. Nežiūrint bendro didingo ir masyvaus pastato išpūdžio, koplyčia buvo grakščių rafinuotų architektūrinių formų (il. 3, 4, 5, 6). Puošniausia ir išraiškingiausia koplyčios dalis buvo portalas, kurio reikšmė (tikriausia ir simbolinę) akcentavo virš jo kylantis kupolas su aukštu būgnu. Portalą rėmino dvi grakščios toscaninio orderio puskolonės, nešančios trikampį frontoną. Visą koplyčios perimetrą pirmojo aukšto lygyje juosė dantukų frizas. Šoninis fasadas kartu su prieangiu turėjo penkis stačiakampius langus, jo sienas vertikaliai skaidė septyni toscaninio orderio piliastrai. Kupolo būgną juosė trys pusapskritimės arkos formos langai. Šioje virš įėjimo kylančioje varpinėje, pastačius koplyčią buvo pakabinti garsaus meistro Vauerio nulieti varpai. Dešinėje išorinėje koplyčios sienoje buvo įmūryta marmurinė 1794 m. sukilimo dalyvio Tobiašo Bicevičiaus paminklinė lenta. Jos tekstas yra vertingas 19 amžiaus akrosticho pavyzdys, kai pirmosios eilučių raidės sudaro mirusiojo vardą ir pavardę. Žemiau pateikiamas šio teksto vertimas (A. Kirkoras, Pasivaikščiojimai po Vilnių ir jo apylinkes, Vilnius, 1991).

Tu, kuris šį kapą greit aplenkti ruošiesi,
O, sustok, praeivi! Pamastyk ar spėsi
Bent susivokti – Dievo valios nepakeisi
Ir, kaip visi, į juodąją nebūtį eisi.
Ak! – tas, kuris čia guli, per greit iškeliavo.
Širdį seseriai skauda, gedi dėdės savo
Baisiai liūdni vaikaičiai. Tik paminklas baltas
Išliko čion gražiausias, kur jo kapas šaltas.
Cit! – tau jau parūpo jo pavardė ir vardas?
Eiles tuomet ištirki, ypač pirmas raides –
Viską pasakys jos, o jei pasidomėsi,
Ir arčiau papulkininkį pažinti galėsi.
Čia šiame kalnely, dabar jis liko vienas.

Mirė 1785 metų rugsėjo 20 dieną.

Kur šiuo metu yra ši paminklinė lenta (il. 7) žinių kol kas neturime.

Į koplyčios grindis buvo įmūrytos iš senųjų liuteronų kapinių Totorių gatvėje perkeltos penkios antkapinės plokštės (il. 28-31). Tai Letovų šeimos (Cineres Lettovorum, 1556-1600 m.), Andziaus Rigmo, Carlovskos (1737 m.), Wedeko giminės (1753 m.) ir DLK asesoriaus Konsistoriaus Andriaus Moellero antkapiai. Šiuo metu jie yra Rasų kapinėse.

Koplyčios interjeras buvo kuklus ir klasicistiškai griežtas. Joje buvo vienas altorius, vargonai, sakykla ir suolai. Prieš keletą metų, renkant Rasų kapinių ikonografinę medžiagą, Lietuvos Mokslų Akademijos bibliotekoje teko matyti atvirutę, vaizduojančią Vilniaus evangelikų kapinių centrinės koplyčios vidų su altoriumi. Šiuo metu atvirutės rasti nepavyko, tikriausiai ji dingo.

Kaip rodo 1829 m. kapinių planas, abiejose centrinės koplyčios pusėse stovėjo po nedidelę giminės koplytėlę. Viena jų buvo skirta medicinos ir chirurgijos daktarui, Vilniaus universiteto teorinės ir praktinės chirurgijos viešajam tikrajam profesoriui, Paryžiaus medicinos akademijos nariui Jonui Frydrichui Niškovskiui. Tai vienintelis iki mūsų dienų išlikęs nesunaikintas statinys kapinėse. 1975 m. koplytėlė buvo restauruota pagal architektės R. Gibavičienės projektą ir pritaikyta suvenyrų kioskui. Jos funkcija buvo visai pakeista, neliko kryžiaus, memorialinių lentų. Memorialinės lentos, kurių rūsyje buvo apie aštuonias, atrodo bus tik užmūrytos.

Kaip atrodė ši koplytėlė ir jos aplinka 20 a. pradžioje rodo senos fotonuotraukos (il. 8-11). Šis vienaaukštis, keturkampis, dengtas lėkštu stogu statinys su keturių dorėninių kolonų portiku fasade, iš gatvės pusės buvo nematomas – jį užstojo dviaukščiai kapinių prieglaudos pastatai, tvora ir vartai. Kaip atrodė koplyčios paminklinė lenta virš pagrindinio įėjimo rodo 1925 m. V. Zahorskio piešinys ir 20 a. pradžios fotonuotraukos (il. 10).

Kita klasicistinio stiliaus koplytėlė stovėjo centrinės koplyčios rytinėje pusėje (il. 18, 19). Tai buvo ramių proporcijų, kvadratinio plano, su lėkštu dvišlaičiu stogu statinys, fasade puoštas toskaninio orderio dviem puskolonėmis, tarp kurių virš durų buvo įkomponuota paminklinė lenta. Nustatant, kas koplytėlėje buvo palaidotas, reikalingi papildomi tyrimai.

Nedidelė klasicistinių formų koplytėlė stovėjo prie pat kapinių tvoros rytinėje evangelikų – liuteronų kapinių pusėje, netoli kapinių vartų. Inventoriniame kapinių plane ši koplytėlė pažymėta antrojo kvartalo dvidešimtoju numeriu (planas 5). Savitos klasicistinės, tačiau jau naujaisiais 20 a. pradžios stilistiniais ieškojimais paženklintos architektūrinės formos (stilizuoti dorėninio orderio kapiteliai) rodo, kad ši koplytėlė pastatyta jau 20 a. pradžioje. Kaip rodo surastos 20 a. pradžios fotonuotraukos, ši koplytėlė fasade turėjo savitai spręstus keturis piliastus, primenančius dorėninį orderį, su stilizuotais stačiakampiais kapiteliais ir bazėmis. Kiekvienas kapitelis turėjo po tris giliai įrėžtas kaneliūras. Koplytėlė turėjo aštuonių filingų medines, rozetėmis puoštas duris, virš kurių buvo įkomponuota paminklinė lenta. Deja, kas buvo joje palaidotas, kol kas nustatyti nepavyko. 1962 m. sudarytame kapinių inventoriniame sąrašė (kopija yra Paminklų apsaugos inspekcijoje), koplytėlė jau buvo bevardė. Nėra jos ir Vaitko sudarytoje Vilniaus kapinių palaidojimų kartotekoje (LMACB.F29).

Pažvelgę į 20 a. pradžioje darytą fotonuotrauką (il. 35), kurioje ampyro stiliaus paminklo fone matome šią koplytėlę, jos pietinėje pusėje matome tvorą, primenančią kolumbariumą su užmūrytomis laidojimo nišomis. Kad šiose kapinėse būtų buvę kolumbariumai, jokių rašytinių užuominų rasti nepavyko. Tačiau 1936 m. Detaliame Vilniaus plane kapinių teritorijoje netoli vartų

rytinėje pusėje randame pažymėtus kelis pailgus neaiškios paskirties statinius, sustatytus labai arti vienas kito. Tai labai panašu į kolumbariumus (planas 3). Atrodo, kad kolumbariumai buvo populiarūs ne tik katalikų, bet ir liuteronų bei reformatų kapinėms. Kolumbariumus, pastatytus praeitame šimtmetyje turi Varšuvos evangelikų – liuteronų (Mlynarska gatvėje) ir evangelikų – reformatų (Żytnia gatvėje) kapinės. Plačiau apie tai galima paskaityti K.Morawski, Przewodnik historyczny po cmentarzach Warszawskich 1989, s. 109-110.

Šiaurinėje kapinių pusėje, evangelikų - reformatų teritorijoje, stovėjo klasicistinio stiliaus Felicijos Bedrut giminei skirta koplytėlė (planas 7). Kaip ši koplytėlė atrodė 20 a. pradžioje rodo Lietuvos architektūros muziejaus fonduose saugomos fotonuotraukos (il. 23,24) ir architektūros fakulteto studentų 1946 m. atlikti šios koplytėlės apmatavimai (planai 24-30). Tai buvo kompaktiškas kvadratinio plano, dengtas lėkštu dvišlaičiu stogu statinys. Frontono timpane buvo, pasak J.Hapeno (užrašas kitoje 20 a. pradžios fotonuotraukos pusėje) skulptoriaus Jelskio sukurta reljefinė kompozicija. Kalba eina apie skulptorių ir architektą Kazimierą Jielską (1782 – 1867) (St. Loza, Architekci i budowniczowie w Polsce, 1954, p. 135), evangelikų – reformatų bažnyčios timpano reljefo ir skulptūrų virš frontono autorių. Ši koplyčia atsirado šiaurinėje kapinių dalyje jau po 1830 m. kapinių teritorijos išplėtimo. Felicija Bedrut mirė 1834 m. (žiūr. paminklinę lentą), taigi po kelių metų pastatyta ir koplyčia. Galėjo jos autoriumi būti ir pats Jelskis, galėjo ir tik ką pastatytos (1830-1835) evangelikų – reformatų bažnyčios autorius K. Podčasinski. Šios koplyčios architektūrinėse formose ir tobulose proporcijose jaučiamas subrendusio, turinčio savitą kūrybinį braižą, klasicistinės architektūros kūrėjo ranka.

Koplyčios fasadinėje ir šiaurinėje sienose buvo dvi paminklinės lentos – Felicijos Bedrut ir Evos Burtig. Abi jas 1946 m. nukopijavo architektūros fakulteto studentai (il. 29, 30).

ANTKAPINIAI PAMINKLAI

Aptarti evangelikų kapinių antkapinius paminklus gana keblu, jų išliko tik keletas. Šią nedidelę išlikusių paminklų grupę šiek tiek papildė paminklai, matomi 20 a. pradžios fotonuotraukose (il. 4, 10, 18, 25, 26, 27, 32, 33, 35).

Visų pirma reikia pabrėžti, kad šiose kapinėse buvo visa eilė antkapinių paminklų, perkeltų iš liuteronų kapinių Liejyklos gatvėje. Tai buvo patys seniausios krikščioniškieji antkapiniai paminklai Vilniuje.

Seniausias paminklas, deja ne antkapinis, Rasų kapinėse siekia 1630 m. Tai į cementinį paminklą įmūryta lenta, kurioje nurodomi Žemaičių vyskupo Merkelio Eliaševičiaus – Geišiaus nuopelnai Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčioje besimokantiems muzikos. Tuo tarpu į evangelikų kapinės atgabenti keli antkapiniai paminklai – plokštės siekiantys 16 a. - 17 a. Tai buvo be galo vertingi, mūsų dailės istorikų netyrinėti, kai kurie jiems net nežinomi dailės kūriniai, kaip yra mažai žinoma ir visai netyrinėta Lietuvos protestantiškoji dailė. Tokių antkapinių paminklų – plokščių su aprėminančiu kraštu – užrašu ar ornamentu senosiose liuteronų bei protestantų kapinėse turėjo būti kur kas daugiau (il. 28-31). Dalis jų turėjo būti ne tik pritvirtinti prie koplyčios sienos ar tvoros, kas, atrodo, buvo labai populiari protestantiškose kapinėse, bet ir padėta ar pastatyta ant

kapo. Šiose kapinėse požiūris į mirtį, pomirtinį gyvenimą ir kapines buvo kur kas mažiau kanonizuotas ir suvaržytas negu katalikiškose. Pavyzdžiui arijonys – pati reformatoriškiausia protestantizmo šaka - buvo laidojama už kapinių ribų : laukuose, kalnuose, parkuose. Vilniuje, kaip to pavyzdį, turime Stepono Batoro bendražygio Kasparo Bekešo (m. 1580) kapą Bekešo kalne, kurio palaidojimo vietą ilgą laiką žymėjo koplytėlė. Protestantškųjų antkapinių paminklų, šios religijos klestėjimo laiku 16 a. turėjo būti daug, deja, iki šiol jie netyrinėti ir beveik neišliko. Tuo vertingesnės yra Vilniaus Architektūros muziejuje saugomos fotonuotraukos, atliktos J. Hopeno 20 a. pradžioje (il. 32, 33).

Ankstyvesnis, 16 a. antkapinis paminklas, vaizduoja Kristų nukryžiuotą ant kryžiaus. Paminklo apačioje iškaltos stilizuotos ir apibendrintos žmonių figūrėlės (il.33).

Antrasis, vėlyvojo renesanso antkapinis paminklas dekoruotas stambiu ornamentu, primenančiu apkaustus su renesanse pamėgtu motyvu – vynuogių kekėmis (il. 32).

Vėlyvesniajai antkapinių paminklų grupei priklausė didžiulės barokinės antkapinės plokštės, kurių likučiai šiuo metu sutatyti Rasų kapinėse, netoli centrinės koplyčios (il. 28-31). Be teksto ir tekstinio rėmo jos turi barokui charakteringą ornamentiką ir simboliką – kaukolės su kaulais ir giltinės motyvai.

Iš klasicistinių, atsiradusių naujai įkurtose evangelikų kapinėse antkapinių paminklų, paminėtini: iki mūsų dienų neišlikęs kolonos pavidalo Rafaelio Downar antkapinis paminklas, generolo pulkininko, Lietuvos štabo korpuso viršininko, iš geležies lietas, su karo atributiką vaizduojančiu reljefu, obelisko formos antkapinis paminklas (il. 35), Vagnerių šeimos, į kapinių sieną įmūrytas paminklas (fragmentai išlikę Rasų kapinėse, il. 25,26). Šiuos ir vėlyvesnius antkapinius paminklus galėjo daryti tie patys meistrai, kurie kūrė ir katalikiškųjų kapinių antkapinius paminklus.

Reikia atkreipti dėmesį, kad visiems 19 a. pradžios antkapiniams paminklams yra būdingas klasicistinių estetinių normų ir motyvų prisilaikymas – tai kolonos, obeliskai, antikinės stelos, portalai, kuriuose nerasime su religija susijusios simbolikos – kryžių, angelų. Simbolika juose daugiau pasaulietinio charakterio – urna, lūžusi kolona, draperija... Pavyzdys, Konstantino Volano, ritinio – manuskripto antkapinis paminklas, esantis Saltoniškių kapinėse.

19 a. viduryje antkapiniuose paminkluose tampa populiarius kryžius. Ir nuo to laiko tai pats populiariausias antkapinio paminklo motyvas. Fotonuotraukos (il. 4, 18) rodo, kad tokių paminklų buvo gausu ir evangelikų kapinėse. Tačiau šalia to buvo tęsiama ir klasicistinių bei su pasaulietine simbolika susijusių antkapinių paminklų tradicija. Tai aukštas, antikinę stelą primenantis Gliuksbergo antkapinis paminklas, šiuo metu esantis Rasų kapinėse. Kairėje centrinės evangelikų – liuteronų kapinių koplytėlės stovėjęs Adomo Ferdinando Adamovičiaus obeliską primenantis balto marmuro antkapinis paminklas (Rasų kapinėse). Netoli jo, pasak V. Zahorskio, buvo Lauryno Putkamerio, vėliau dingęs paminklas.

Buvo evangelikų kapinėse ir skulptūrinių paminklų, tiesa kur kas mažiau negu Rasose. Viena iš jų buvo, kaip minima dokumentuose, netoli Gliuksbergo paminklo stovėjusi marmurinė skulptūra.

Reikia atkreipti dėmesį, kad evangelikų kapinių tiek antkapiniai paminklai, tiek koplyčios, tiek tvora ir vartai bei pats kapinių išplanavimas turėjo klasicistinį charakterį, kas yra būdinga reformatoriškajai architektūrai ir dailei.

Literatūroje pažymima, kad šios kapinės 19 a. pabaigoje buvo gerai prižiūrimos garsaus Vilniaus sodininko Vėberio, kuris kapines išpuošė gražiais gėlynais ir krūmokšniais bei įvairiomis kryptimis nutiesė gražius, vingiuotus takus (A. Kirkoras, Pasivaikščiojimai po Vilnių, Vilnius 1991, p.201). Panašu, kad šie takai ir, gal kiek vėliau, pasodinti medžiai išliko iki mūsų dienų.

EVANGELIKŲ – LIUTERONŲ IR EVANGELIKŲ – REFORMATŲ KAPINIŲ UŽDARYMAS IR TOLIMESNIS ANTKAPINIŲ PAMINKLŲ IR PALAIDOTŲ ASMENŲ PALAIKŲ LIKIMAS

1958.05.30 Vilniaus miesto Vykdomojo komiteto sprendimu Nr. 301 kapinės buvo uždarytos, o daug vertingų kapų ir paminklų buvo sunaikinta.

Buvo pradėtas realizuoti B. Šarkovo ir jo bendraminčio tuometinio LTSR liaudies ūkio valdybos pirmininko pavaduotojo A. Čistiakovo sumanymas, pastatyti Tauro kalne grandiozinį paminklą tarybinės armijos žygdarbiams atminti. Buvo paskelbtas ne tik paminklo, bet ir kalno pertvarkymo konkursas. Geriausiais buvo pripažinti architekto K. Šešelgio ir skulptoriaus N. Petrulio projektai. Viršutinėje terasoje ant aukšto cokolio turėjo iškilti su vainiku rankose „dėkingos“ lietuvaitės figūra, panaši į Kryžkalnio. 1962 m. K. Šešelis suprojektavo ir laiptus į kalną. „Netrukus prasidėjo darbas prieigose, paruošti ir patvirtinti eskizai. Gal būtų paminklas ir iškilęs viršukalnėje, jeigu ne tuometinio (1963) Sovietų Sąjungos vadovo N. Chruščiovo nutarimas uždrausti visoje imperijoje daugiau kaip penkių aukštų statybas“ (Izidorius Šimelionis, Per antkapinius akmenis, Lietuvos Aidas, 1991.12.28).

Tuometinis Vilniaus architektas V. Mikučianis buvusio Lietuvos labdarybės draugijos Šv. Mikalojaus berniukų bendrabučio vietoje, Tauro kalno viršūnėje, pastatydino pagal tipinį projektą (Donbaso angliakasių kultūros rūmai) dižiulį pastatą, kuris vėliau tapo Profsąjungų kultūros rūmais. Statant šiuos rūmus buvo visai sunaikintas aptariamųjų kapinių šiaurinis pakraštys su tvora. Be to „projekto autoriai ir darbų organizatoriai nusprendė nusiaubti ir žydų kapines, granito paminklų plokštėmis nuklodami centrinius laiptus į Tauro kalną (Izidorius Šimelionis, Per antkapinius akmenis, Lietuvos Aidas, 1991.12.28).

Buvo bandoma nuo visiško sunaikinimo išsaugoti evangelikų kapines. Tuo tikslu vyko parašų rinkimo akcija.

Įdomus aptariamąsias kapines ir jose buvusias antkapinius paminklus liečiantis dokumentas yra saugomas Vilniaus universiteto Mokslinės bibliotekos rankraštyne (F145-27, L. Vladimirovo fondas). Kadangi šis dokumentas suteikia daug informacijos apie tuometinį kapinių stovį, tai tikslinga jį visą pacituoti:

„Vilniaus miesto Vykdomojo Komiteto kultūros skyriaus sudaryta komisija Vilniaus Evangelikų – reformatų kapinėse palaidotų žymių kultūros ir mokslo veikėjų kapų išaiškinimui nustatė, kad šios kapinės yra šiuo metu griuvimo stadijoje. Eilės žymių asmenų antkapių visai

nepasisekė surasti (Žamett, Puttkamer ir kt.). Nepasisekė surasti ir daugelio architektūriniu požiūriu vertingų paminklų: urnos pavidalo paminklas K. Chrzanskai, balto amrmuro angelas ant pjedestalo L. Bebero antkapio paminklas, A. Rignio antkapis su puošniu bareljefu ir kt.

Komisijos nuomone reikalinga duoti griežtą nurodymą kapinėse įsikūrusiai laidojimo kontorai sustabdyti tolimesnį kapinių griovimą, kol bus galutinai išaiškintas antkapių likimas.“

Atskiru Vilniaus evangelikų - reformatų antkapių klausimu komisija priėjo sekančią išvadą:

- a) Šiose kapinėse yra palaidota visa eilė asmenų, suvaidinusių Vilniaus ir Lietuvos gyvenime tam tikrą istorinį vaidmenį:
1. Abicht Adolf, med. d-ras, Vilniaus universiteto profesorius (m. 1860).
 2. Adamowicz Adam-Ferd., med. d-ras, Vilniaus universiteto profesorius(1802-1881).
 3. Albert Georg Viln, astronom. Observat. direkt. (m.1860) (Paminklas jau tuo metu buvo nesurastas, A.K.).
 4. Augustaitis Pranas , Kauno ir Vilniaus universitetų užsienio literatūros profesorius.
 5. Benoni-Šetinow Serg. Žymus dailininkas ir artistas (1894-1944).
 6. Gluksberg Teofil, Vilniaus universiteto knyginkas –leidėjas (m. 1836). (Paminklas šiuo metu Rasose. A.K.).
 7. Haussteyn Benjamin, Vilniaus universiteto vok. K. Profesorius (m. 1836). (Paminklas šiuo metu Rasose. A.K.).
 8. Kurmatawski Michal, 1863 m. sukilimo veteranas (m. 1929).
 9. Nizkowski Fridr., med. d-ras, Vilniaus universiteto profesorius (m. 1816).
 10. Puttkamer Laurynas, grafas, A.Mickevičiaus draugės Marilės Vereščiak vyras (1797-1850). (Kur tuo metu buvo antkapinis paminklas jau buvo nežinoma).
 11. Saunders William-Andr, Vilniaus universiteto profesorius (1799-1848).
 12. Sienstżencewicz Stanislaw, Vilniaus Stepono Batoro universiteto profesorius (m. 1927). (Paminklas perkeltas į Rasas. A.K.).
 13. Titius Julius, Vilniaus medicinos draugijos pirmininkas (1819-1898).
 14. Wagner Joan, Vilniaus architektas (1742-1811).
 15. Woelek Aleksander Carl, med. d-ras, Vilniaus universiteto profesorius (1801-1869). (Paminklo jau tuo metu nebuvo, A.K.).
 16. Wolfgang Jan Frydrich, med. d-ras, Vilniaus universiteto profesorius (1736-1859) (Paminklas perkeltas į Rasas, A.K.).
 17. Žamett Albert, Vilniaus meno mokyklos atstovas, žymus peizažistas (Paminklas perkeltas į Rasas, A.K.).

Toliau komisija raštu pažymi, kad dalis kapinių paminklų (tame tarpe ir išvardintų asmenų) nuversta nuo pjedestalų, dalis visiškai sunaikinta. Toliau rašte rašoma: „Štai kodėl organizacijai, kuri vykdo kapinių likvidavimo darbus, reikia nurodyti, kad ji atkreiptų dėmesį į antkapių užrašus ir suradus vieną iš aukščiau nurodytų, komisijos nenustatytų antkapių, apie tai praneštų komisijai“.

Visus aukščiau nurodytų asmenų kapus komisija siūlo perkelti į Rasų kapines (rašytojų kalnelį), išskyrus Niškovskio ir Vagnerio antkapius.

- b) Kapinėse yra visa eilė architektūriniu ir istoriniu aspektu vertingų antkapių ir pastatų, kai kuriuos jų komisija siūlo taip pat perkelti į Rasų kapines, o kai kuriuos restauruoti ir palikti vietoje.

Pereltiniais į Rasų kapines paminklais, išskyrus viršuje nurodytų istorinių asmenų paminklus, laikoma:

1. Downar Rafal, kolonos pavidalo paminklas, 19 a. I pusė.
2. Wolan Konstant, atskleisto ritinio - manuskripto pavidalo paminklas, 19 a. I pusė.

Palikti vietoje ir restauruoti siūloma šiuos pastatus ir antkapius:

1. Pr. Niškowskio šeimos mauzoliejus.
2. F. Bedrut mauzoliejaus tipo pastatas.
3. Nežinomos kilmės mauzoliejaus tipo pastatas pietų – vakarinėje kapinių dalyje.
4. Lietuvos korp. generolo Greseto obeliskas.
5. Įmūrytos į kapinių sieną architekto Vagnerio ir jo šeimos paminklinės lentos rytinėje kapinių dalyje.
6. Kapinių bažnyčia.
7. Netoli Gliuksbergo marmurinė skulptūra.

17-18 amž. paminklinės lentos, atkeltos čia iš senų reformatų kapinių, įmūryti į kapinių sieną vakarinėje kapinių sienoje.

Be to komisija laiko savo pareiga atkreipti Vykdomojo komiteto dėmesį į tai, kad evangelikų - reformatų kapinėse yra paskutiniu laiku palaidota visa eilė asmenų, jų tarpe ir tarybinių karių, kurių palaikus reikėtų perkelti į veikiančias kapines.

Į komisiją kreipėsi taip pat ir Evangelikų - reformatų kunigas Frankas su prašymu išsaugoti ir perkelti kitus žymius evangelikų – reformatų bažnyčios veikėjų kapus (Kaderio ir kt.). Komisija pasiūlė Frankui šiuo reikalu kreiptis raštu į Vilniaus Vykdomąjį komitetą.

Komisija: V. Merkys

J.Jurginis

L. Vladimirovas

Kitame rašte 1990.01.08 Vilniaus m. LTD Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojai A. Čeplėjienei pasakyta, kad steigiant naująsias evangelikų - liuteronų (1806 – 1958) ir evangelikų – reformatų (1830-1958) kapines iš senųjų kapinių, buvusių Totorių gatvėje buvo perkelti žymiausių asmenų antkapiai, tačiau nėra duomenų, kad būtų perkelti palaikai. 1960 m. likviduojant kapines, Lietuvos Evangelikų reformatų bažnyčios Konsistorija kreipėsi į Vilniaus m. Vykdomąjį komitetą (pareiškimą pasiršė konsistorijos narys kunigas Frankas 1960.04.07 , Nr.164) prašydami perkelti palaikus ir dar išlikusius antkapius šių asmenų:

1. Kadaras Andriejus (Kader Adrzej), Lietuvos Evangelikų – Reformatų bažnyčios generalinis superintendantas (1831.02.02-1902.06.09).

2. Volanas Konstantas (Wolan Konstantyj), Vilniaus Evangelikų – Reformatų kolegijos prezidentas (1799.11.12- 1862.05.15).
3. Ostackevičius Viktoras (Ostachkiewicz Wiktor), Vilniaus Reformatų kolegijos sindo pulkininkas kuratorius (1825.01.23- 1901.09.04).
4. Lipinskis (Lipiski) kunigas, generalinis superintendantas (1805.12.26-).

Be aukščiau išvardintų asmenų Evangelikų kapinėse buvopalaidotas dar vienas aukštas dvariškis (dvariškis? A.K.) Evartas Voldemaras (Woldemar V. Ewarth), Vilniaus pastorius (1842-1875) ir Varšuvos generalinis superintendantas (1875-1855) (1812-.03.15-1895.02.15).

Kaip žinia, į šiuos Lietuvos mokslininkų bei evangelikų dvasiškijos prašymus nebuvo atsižvelgta. Kapinės buvo visai sunaikintos ir tik nedidelė dalis antkapinių paminklų atsidūrė Rasų ir Saltoniškių kapinėse.

Reikia manyti, kad į Rasų ir Saltoniškių kapines buvo perkelti tik antkapiai, bet ne palaidotųjų palaikai. 1990 m. buvo kreiptasi į Apželdinimo trestą (valdytojo pavaduotoją Šiukštą) bei Komunalinio ūkio valdybą (Komunalinio ūkio įmonių skyriaus viršininko pavaduotoją H. Tuimą) siekiant surasti palaikų perkėlimo aktus, tačiau aktų nerasta (Paminklų apsaugos inspekcijos byla V-49, p.3).

IŽYMIŲ ASMENŲ, PALAIDOTŲ EVANGELIKŲ – LIUTERONŲ IR EVANGELIKŲ – REFORMATŲ KAPINĖSE SĄRAŠAS

Eil. Nr	Pavardė vardas	Gyvenimo metai	Profesija	Pastabos
1	2	3	4	5
1.	Abichtas Johanas Heinrichas	1772.V.2 – 1816	Profesorius	
2.	Abichtas Adolfas (Abicht Adolf)	1793 – 1860	Medicinos daktaras, Vilniaus universiteto profesorius	
3.	Adamovičius Adomas Ferdinandas (Adamowich Adam-Ferdinand)	1802.12.06 - 1881.04.30	Medicinos daktaras, Vilniaus universiteto profesorius	Paminklas perkeltas į Rasų kapines
4.	Augustaitis Pranas	1893.04.25 – 1941.08.11	Filosofijos daktaras, Kauno universiteto anglų kalbos ir literatūros dėstytojas. 1940-1941 m. – Vilniaus universiteto profesorius	Paminklas likviduojant kapines dingo

5.	Benoni – Ščetinovas Sergejus	1894 – 1944	Operos artistas (La Scala), bosas-baritonas	
6.	Boguslavskis Martynas	1802 – 1860	Slucko gimnazijos mokytojas	
7.	Briotetas Jokūbas	1746 – 1819	Chirurgas, Vilniaus universiteto profesorius	
8.	Cumftas Jonas	1865 – 1929	Medicinos daktaras, Vilniaus ligonių kasos okulistas	
9.	Čarnockis Simonas (Czarnocki Szymon)	1868 – 1937	Literatas	
10.	Dambrovskis Simonas (Dambrowski Szymon)	1577 – 1625	Žymus liuteronų pamokslininkas	
11.	Daunaras Rapolas (Downar Rafal)	1771 - 1854	Kėdainių gimnazijos lenkų kalbos mokytojas	
12.	Evertas Voldemaras (Everth Woldemar)	1812.03.15 – 1895.02.15	Evangelikų-augsburgiečių tikėjimo vyskupas, Varšuvos generalinis superintendantas	
13.	Falkovskis Stanislavas (Falkowski Stanislaw)	1874 - 1937	Evangelikų –reformatų sinodo kuratorius	
14.	Fusas Albertas Jurgis (Fuss Jerzy Albert)	1806 - 1854	Vilniaus astronominės observatorijos direktorius	Paminklas likviduojant kapines dingo
15.	Gavrilovas Aleksandras	1854 - 1926	Caro armijos generolas	
16.	Glovackis Juzefas (Glowacki Jozef)	1830 - 1893	Generalinis evangelikų bažnyčios superintendantas	
17.	Gliuksbergas Teofilis Kristijanas (Glucksberg Krystian Teofil)	1796 - 1876	Vilniaus universiteto spaustuvininkas	Paminklas perkeltas į Rasų kapines
18.	Gorodičius Piotras (Gorodzicz Piotr)	1886 - 1941	Pastorius, evangelikų – reformatų bažnyčios superintendantas	
19.	Grabovskis Vilhelmas (Grabowski	x - 1902	Gamtininkas, Vladislovo	

	Wilhelm)		Sirokomlės draugas	
20.	Gresetas Aleksandras (Gresset Aleksander)	1765 - 1822	Caro generolas, Lietuvos korpuso štabo viršininkas	
21.	Gutovskis Vladislavas (Gutowski Wladyslaw)	1870 – 1943?	Literatas, žurnalistas	
22.	Gutas Jurgis (Gutt Jerzy)	1769 - 1830	Farmacininikas, vaistinės savininkas	
23.	Haušteinas Benjaminas (Haustein Beniamin)	1778 - 1836	Vilniaus universiteto vokiečių kalbos adjunktas	
24.	Hedemanas Otas (Hedemann Otto)	1887 - 1937	Metraštininkas	
25.	Hermanas Florianas (Herman Florian)		Muzikas ir kompozitorius	
26.	Hofmanas Edvardas (Hoffman Edward)	x - 1941	Filosofijos daktaras, gimnazijos direktorius	
27.	Hornas Piotras (Horn Piotr)	1772 - 1847	Lietuvos pašto valdininkas, civilinis gubernatorius	
28.	Ižickis-Hermanas Bronislovas (Iżycki-Herman Bronislaw)	1865 - 1936	Visuomenės veikėjas	
29.	Jastžebskis Mykolas Juozas (Jastrzebski Michal Jozef)	1858 - 1938	Evangelikų-reformatų bažnyčios superintendantas	
30.	Jablonska Stefanija	1861 - 1936.07.05	Pirmoji lietuvių literatūros populiarioja lenkų kalba (A.Baranausko, Vydūno, Maironio kūrinių vertėja)	
31.	Kaderas Andriejus (Kader Andrzej)	1831 - 1902	Evangelikų-reformatų bažnyčios superintendantas	
32.	Kaderas Bronislavas (Kader Bronislaw)	1863 - 1937	Chirurgas, Jogailos universiteto profesorius, Vilniaus evangelikų-reformatų sinodo kuratorius	Paminklas perkeltas į Saltoniškių kapines
33.	Korvin-Kurkovska Mykolina (Korwin-	1848 - 1920	Pilietė ir filantropė	

	Kurkowska Michalina)			
34.	Kovalska Karolina (Kowalska Karolina)	1797 – 1855	Adomo Mickevičiaus draugė	
35.	Kurnatovskis Henrikas (Kurnatowski Henryk)	1809 - 1889	Pedagogas	
36.	Kurnatovskis Mykolas (Kurnatowski Michal)	1843 – 1927(9?)	1863 m. sukilimo dalyvis	
37.	Lambekas Teodoras (Lambeck Teodor)	1837 - 1893	Knygų pardavėjas	
38.	Letovas Motiejus (Lettow Maciej)	1593 - 1662	Karaliaus Vladislovo IV gydytojas	
39.	Lipinskis Steponas (Lipinski Stefan)	1805 - 1879	Pastorius, paruošęs mirčiai Simoną Konarskį	
40.	Labovskis Aleksandras (Labowski Aleksander)	1768 - 1831	Pastorius, pedagogas	
41.	Mackevičius Vaclovas (Mackiewicz Wacław)	1871 - 1938	Evangelikų-reformatų sinodo kuratorius	
42.	Machnauras Mykolas (Machnaur Michal)	1784 - 1828	Vilniaus vaistininkas	
43.	Machnauras Jonas Vaclovas (Machnaur Jan Wacław)	1822 - 1908	Visuomenės veikėjas, filantropas	
44.	Marševskis Juozapas (Marszewski Józef)	1827 – 1874.03.27	Tapytojas, peizažistas	
45.	Niškovskis Jonas Fridrichas (Nizkowski Jan Frydric)	1774.03.16 – 1816.09.03	Vilniaus universiteto chirurgijos profesorius	
46.	Ostachkevičius Viktoras (Ostachkiewicz Wiktor)	1815.01.23- 1901.09.04	Reformatų kolegijos sinodo pulkininkas kuratorius	
47.	Palčevskis Juozas (Palczewski Józef)	1800 - 1883	Pedagogas, Švenčionių gimnazijos direktorius	
48.	Pertesas Karolis (Perthees Karol)	1740 - 1815	XVIII a. lenkų kartografas	
49.	Putkameris Laurynas (Puttkamer Wawrzyniec)	1794.08.14 – 1850.01.30	Grafas, visuomenės veikėjas, Lydos pavieto maršalka, Adomo	

			Mickevičiaus mylimosios Marilės (Wereszczakowna) vyras	
50.	Putkameris Stanislovas (Puttkamer Stanislaw)	1828 - 1904	Marilės (Wereszczakowna) sūnus	
51.	Putkameris Ipolitas (Puttkamer Hipolit)	1861 - 1895	Marilės (Wereszczakowna) anūkas	
52.	Putkameris Laurynas (Puttkamer Wawrzyniec)	1859 - 1923	Marilės (Wereszczakowna) anūkas	
53.	Saundersas Vilhelmas Heinrichas (Saunders Wilhelm Heinrich)	1794.07.24- 1838.08.10	Valsybės patarėjas	Paminklas perkeltas į Rasų kapines
54.	Sestšencevičius-Bohušas Stanislovas (Siestszencewich- Bohusz Stanislaw)	1869.11.09- 1927.05.24	Tapytojas, Vilniaus universiteto profesorius	Paminklas perkeltas į Rasų kapines
55.	Simonaitytė-Budrienė Etenė	1870-1941	levos Simonaitytės motina	
56.	Strausas Martynas (Strauss Marcin)	1790-1870	Vilniaus miesto prezidentas	
57.	Strausas Aleksandras (Strauss Aleksander)	1834-1896	Tapytojas ir fotografas	
58.	Strausas Robertas (Strauss Robert)	1842-1905	Gydytojas, visuomenės veikėjas	
59.	Svida Stefanija (Swida Stefania)	1865-1934	Pedagogė, švietimo organizatorė Vilniuje	
60.	Šporas Edvardas (Szpor Edward)	1842-1886	Vilniaus vaistininkas	
61.	Štolcmanas Gustavas (Sztolcman Gustaw)	1875-1936	Gydytojas	
62.	Šulcas Motiejus (Szulc Maciej)	1743-1821?	Vaistininkas	
63.	Šulskis Boleslovas (Szulski Boleslaw)	1851-1911	Pedagogas, antikvaras	
64.	Tumas Konstantinas (Thumas Konstanty)	1845-1906	Lietuvių kalvinių pamokslininkas Žemaitijoje	

65.	Ticėjus Augustinas (Titius Augustyn)	1777-1839	Garsaus restorano „Tivoli“ savininkas	
66.	Ticėjus Julius (Titius Julian)	1819-1898	Gydytojas, Vilniaus medicinos draugijos pirmininkas	
67.	Vagneris Johanas (Wagner Johan), Kiti šeimos nariai	1742-1811	Vilniaus architektas (kiti: kariškis, teisininkas, farmaceutas)	Šeimos kapo paminklo liekanos kapinių tvoroje
68.	Valtcas Leopoldas (Waltz Leopold)	x - 1896	Fortepiono mokytojas	
69.	Veber Ludvika (Weber Ludwika)	x- 1892	Evangelikų kapinių sodininko dukra	
70.	Vinogradovas Mykolas	1841-1906	Pedagogas, savivaldybės veikėjas	
71.	Vitzelis Karolis (Wittzell Karol)	1796-1830	Sodininkas, botanikos sodo direktorius	
72.	Velkas Aleksandras Karolis (Waeleck Aleksander)	1801- 1869.09.16	Medicinos daktaras, Vilniaus Medicinos-chirurgijos akademijos profesorius	Kapinių likvidavimo metu antkapio nebuvo
73.	Volanas Konstantinas (Wolan Konstanty)	1799-1862	Evangelikų –reformatų kolegijos prezidentas	Paminklas perkeltas į Saltoniškių kapines
74.	Volfgangas-Jonas Frydrichas (Wolfgang Jan Fryderyk)	1776.07.17- 1859.05.29)	Farmacijos profesorius Vilniaus universitete	Paminklas perkeltas į Rasų kapines
75.	Vojničius Aleksandras	1843-1914	Gydytojas	
76.	Zaleska-Denel Jadviga	x-1911	Muzikos mokytoja	
77.	Zastovas Alfredas	1890-1929	Tapytojas, pedagogas	
78.	Zaštautas Aleksandras (Zasztowt Aleksander)	1877-1944	Inžinierius, socialistų veikėjas	
79.	Zeifertas Karolis (Zejfert Karol)	x-1900	Pedagogas, pianistas	

80.	Zeidleris Jonas (Zeydler Jan)	x- ~1830	Vilniaus vaistininkas	
81.	Žemetas Alberta (Žamett Albert)	1821.11.21-1876	Tapytojas peizažistas, lenkų teatro dekoratorius	
82.	Žyrkevičius Aleksandras (Żyrkiewich Aleksander)	x-1927	Vilniaus paveldo antikvaras, muziejaus steigėjas	

IŠVADOS

1. Sklypas evangelikų –liuteronų kapinėms ant Tauro kalno buvo nupirktas dar 1798 m. Gotfrido Hano, o pačios kapinės buvo įkurtos gerokai prieš literatūroje minimą datą 1809 m.
2. 1829 m. liuteroniškoji kapinių dalis buvo pilnai susiformavusi, o jų išplanavimas turėjo griežtai klasicistinį charakterį.
3. 1830 m. prie evangelikų - liuteronų kapinių stačiakampio sklypo šiaurinėje pusėje buvo prijungtas evangelikų – reformatų kapinėms skirtas sklypas ir aptvertas bendra tvora. Tvorų sudūrimo vietą galima atsekti išlikusiame vakariniame tvoros fragmente.
4. Liuteronų kapins turėjo penkias klasicistinio stiliaus koplyčias, iš kurių išliko tik viena – Niškovskių. Centrinės koplyčios vietoje šiuo metu stovi Santuokų rūmai. Koplyčios buvo sunaikintos apie 1970 m.
5. Kapinėse buvo vertingi 16 a., 17 a. antkapiniai paminklai – vieninteliai tokio tipo paminklai Vilniuje. Dalies jų likimas nežinomas. Dalies liekanos šiuo metu yra Rasų kapinėse.
6. 18 a. pradžios ir vėlyvesni antkapiniai paminklai turi daug bendrų stilistinių bruožų su Rasų ir Bernardinų kapinių antkapiniais paminklais. Tačiau juose jaučiamos stipresnės estetinės klasicistinės nuostatos, kas yra būdinga protestantškajai dailei ir architektūrai.
7. Kapinės buvo uždarytos 1958 m., o galutinai sunaikintos 1973 m., statant Santuokų rūmus.
8. Kai kurie paminklai išliko Rasų ir Saltoniškių kapinėse.

Šiuo metu Rasų kapinėse yra:

K. Gliuksbergo, B. Haušteino, J. F. Volfgango, J. Marševskio, A. F. Adamovičiaus, S. Bohušo-Sestšencevičiaus antkapiniai paminklai vakarinės kapinių dalies pietinėje pusėje šalia tvoros, netoliese T. Vrublevskio kapo. Netoli Rasų kapinių centrinės koplyčios yra sudėtos penkių paminklinių lentų iš senųjų liuteronų kapinių liekanos, Vagnerių šeimos antkapinės lentos fragmentas bei Vihelmo Ankumo paminklinė lenta.

Saltoniškių kapinėse išliko aštuoni į žemę susmigę tašyti paminkliniai akmenys, Vilniaus Evangelikų reformatų sinodo kuratoriaus Bronislavo Kadaro bei Konstatino Volano paminklai.

9. Kapinės 19 a. buvo gerai prižiūrimos garsaus sodininko Vėberio, išpuoštos gėlynais, krūmokšniais ir naujais vingiuotais takais.

RESTAURACINIAI PASIŪLYMAI

1. Remiantis inventorizaciniu planu atstatyti pirminę kapinių teritoriją ir aptverti ją tvora. Tvoros architektūrinį sprendimą padiktuos išlikę tvoros fragmentai bei 20 a. pradžios fotonuotraukos. Daugiausia problemų iškils nužymint kapinių teritoriją pietinėje, Santuokų rūmų, ir šiaurinėje, Profsajungų rūmų teritorijos dalyse. Čia reikės pasirinkti kitą buvusių kapinių teritorijos pažymėjimo variantą, nes Santuokų rūmų invazija į kapinių teritoriją yra negrįžtama.
2. Restauruoti ar naujai atkurti Vagnerių šeimos marmurines lentas, kurios šiuo metu yra užmūrytos išlikusiame rytiniame kapinių tvoros fragmente.
3. Prieš perkelti iš Rasų ir Saltoniškių kapinių antkapinius paminklus į evangelikų kapinių teritoriją, dar kartą pasiaiškinti, ar nebuvo kartu su antkapiais perkelti ir palaidotų asmenų palaikai. Jei perkelti tik antkapiai, tai juos būtina grąžinti į senąją vietą. Tačiau eilės antkapinių paminklų grąžinti į senąją vietą neįmanoma, nes ten stovi Santuokų rūmai, arba jie atsidurtų labai arti Santuokų rūmų.
4. 17 a. -18 a. antkapines plokštes iš senųjų liuteronų kapinių Liejyklos gatvėje, 1819 m. įmūrytas į naujai pastatytos naujųjų liuteronų kapinių centrinės koplyčios grindis, o 1974 m. nugriovus šią koplyčią, perkeltas į Rasų kapines, pritvirtinti prie kapinių tvoros (gal būt netoliese Vagnerių šeimos paminklinių lentų).
5. Įžymiems asmenims, kurių antkapiniai paminklai yra dingę, sukurti naujas paminklines lentas, su senuoju antkapinio paminklo tekstu originalo kalba, išverčiant jį į lietuvių kalbą, ir pritvirtinti prie naujai atstatytos kapinių tvoros.
6. Pilnai restauruoti J. F. Niškovskio koplyčią, atstatant antkapines plokštes rūsyje. Koplyčioje įrengti pastovią ekspoziciją, iliustruojančią evangelikų – liuteronų ir evangelikų – reformatų kapinių fornavimosi ir sunaikinimo istoriją.
7. Norint įgyvendinti šiuos pasiūlymus reikėtų pratęsti kapinių istorinius – menotyrinius tyrimus.

A. Kasperavičienė

parašas

BIBLIOGRAFIJA, ŠALTINIAI

- Lietuvos VIA F458 ap. 1, b.539 p.1 Vilniaus miesto magistrato kronikinė knyga
-,- F378 b/s, b.116. Planas ir medžiaga liečianti naują evangelikų – reformatų kapinių įsteigimą Vilniuje, 1829 m.
-,- F378 b/s, b. 129, 15. Evangelikų - reformatų kolegijos dokumentai.
-,- F378 b/s, b. 235, 225, 21 . Vilniaus Evangelikų - reformatų kolegijos dokumentai.
-,- F1008 ap.1, b.25, 151, 717, 65. Dokumentai liečiantys Niškovskį ir Abichtą.
-,- F1008 ap. L, b. 409, Dokumentai apie evangelikų - reformatų kapines
-,- F1008 ap. 1, b. 340. Evangelikų – reformatų dokumentai.
- Lietuvos CVIA. F458 ap.1, b536. Vilniaus miesto magistrato kronikinė knyga
-,- F1218 ap., b.14-39. Evangelikų –liuteronų metrikinės knygos 1717-1940 m
- Lietuvos CVIA. F526 ap.1, b.82, 1829-1832- Evangelikų – reformatų kapinių įsteigimas.
-,- SA.4245 1 87, 92, 90. Dokumentai apie evangelikų - liuteronų kapines.
- Lietuvos MACBRS F28, V.Vaitko. Vilniaus kapinių antkapinių įrašų kartoteka.
-,- F151, b-126-176, Vilniaus antkapių įrašų kartoteka.
-,- F9, b2212, A.Lazarovičiaus rankraščiai apie kapines.
- Vilniaus unoiversiteto MBRS F 145-27 (Z. Vladimirovo fondas). Dokumentas apie antkapinių paminklų išsaugojimą naikinamose evangelikų kapinėse.

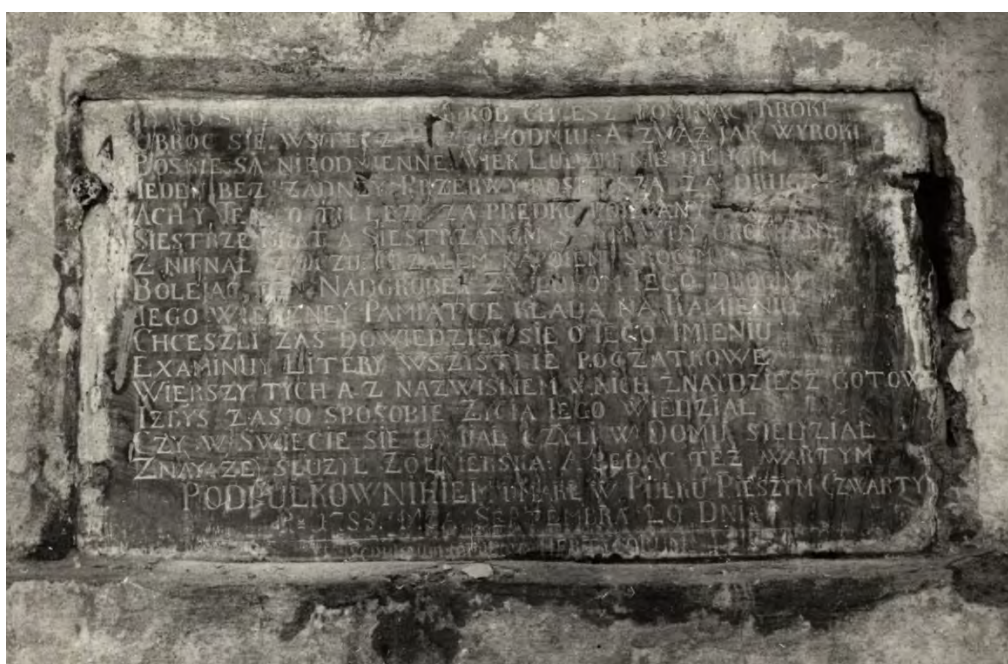
LITERATŪRA

- Adamowich A., Kosciol augsburgski w Winie, 1855.
Loza St., Architekci i budowniczkowie w Polsce, Warszawa, 1954.
Kirkor A. H., Przewodnik historyczny po Wilnie i jego okolicach, wyd. 1-3, Wilno 1863, 1880, 1889.
Klos J. Wilno, Wyd. 1-3, Wilno, 1923, 1929, 1937.
Polski przewodnik biograficzny, T1-27, Wroclaw-Warszawa- Krakow- Lodz, 1935- 1983.
Zahorski W., Przewodnik po Winie. Wyd.1-3, Wilno, 1910, 1921, 1923.
Vinogradow A., Putevoditel po Vilnie, 1904.
Studnicki V. , Zarys historyczny Wilenskiego kosciola Evangelicko – reformowanego i jego Biblioteki, Wilno, 1932.
Bielinski J., Uniwersytet Wilenski 1579-1831, T1-3, Krakow, 1899-1900.
Veber F., Wilna eine vergessene kunststatte, Wilna, 1917.
Evangelikų - reformatų muziejaus katalogai.
Zbier pomnikow reformacje kosciola polskiego i litewskiego, Wilno, 1925.
Morawski Karol, Przewodnik historyczny po cmentarzach Warszawskich, Warszawa, 1989.

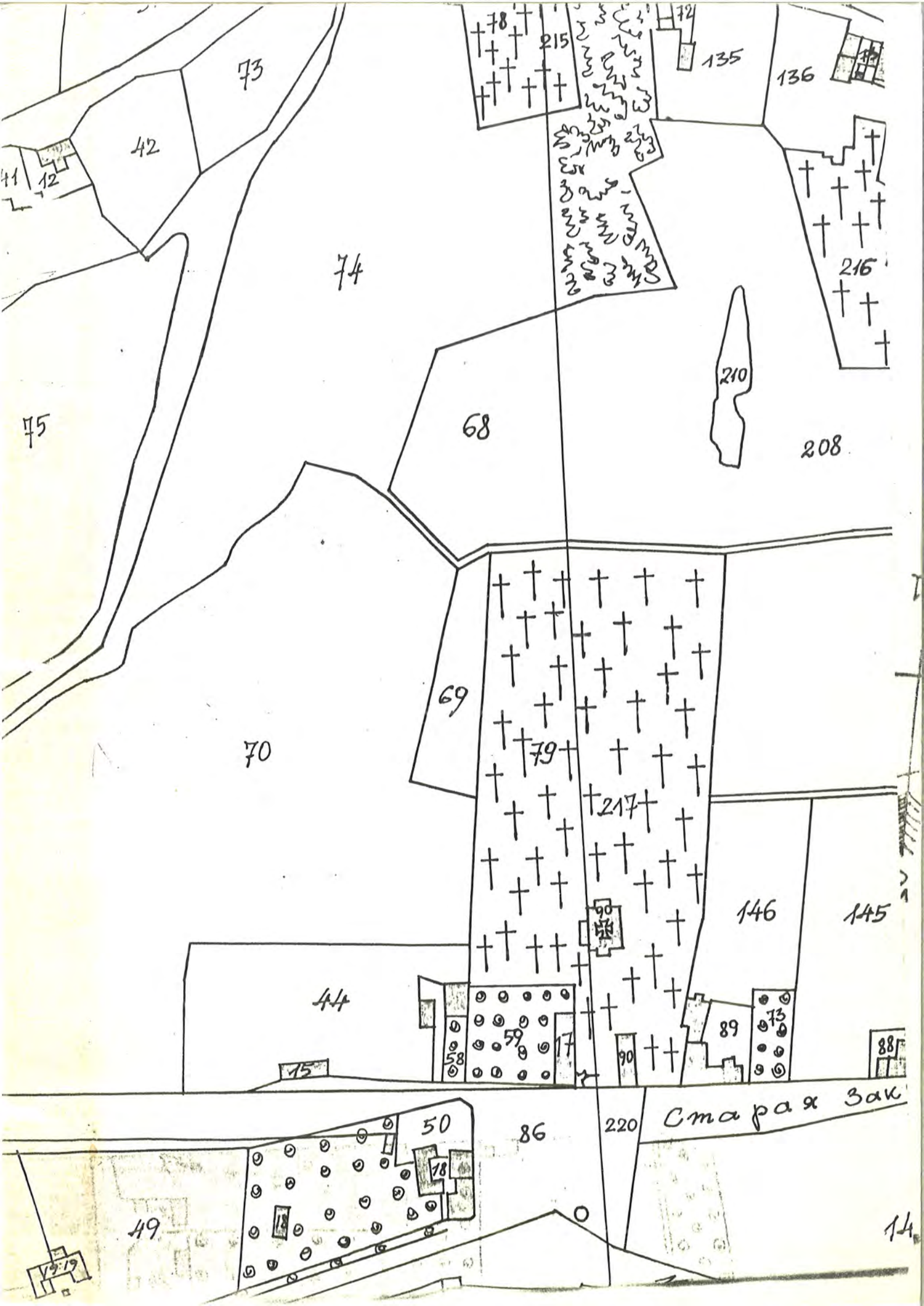

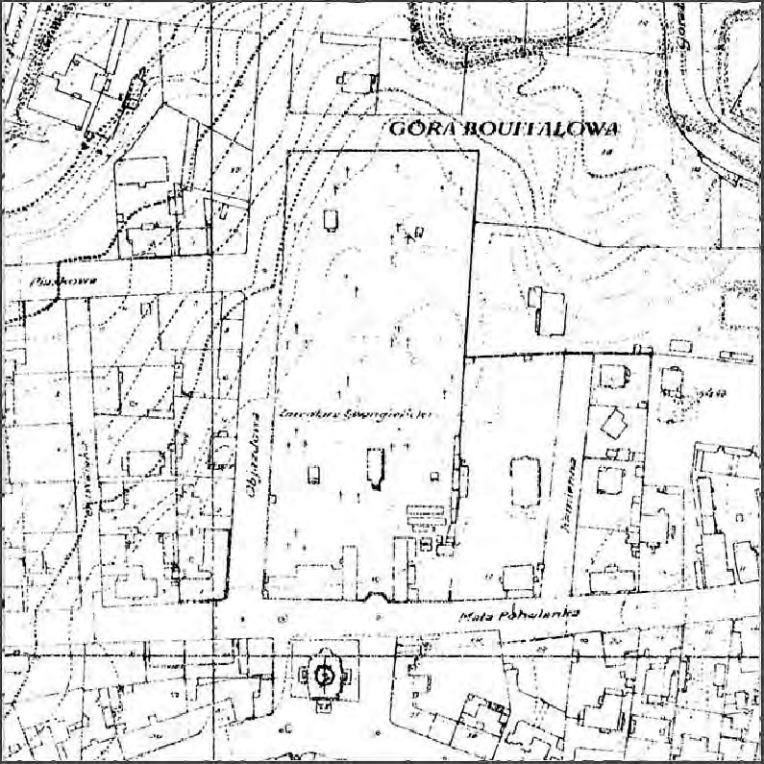

GORA BOUITALOWA

Puhkova

Objezdenka

Zavodskaya Sverdlovskaya

Mata Pohulanka

Mata Pohulanka

